

Štirideset let

Štirideset let rasti, borbe in zmag ZKJ tako življenjsko in usodno povezano odraža vse, kar je bilo v tem razdobju pri nas storjenega za napredek in vsestranski razvoj v skrbi za ljudi, da tega ni mogoče dovolj zgovorno povedati. Vse od prvega dne je bila njena pot izredno težka, polna preizkušenj in ogromnih žrtev. Na tej teški poti pa so bili doseženi tako ogromni uspehi, ker so se v vrstah ZKJ, predvsem še v prvih, vedno borili najbolj predani in zvesti sinovi delavskega razreda in lastnega naroda, katere je premazala ljubezen do domovine in do pravice ter globoka vera, da si delovni ljudje lahko ustvarijo življenje boljše in lepše.

ZKJ je zrasla v času poveljnega močnega revolucionarnega valovanja, ki je takrat zajelo več ali manj vso Evropo. Proletariat, ki je štiri leta prenašal glavno breme in največje žrtve prve imperialistične svetovne vojne, se ob vedno novih in konkretnih vzpodbudah Komunističnega manifesta in njegovih idej ni več zadovoljil samo z obljubami, niti ne z ureditvijo delovnega časa in plač, temveč je odločno zahteval oblast zase in za vse delovne ljudi. To revolucionarno valovanje je odprlo vrata Oktobrski revoluciji, katere zmaga je še bolj podžigala proletariat vsega sveta v borbi za njegove pravice.

Z najrazličnejšimi nameni in cilji umetno ustvarjena stara versajska Jugoslavija niti ni mogla, niti ni imela namena

FRANC SIMONIČ

reševati tedanjih problemov delovnih ljudi. Spričo svoje splošne zaostalosti in notranje neenotnosti ni mogla nuditi niti delavcem, niti kmetom, niti izobražencem kakršne koli boljše perspektive. Zato je razumljivo, da so komunisti že od vseh začetkov imeli ogromno pristašev, kar seveda ni moglo biti po volji takratni buržoaziji. Kmalu je začela nad komunisti izvajati nezasiščen teror, ki se je nadaljeval in stopnjeval vse v leta NOB.

Naloge, ki so se jih komunisti lotili v nacionalno neenotni zaostali državi, v kateri so poleg domače buržoazije tudi tuji izkoriščevalci na najbolj grob način izžemali delavce in ropali prirodna bogastva, kjer ogromna večina kmečkega prebivalstva in že tako maloštevilnega izobraženstva ni imela nobene realne perspektive, so bile izredno težavne. Razumljivo je, da so komunisti spričo teh zapletenih, perečih in odgovornih nalog in zlasti še zaradi strahovitega in nečloveškega pritiska in terorja doživljali včasih tudi neuspehe. Nekaj časa so komunistično gibanje razjedale in hromile notranje frakcijske borbe. Taka škodljiva stremiljenja in neenotnost je še posebej podhranjevala in podžigala zanašanje na pomoč in direktive od zunaj. Vendarle so notranje sile, zlasti še, ko so stopili v prve vrste gibanja s tovarišem Titom na čelu najboljše, najbolj predani in najposobnejši komunisti, premagale tudi te slabosti ter realno ocenile najvažnejše probleme, ki jih ni bilo malo in se z vso silo usmerile v njihovo reševanje.

Od tedaj je Komunistična partija z globoko vero v svoj delavski razred in vse delovne ljudi začela s svojim programom vse bolj povezovati težnje in interese vseh izkoriščanih in zatiranih. Zaradi doslednega principelnega stališča v borbi za pravice delavskega razreda je Komunistična partija vse bolj pridobivala in širila krog svojih predanih, smelih in požrtvovalnih delavcev in somišljenikov. V ognju borbe za pravice delovnih ljudi so se kalili vedno novi komunisti in rasli iz vrst delavcev, kmetov in izobražencev. V skladu z načeli proletarskega internacionalizma in enotnosti delavskega razreda ter delovnih ljudi vsega sveta so se komunisti s srcem in razumom še bolj spoprijeli z nalogami, ki jih je nakazovalo in terjalo neposredno življenje pri nas in prilike v svetu. Tako delovanje je še jasneje pokazalo, kako pereči so notranji problemi, ki jih je treba z vso resnostjo in odločnostjo reševati, prav tako pa kako neizčrpne, močne in nepremagljive so notranje sile delavskega razreda in delovnih ljudi v borbi za lastne pravice in boljše življenje.

Prav to spoznanje in taka praksa je neposredno v letih pred drugo svetovno vojno izredno okrepila moč, polet in silo, hkrati s tem pa brezmejno zaupanje vseh delovnih ljudi v ZKJ in njeno članstvo. To je omogočilo, da so komunisti v silnem revolucionarnem naletu, takrat, ko je izgledalo, da je vse propadlo in ko so bili delovni ljudje Jugoslavije prepuščeni na milost in nemilost fašizmu, tako smelo zažgali plamen vstaje, ki se je z vsakim dnem vedno bolj razplamteval in vključeval v vrste odločnih borcev vedno nove množice ljudi.

V neenaki oboroženi borbi proti brezobzirnemu sovražniku so komunisti s svojo predanostjo in ljubeznijo do stvarnih interesov delavskega razreda in delovnih ljudi, prekaljeni in trdnem ilegalnem boju, omogočili zmago ter z njo resnično nacionalno in socialno neodvisnost.

Po zmagi nad fašizmom revolucionarni polet komunistov in vseh njihovih pristašev, ki jih je bilo vedno več, ne le da ni popuščal, temveč se je vedno znova in v najrazličnejših oblikah in področjih razgoreval. Takoj po vojni smo se pod vodstvom Partije lotili tudi najtežjih in odgovornih nalog, ki jih mora reševati vsaka zaostala dežela, če hoče čimprej zadovoljiti vsaj glavne težnje in cilje, zlasti še na področju pravic delovnih ljudi in njihovega blagostanja. V takem zaagonu so komunisti skupno z vsemi našimi delavnimi ljudmi izvedli nacionalizacijo naših skupnih bogastev, hkrati pa razvijali in utrjevali oblast delovnih ljudi. Torej lotili so se pred-

vsem tistih nalog, ki naj bi čim hitreje in čim uspešneje približevale cilje in težnje, za katere so se komunisti od vsega začetka že pred in med vojno borili. Ti napori so omogočili, da je naša država, ki je bila ena najbolj zaostalih v Evropi, postala v izredno kratkem času močna industrijska dežela. Ti izredni uspehi so omogočili v zadnjem času uspešno reševanje tudi vaške zaostalosti. Ves ta napredek pa postavlja čvrste temelje za nadaljnji vsestranski razvoj na vseh področjih družbenega življenja.

Tudi v bodoče naloge komunistov, ki so prevzeli nase glavno odgovornost in skrb za vsestranski napredek ter izboljšanje življenja delovnih ljudi, ne bodo lahke. Dejavnost komunistov in vsakega posameznika, upoštevajoč naš sistem neposredne demokracije, bo z ozirom na raznovrstnost in preciznost nalog v bodoče še zahtevnejša in odgovornejša. Hitrejši ali počasnejši razvoj postaja vse bolj odvisen od zavesti, sposobnosti, pripravljenosti in vneme vsakega posameznika, da posodi, kjer dela in v sredini, v kateri živi, s svojim zgledom, iniciativo, sposobnostmi, s čutom odgovornosti in realno oceno naših zmogljivosti dela vse to, kar prispeva še k uspešnejšemu reševanju nalog, od katerih je odvisno blagostanje in sreča ter nadaljnji vsestranski razvoj.

Iz dosedanjih izkušenj in delovanja Zveze komunistov bomo morali črpati vse tiste sile, ki nam bodo omogočale, da se bomo zlasti uspešno in načrtno borili proti vsem dvomom v lastne revolucionarne sile in proti kakršnemu koli malodušju. Še nadalje se bomo morali boriti proti vsemu, kar na kakršen koli način, največkrat pa prikrito z demagoškimi frazami, vnaša nestrpnost in nerealnost v naše perspektive. Pogosto se še pojavlja nerazumevanje in nestrpnost do naših gospodarskih nalog in težav, zlasti med ljudmi na vasi in med posameznimi izobraženci. Te pa se seveda v zaostalih deželah v prehodnem obdobju pojavljajo zakonito. Družbeni razvoj ne teče tako gladko, kot bi si želeli. Ne teče tako, da bi stalno in sam po sebi pritegoval nove pristaše in sodelavce ter da bi samo z uspehi utrjeval njihovo zavest. Socialistične zavesti ne moremo utrjevati samo z neprenehnimi uspehi, temveč na ta način, da bodo zlasti komunisti in vsi tisti, ki jim sledijo, stopnjevali zvestobo in vdanost delavskemu razredu in delovnim ljudem, hkrati s tem pa bodo krepili vero v pravičnost smotrov in ciljev, za katere se borimo. Le tako se bo nadalje krepila tudi pripravljenost najširšega kroga državljanov, da bomo zmerom tudi za ceno največjih žrtev pripravljeni braniti svoje stališče in svoje pravice.

SLAVKO PENGOV: UPOR (detajl freske)

VSEM KOMUNISTOM, VSEM DELOVNIM LJUDEM
MESTA IN VASI, POSILJA
OB 40-LETNEM JUBILEJU ZVEZE KOMUNISTOV
TOPLE BORBENE POZDRAVE

OKRAJNI KOMITE ZKS
CELJE

Osrednja proslava v počastitev 40. obletnice KPJ in SKOJ

Te dni so v vseh krajih in mestih naše države zaključne priprave za organizacijo osrednjih proslav na čast 40-letnice ustanovitve Komunistične partije Jugoslavije in SKOJ. Tako je tudi občinski komite Zveze komunistov v Celju napovedal centralno proslavo v Celju za četrtek 23. aprila ob 20. uri v veliki dvorani Narodnega doma. Po govoru sekretarja občinskega komiteja ZKS CVETA PELKA bo v okviru pevskega festivala na čast jubilejnega leta Zveze komunistov nastopil mladinski mešani pevski zbor Svobode s celjske gimnazije pod vodstvom prof. Egona Kuneja.

OKRAJNA KONFERENCA SZDL V CELJU

Vedno zahtevnejše,
odgovornejše naloge

Včeraj se je začela v veliki dvorani OLO Celje okrajna konferenca SZDL. Delegati so že nekaj dni pred konferenco sprejeli obširno poročilo Okrajnega odbora SZDL z namenom, da bi ga proučili in tako dali v razpravi na konferenci čim večji prispevek za uspešnejše delo na poti socialistične graditve.

Razen delegatov so se konference kot gostje udeležili tudi član izvršnega komiteja CK ZKJ tovariš Franc Leskošek-Luka ter člana Glavnega odbora SZDL Slovenije tovariša Jože Rus in Mirko Zlatner.

Poročilo je zelo obširno, saj obsega 166 strani. V njem so prikazani uspehi in slabosti, problemi in naloge naših podjetij, naloge na vasi, delovanje in perspektive komunalnega sistema in družbenega upravljanja ter dosedanje delo na ideološko-političnem, vzgojnem, kulturno-prosvetnem in zdravstvenem področju.

Na konferenci so delegati kritično in realno ocenili dosedanje delo organizacij in članstva Socialistične zveze pri najvažnejših nalogah na poti socialistične graditve ter v skladu s sklepi VII. kongresa ZKJ in upoštevajoč pogoje občin in okraja konkretno ocenili naloge za perspektivni razvoj celjskega okraja. Skratka, konferenca je prikazala, kako se v praksi odraža skrb za nadaljnji razvoj okraja, skrb za delovnega človeka.

Včeraj je na konferenci podal poročilo o bodočih nalogah SZDL predsednik Okrajnega odbora SZDL tov. Franc Simonič, nakar je konferenca nadaljevala delo v štirih komisijah, in sicer v komisiji za delo v podjetjih, v komisiji za razvoj komunalnega sistema ter družbenega upravljanja, v komisiji za delo na vasi ter v komisiji za ideološko-politična in organizacijska vprašanja.

Iz referata o bodočih nalogah SZDL se je jasno odrazil misel, da bo dejavnost organizacij in članstva SZDL z ozirom na raznovrstnost nalog v našem sistemu socialistične demokracije vedno bolj zahtevnejša in odgovornejša. Hitrejši socialistični razvoj postaja vse bolj odvisen od zavesti, sposobnosti in pripravljenosti vsakega posameznika, da na svojem delovnem mestu in v sredini, v kateri živi, s svojim vzgledom, iniciativo in čutom odgovornosti ter upoštevajoč realno oceno naše zmogljivosti dela za uspešnejše reševanje nalog, od katerih je odvisno blagostanje, sreča in nadaljnji vsestranski razvoj.

Ker ob izidu lista konferenca še traja, bomo v prihodnji številki obširneje objavili izvirne izpise iz poročila o bodočih nalogah SZDL, razpravo in sklepe komisij ter zaključke konference.

-ma-

IZREDNI USPEHI pri razširitvi organizacij, povečanju
števila članov in tehnični vzgoji

Uspešno delo skupščine Okrajnega odbora ljudske tehnike v Celju

V mali dvorani Narodnega doma je bil v nedeljo dopoldne enajsti redni letni zbor Okrajnega odbora ljudske tehnike v Celju. Zraven delegatov so skupščini prisostvovali še član izvršnega sveta LRS in predsednik Glavnega odbora ljudske tehnike Slovenije MILKO GORŠIČ, predsednik OLO Celje RIKO JERMAN, sekretar Okrajnega odbora SZDL STANE SOTLAR, zastopniki LMS, sindikata, JLA in drugi. Po uvodnem pozdravu, ki ga je predsednik Okrajnega odbora ljudske tehnike LUDVIK GORENJAK posvetil 40-letnici ustanovitve KPJ in SKOJ in izvolitvi organov skupščine se je začel delovni del, v katerem je predsednik najprej podal referat o delu in nalogah organizacij ljudske tehnike na celjskem območju.

Doba, v kateri živimo, je doba tehnike. Njen epohalni razvoj na vseh področjih bistveno spreminja ne samo proizvodnjo in z njo zvezane odnose, temveč tudi proces in način življenja posameznikov in množic. Moderna je le tista država, ki je tehnično dobro razvita. Zato je pomen tehnike v današnji družbi na prvem mestu. Spričo takih dejstev tudi delovni ljudje naše domovine ne morejo mimo tehnike in skrbi za njen čim boljši razvoj. To tudi nalaga organizacijam ljudske tehnike, da z vso prizadevnostjo in skrbjo usmerjajo svojo dejavnost v tehnično vzgojo najširših množic, zlasti pa tam, kjer je zaostala miselnost še najbolj ukoreninjena.

V preteklih dveh letih so se

ORGANIZACIJE LJUDSKE
TEHNIKE NENEHO KREPILE

Tako so zrasla nova društva in povečalo se je število članov. Medtem, ko je v 1956. letu delalo na celjskem področju 34 organizacij ljudske tehnike z 2489 člani, pa jih je zdaj že 44 s 4985 člani. Podatki tudi kažejo, da so se najbolj razvila društva ljudske tehnike, ki jih je že 26; na naslednjem mestu so Avto-moto društva (7), nato radioamaterski

klubi in foto-kino organizacije (po 4) itd. Zanimiva je ugotovitev, da število članov v radioamaterskih klubih pada. Nič kaj zadovoljivo pa ni tudi stanje v celjskem brodarstvu.

V zvezi s tem se pojavlja tudi vprašanje odnosa republiških strokovnih zvez do društev in klubov. Nenormalno stanje in včasih tudi nepotrebne težave povzroča poseganje strokovnih zvez v društva mimo okrajnega in občinskih odborov ljudske tehnike. Na drugi strani pa je nerazumljiv mačehovski odnos teh zvez do klubov v okviru društev. Čeprav se člani teh klubov ukvarjajo z enako dejavnostjo kot specialna društva in dasiravno so včasih ti krožki po številu članov celo močnejši od klubov in društev, pa jim strokovne Zveze ne priznavajo istih pravic. To zapostavljanje člani takih klubov občutijo pri dodeljevanju sredstev (motornih vozil), kakor tudi pri raznih tekmovanjih ipd. Skratka, nakazan je problem, o katerem bo morala izreči svojo besedo tudi bližnja republiška skupščina ljudske tehnike. Če že predstavljajo Zveze organizacije specializirane tehnične dejavnosti, potem naj v svoje organizacije vključijo prav vse enote in tako tudi krožke pri društvih.

NAJVEČ DRUŠTEV NA VASI
IN V PODJETJIH

Med organizacijami ljudske tehnike so na področju celjskega okraja najbolj razširjena društva,

ki jih je vsega skupaj 26, od tega 12 v mestih in 14 na vasi, oziroma 18 v podjetjih in 8 izven njih. Od sedmih avto-moto društev jih 5 deluje na vasi. Zraven tega delajo še po štirje radio in foto-kinoamaterski klubi, ter brodarstvo v Celju, Društvo traktoristov in Društvo izumiteljev. Od vseh teh organizacij dela kar 23 društev na podeželju. Navzlic ugodnemu podatku, pa stanje vendarle ni zadovoljivo, saj so cela področja (Kozjansko) brez organizacij ljudske tehnike.

Osnovne težave v delovanju organizacij ljudske tehnike so v pomanjkanju prostorov. Na splošno so društva na terenu glede prostorov in tehnične opreme za praktično delo v takem stanju, da ne morejo zajeti v svoje vrste še več ljudi. Tega se društva v polni meri zavedajo, zato so nekatera samoiniciativno pokrenila akcijo za zgraditev lastnih domov. Tako so Dom ljudske tehnike začeli graditi na Polzeli, v pripravi je gradnja doma v Konjicah, v Mozirju pa so na skupščini društva sprejeli sklep, da to vprašanje spravijo za mrtve točke. Zamišljalne lastne prostore je živa in se postopno uresničuje. Nekoliko boljše je stanje pri društvih v podjetjih. Člani se namreč lahko zbirajo in delajo v tovarniških prostorih. Društva so tod povezana z organi samoupravljanja in drugimi organizacijami, ki vse pomagajo društvom ljudske tehnike pri izvrševanju nalog, zlasti pa pri šolanju kadrov, izboljšanju delovnega procesa in izdelavi prototipov. Ta društva imajo tudi dober strokovni kader, saj so med člani tehnični in inženirji. Zaradi tega se vsa ta društva hitreje razvijajo in imajo manj materialnih težav, kot ona na vasi.

Odnosi do organizacij ljudske tehnike na terenu so različni. Na splošno pa so se društva ljudske tehnike v manjših krajih bolj uveljavila kot v samem Celju. Na vasi je dejavnost ljudske tehnike vidnejša. Skoraj povsod so ta društva tudi najbolj delavna in

med vseh družbenih organizacij. Spričo tega so občinski ljudski odbori in občinske politične organizacije začeli bolj podpirati prizadevanja ljudske tehnike.

Navzlic pomanjkanju prostorov in tehnične opreme so organizacije ljudske tehnike usposobile v preteklih letih

3321 DRŽAVLJANOV ZA KVALIFICIRANE IN POLKVALIFICIRANE DELAVCE

v tovarnah, za soferje-amaterje, za radio in foto amaterje, kajakarje, traktoriste, elektroinženirje in podobno. Mimo tega so društva na raznih predavanjih seznanila s tehničnim napredkom v svetu ter s tehničnim in gospodarskim razvojem naše dežele nad 50.000 ljudi, nadalje seznanjala s tehnično več tisoč pionirjev po šolah itd. Zlasti društva ljudske tehnike v podjetjih prirejajo razne tečaje višje oblike, v katerih se izpopolnjujejo kvalificirani delavci, pa tudi tehnični in inženirji.

V zadnjih dveh letih so največ kadrov usposobila društva ljudske tehnike in sicer 1613 in društvo traktoristov 827. Sledijo: avto-moto organizacije s 724, foto-kino klubi s 97 itd. Pri usposabljanju kadrov prednjačijo predvsem industrijsko razvite občine, kot Celje, Šoštanj in Zalec, medtem, ko v šentjurski občini ni bilo na tem področju ničesar storjenega.

Na koncu svojega referata je tov. Gorenjak izrekel javno priznanje najboljšim delavcem, funkcionarjem in organizacijam ljudske tehnike na področju celjskega okraja. Ob zaključku debate pa je predsednik Glavnega odbora LTS Milko Goršič podelil še za direktorja Tovarne emailirane posode Vladimirja Vebra srebrno plaketo Borisa Kidriča.

Pred zaključkom so delegati izvolili novo vodstvo, nadalje delegate za tretji kongres ljudske tehnike Slovenije in sprejeli delovni načrt za naslednje obdobje.

-mb

Soglasje k prvemu tarifnemu
pravilniku v okraju

Okrajni sindikalni svet v Celju si je pridržal pravico do dajanja soglasja k tarifnim pravilnikom za nekatera večja industrijska podjetja v okraju. O vseh tarifnih pravilnikih ostalih podjetij pa bodo razpravljali občinski sindikalni sveti.

Kot prva gospodarska organizacija v okraju, ki je Okrajnemu sindikalnemu svetu predložila tarifni pravilnik za leto 1959, je Steklarna »Boris Kidrič« iz Rogaske Slatine. Komisija za produktivnost in nagradjevanje pri OSS je že razpravljala o tem predloženem tarifnem pravilniku ter po podrobni proučitvi dala tudi k pravilniku soglasje. Kom-

isija je predvsem ugotavljala realnost povečanja čistega dohodka v letu 1959, razmotrila odnose med osebnimi dohodki in skladi podjetja, o ustvarjenem dohodku na enega zaposlenega ter o strukturi osebnega dohodka za leto 1959 v primerjavi z letom 1958. V letu 1958 je od skupnega čistega dohodka odpadlo na osebni dohodek delavcev 89,25 % na sklade pa 10,75 %. To razmerje se bo v letu 1959 spremenilo v korist skladov, ker bo od skupnega čistega dohodka nanje odpadlo 16 %. Dohodek na enega zaposlenega pa se bo v letu 1959 povečal za 8,25 %.

Podjetje je istočasno izdelalo

in predložilo tudi pravilnik o razdelitvi osebnih dohodkov po delovnem učinku ter premijski pravilnik.

Gojmir

Iz Vitanja

V Vitanju so pred kratkim uspešno zaključili kmetijsko gospodarsko šolo, ki jo je obiskovalo okrog 40 mladincev in mladink. Drugi letnik je uspešno zaključilo 14 tečajnikov. Zanimivo je, da so letos to šolo obiskovali tudi mladinci iz nekoliko oddaljenih pohorskih predelov. V okviru kmetijske šole je kmetijska zadruga organizirala tudi kuharski in šiviljski tečaj. R.

POGLED
PO
SVETU

realistične. No, iz tujega žepa je res lahko šteti denar ali težje je pometati pred lastnim pragom.

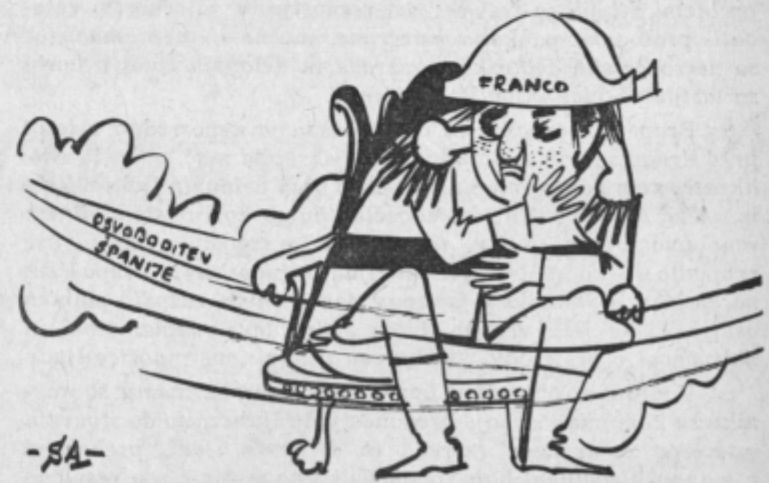
Veliko prahu je vzdignila izjava italijanskega ministra Pelle. Pravzaprav se ni čuditi, kajti Pelle je eden najbolj desnih klerikalcev. Vendar bi kot zunanji minister moral bolj računati z notranjimi žrtvami in z zunanje političnim položajem. Ko je podpisal, da se v Italiji postavi ameriška atomska oborožitev, je izjavil, da raje tvega sovjetski atomski napad kakor pa komunistično gospodstvo. Strah ministra Pelle je kar razumljiv, saj se ima česa bati, ni pa razumljivo njegova omejenost in surovost. V Italiji je 40% levičarskih volivcev, je torej najbolj »rdeča« od vseh NATO držav, pa tudi v Pellini stranki so močne neutralistične tendence. Pelle gotovo ni govoril s stališča italijanskih koristi, marveč s stališča osebnih in razrednih koristi.

Istočasno je bil v Rimu kongres afriške črnske kulture, ki se ga je udeležilo 200 delegatov iz Afrike in Amerike, kjer žive potomci afriških sužnjev. Ta kulturni »Bandung« je prizadel Francijo, kar so s posebnim naslodo zabeležili tudi nemški uradni listi, kajti Nemcem francoska zadruga v kolonijah pravi pride. Nekako v istem času se je napotil v

do verjetno ohladili. Topovi, ki so v Tibetu spregovorili svojo besedo, ker druge primerne ni bilo, so pa le dokaz, da Kitajska ni znala miroljubno in s primerno perspektivo reševati nasprotja, ki so v tako veliki državi nujna. Zdal seveda je ustanovljen nov odbor za avtonomijo, deli se materialna pomoč žrtvam upora in drugim socialno ogroženim osebam in vsi Tibetanci so pripravljeni pomagati Kitajski vojski pri uničevanju upornikov. Taka poročila so prozorna in med vrsticami je mnogo resnice, ki je ni mogoče skriti. Razume se, da nam ni vseeno, kako kitajski komunisti rešujejo nacionalno vprašanje znotraj svojih meja, čeprav smo daleč od tega, da bi jim solili pamet.

H koncu povejmo še to, da je spremljal akord za veliki sestanek zunanjih ministrov v Ženevi obojestransko omejevanje gibanja ameriških in sovjetskih diplomatov v ZDA in SZ, med drugim pa tudi Eisenhowerjeve in Hruščevljeve izjave zadnjih dni. Eisenhower je izjavil, da je za narodno varnost ZDA potrebno vzdrževati dosedanje raven vojaških izdatkov, Hruščev pa je na to odgovoril, da je to eden od poskusov ohraniti napete živce in razburkati vzdušje. Ameriški program medsebojne varnosti namreč vsebuje grobo vmešavanje ZDA v notra-

Mrzel veter tebe . . .

-84-

Indijo Ferhat Abas, zastopnik alžirske časne vlade, da bi Nehruja pregovoril za priznanje svoje vlade. Nehru je priznanje obzirno odklonil, češ da bi ne mogel posredovati med Francijo in Alžirijo, če vlado prizna. Nehru je ponudil posredovanje LR Kitajski zaradi Tibeta. Po njegovem je prišlo do bojev v Tibetu zaradi napadne kitajske politike, zaradi preziranja pogodb in zaradi nekih reform. Indija ne bo storila ničesar, kar bi pomenilo podporo Tibetu, odnosi s Kitajsko pa se bo-

nje zadeve drugih držav, kontrolo nad gospodarskimi in trgovinskimi stiki med državami in ovrnanje stikov med kapitalističnimi in socialističnimi državami.

Ce pomislimo, da se tako in podobna prekrakana vrste ves čas po vojni, lahko sklenemo z mislijo, da so diplomati sveta nekaki moderni Sisifi, le s tem razločkom, da nimajo kaj prida volje, priti iz Tartara — Injerna, kamor človeštvo stanovalno peha pohlep po lasti, oblasti, po ugledu in prestižu. T. O.

CELJANI

Vabimo vse prebivalce mesta Celja na svečanem sprejem »Stafete mladosti«, ki bo v torek, 21. aprila ob 16.50 na Trgu V. kongresa pred bivšim magistratom. Stafeta mladosti je vseljenska manifestacija, praznik vse naše mladine in delovnih ljudi. Na tisoče nosilcev Stafete bo tega dne iz celjskega okraja prenašalo čistotke in pozdrave predsedniku republike tovarišu Titu za njegov rojstni dan. Stik vseh lokalnih prog bo v Celju, kjer pripravljajo vse množične organizacije Celja svečan sprejem »Stafete mladosti«.

Prebivalci Celja! V torek, 21. aprila ob 16.50 vsi na Trg V. kongresa, kjer velja naš pozdrav mladini in tovarišu Titu!

Stab za izvedbo »Stafete mladosti«

CELJSKI TEDNIK ZA
1. MAJ

Našim bralcem in naročnikom sporočamo, da naslednji teden Celjski tednik ne bo izšel, pač pa bo izšla dvojna prvomajska številka v sredo, 29. aprila. Rokopise za to številko bomo sprejemali najkasneje do četrta, 23. aprila.

Uredništvo

KOMISIJA ZA IMENOVANJE DIREKTORJEV PRI OBLO
CELJE

razpisuje mesto

direktorja

Rudnika rjavega premoga »Pečovnik« Celje

Pogoj: rudarski inženir s prakso pri podzemeljskem rudarskem delu ali diplomiran rudarski tehnik (TSS) s prakso pri podzemeljskem rudarskem delu nad 20 let.

Ponudbe z življenjepisom, opisom dosedanjih zaposlitev in potrdilom o nekaznovanju je predložiti na tajništvo Občinskega ljudskega odbora Celje do 6. maja 1959.

UPRAVNI ODBOR
KMETIJSKE ZADRUGE
ROGATEC

razpisuje mesto samostojnega računovodje po možnosti z dve leti prakse v tem delu. Plača po tarifnem pravilniku ali po dogovoru. Družinsko dvosobno stanovanje zagotovljeno!

PRIKODNI TEDEN KONGRES ZSJ

V domu Zveze sindikatov Jugoslavije v Beogradu, ki ga vidimo na sliki, se bo 23. aprila zbralo 1200 delegatov in 30 delegacij iz tujine na kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije. Kongres bo med drugim analiziral dosedanj razvoj delavskega upravljanja v podjetjih. Predsednik centralnega sveta Svetozar Vukmanović bo govoril o nalogah Zveze sindikatov Jugoslavije.

Na kongresu bo govoril še podpredsednik centralnega sveta ZSJ Mika Spiljak o standardu delavcev in uslužbencev, razen tega pa bodo delegati poslušali še poročilo o organizaciji in politični izgradnji sindikatov ter o izobraževanju delavcev.

NALOGE POLITIČNIH ORGANIZACIJ V PODJETJIH

Vztrajnejša prizadevnost za večjo storilnost in boljšo organizacijo dela

IZVLEČEK IZ REFERATA PREDSEDNIKA OO SZDL TOV. FRANCA SIMONICA

Ko je tovariš Simončič govoril o nalogah v gospodarstvu, je poudaril, da so sicer mnogokje uspeli opravljati na osnovi analiz in napotkov okrajnega in občinskih odborov SZDL o bodočih nalogah. Vendar je tako razpravljanje največkrat običajno na sedežih občin, namesto da bi napotke vztrajneje prenašali v osnovne organizacije, ned članstvo ter v delovne kolektive. Tako so se čisto sicer dobre umeritve razvodele in se izgubile prav tam, kjer bi jih morali sprojavljati v življenje.

Kljub tej pomanjkljivosti pa so organizacije Socialistične zveze uspeli angažirati vedno širši krog interesov za konkretne naloge na različnejših področjih gospodarstva in družbenega življenja. V zadnjem času skoraj ni bilo nalog, ki jih organizacije SZDL, predvsem občinske, ne bi uspešno usmerjale in reševale.

Tak način dela močno krepi organizacijo SZDL, saj mnoge že samostojno rešujejo razne probleme in predstavljajo za najširši krog izvrševanja, na kateri članstvo uspešno obravnava in rešuje razne probleme s področja podjetij, komun in množičnih organizacij ter skratki s tem probleme vsakega posameznega državljanca.

Tudi delovni kolektivi uspešneje in smotrnejše gospodarijo, kar se odraža predvsem v boljši organizaciji dela in vzpodbudnejšem nagrajevanju po učinku. Se posebej pa je razveseljivo, da so mnogi delovni kolektivi podrl plotove med podjetjem in komunom ter se lotevajo skupno za občinskimi odbori najvažnejših nalog na področju komun. Tudi na podeželju vedno več ljudi povezuje problematiko in razvoj komun z uspešnim delom zadrug in zadrugnikov, ki vedno bolj asno spoznavajo, v čem je bistvo napredka in socialističnega razvoja na vasi. Vedno manj je ljudi, ki bi leli zadovoljevati svoje pretirane lastne interese na škodo interesov skupnosti, kljub temu, da se je najljubši primeri hlantanja po nepravilnih zaslužkih. Prav tako je vedno manj takih ljudi, ki menijo, da je možno ustvarjati socializem, blaginje, moralo itd. z raznimi gesli demagogijo.

Osnovne naloge organizacij SZDL morajo odražati predvsem v skrbi za vedno uspešnejši razvoj družbene dejavnosti, predvsem pa na področju gospodarstva, ki je predpogoj za izboljšanje blagostanja ter a hitrejši socialistični razvoj naploh. Delo članstva socialistične zveze pa bo uspešnejše, če bo sloilo na napotkih Programa VII. kongresa ZKJ in če bo članstvo v vsakodnevno življenje razvijalo istem neposredne demokracije, kjer o prišla vloga neposrednih proizvajalcev najbolj do izraza.

Ekonomska socialna struktura eljskega okraja kaže, da je v kmetijstvu zaposlenih še približno 39 odstotkov ljudi, medtem ko izven kmetijstva dela in živi že 61 odstotov prebivalcev. Letos bo znašal v kraju nacionalni dohodek iz gospodarstva 36 milijard in 650 milijonov dinarjev. Od tega bo ustvarjen v kmetijstvu komaj 7 milijard in 234 milijonov dinarjev, ves ostali dohodek v znesku 29 milijard in 416 milijonov dinarjev pa bo ustvarjen v ostalih gospodarskih panogah, redvsem v industriji. Ze ta struktura opozarja, da bodo morale organizacije SZDL skupno z organizacijo ZK, sindikatom in seveda z rgani delavskega in družbenega pravljanja posvetiti izredno skrb rav industrijski proizvodnji.

Kljub doseženim uspehom je bila dosedanja dejavnost organizacij SZDL še premalo usmerjena v reševanje problemov v podjetjih. Delo je bilo preveč načelno, premalo pa je bilo konkretnih akcij za uspešnejši razvoj podjetij. Za dokaj številna podjetja namreč ne moremo trditi, kljub doseženim uspehom, da jih odgovorni ljudje v delavskih svetih in upravah vodijo zadovoljivo. Mnogokje v podjetjih zamerjajo najvažnejše probleme kot so: izpopolnjevanje organizacije dela, povečanje proizvodnje in proizvodnosti, izboljšanje sistema nagrajevanja in delitve dohodka, pravilno zaposlovanje, pravilna kadrovska politika, vzgoja in usposabljanje proizvajalcev.

V mnogih podjetjih se le s težavo prebijajo v vsakodnevno prakso načela o sodobnejših metodah dela. Politične organizacije v kolektivih so sicer o tem dosti razpravljale, vendar moramo ugotoviti, da mnogokje vodstva podjetij teh politično ekonomskih smeri niso dovolj upoštevala. Se vedno so pogosta primitivna mnenja, da prizadevanje za boljšo organizacijo dela obremenjuje le podjetje z novimi stroški in ne daje ekonomskih rezultatov. Vendar so tako trditve ovrgla ne

katera podjetja, kot n. pr. Metka, Tovarna nogavic Polzela, Rudnik Velenje, Tekstilna tovarna Prebold, TEP, Konus ter Aero, kjer so vrednost in pomen organizacije dela razumeli. Ze z delnimi ukrepi so ta podjetja dosegla večji učinek. Hkrati pa so v teh podjetjih ustvarili boljši pregled nad proizvodnjo, kar jim omogoča sproti odstranjevati negativne vplive na ekonomiko poslovanja.

Družbeni plani okraja in občin si iz leta v leto zastavljajo koristne naloge glede storilnosti, vendar nam prav ta pomembna postavka ostaja največkrat nedosežena. V mnogih podjetjih si niso niti ustvarili možnosti, da bi ugotavljali gibanje storilnosti. Cela vrsta neskladnosti v tarinji politiki je prav tako posledica slabe organizacije dela ter pretiranega zaposlovanja.

Politične sile v podjetjih bodo morale storiti na tem področju korak naprej. Od splošnega prikazovanja in prepričevanja bodo morale pristopiti k neposrednemu uveljavljanju takšnih oblik organizacije dela, ki so najbolj prikladne stopnji opremljenosti posameznih podjetij. Tudi zaposlovanja ni bilo največkrat ekonomsko upravičeno, kar je negativno vplivalo na storilnost in

zmanjšalo učinek nagrajevanja po delu. To je najboljši dokaz, da v nekaterih podjetjih celo najodgovornejši ljudje premalo poznajo ekonomiko in zmogljivost lastnega podjetja.

Ze nekaj let nazaj si prizadevamo vskladiti politiko nagrajevanja s stvarnim delovnim učinkom. Stanje se v tem pogledu zadnje čase zboljšuje, vendar še ni povsem zadovoljivo. To nam potrjuje primer, iz katerega je razvidno, da je bilo lani v industriji in gradbeništvu izplačanih 76,5 odstotkov osebnih prejemkov za efektivno opravljeno delo, razlika pa odpade na plačilo nadgrad, premij, na izplačila nad plačami itd. Odpraviti bi treba tudi miselnost nekaterih »lumpenproletarcev«, ki menijo, da že s samim dejstvom, če je nekdo zaposlen, prevzema družba skrb za njegov osebni standard.

Vsekakor bodo morale politične organizacije v podjetjih in se posebej organi upravljanja odločno, resno in stalno reševati omenjene probleme, tako da bodo že letos lahko v celoti uveljavili načela glede storilnosti, tarinje politike in zaposlovanja, ki jih vsebujejo okrajni in občinski družbeni plani.

Značilnosti novega zakona o invalidskem zavarovanju

Težko pričakovani zakon o invalidskem zavarovanju je z novim letom stopil v veljavo. Zakon prinaša toliko ugodnosti in novosti za naše invalide, da bomo le težko kos nalogam, ki jih zakon postavlja. Zato moramo nujno poznati vse silnice in stremiljenja, ki so zakonodajalca vodile k rešitvi posameznih problemov, kajti le tako bomo mogli vsak konkretni primer pravilno rešiti.

Pravica do osebne pokojnine, ki jo v praksi običajno imenujemo starostna, je odvisna od objektivnih kriterijev, ki so za vse zavarovance enaki. Ko zavarovane izpolni določeno starost in ima določeno pokojninsko dobo, dobi pravico do osebne pokojnine. Višina pokojnine pa je odvisna od vloženega dela, prispevka zavarovanca družbi in drugih družbenih interesov.

Pravica do invalidskih dajatev je bila po dosedanjih predpisih odvisna od subjektivnih kriterijev. Do njih je imel pravico samo tisti, ki iz osebnih, zdravstvenih razlogov ni več mogel delati, t. j., ko je postal za delo nesposoben in to bodisi deloma, bodisi popolnoma. Stopnjo te delanemožnosti je ocenjevala posebna komisija zdravnikov in jo izražala v odstotkih. Res je bila potrebna tudi določena starost in minimalna delovna doba. To je bil objektivni kriterij, pa še ta je bil pri nesrečah pri delu in poklicnih boleznih opuščen. Višina dajatve pa je bila odvisna od trajanja delovne dobe in osebne kvalifikacije zavarovanca.

Temu nasproti pa je nov zakon postavil nekatere bistveno drugačne kriterije. Predvsem sedaj ne ugotavljamo več pri zavarovancih njihove delanemožnosti, ampak nasprotno ugotovimo, koliko je zavarovane zaradi bolezni ali nesreče še vedno sposobne za delo, ugotavljamo torej preostalo delovno zmogljivost. Skladno s tem niso v komisiji več samo zdravniki. V njej sodelujejo tudi strokovnjaki za izbiro poklicev, to so osebe, ki dobro poznajo proizvodni proces in ki vedo, kakšne delovne pogoje posamezno delovno mesto zahteva. Poleg njih sodelujejo v komisiji še pravni svetovalci.

Zakon tudi loči troje kategorij zavarovancev, ki jih po preostali delanemožnosti razvršča takole:

V I. kategorijo spadajo tisti, ki so popolnoma nezmožni za vsako delo in jih tudi ni mogoče več rehabilitirati, torej težji invalidi, ki jih ne moremo več usposobiti za delo zaradi stanja njihove bolezni in starosti.

V II. kategorijo uvršča zakon le delno za delo sposobne invalide, katerih ni mogoče usposobiti za polno delo niti s poklicno rehabilitacijo, torej one, ki lahko delajo le skrajšan delovni čas, bodisi svoje, bodisi drugo ustrezno delo.

V III. kategorijo spadajo tisti, ki so bodisi delno, bodisi popolnoma nezmožni za svoje dosedanje delo, pač pa bi mogli polni delovni čas opravljati drugo delo in to brez ali pa z rehabilitacijo, torej osebe, ki dosedanjega dela niso več sposobne, sorodno pa lahko opravljajo.

**OTROSKE
DOKOLENKE
CREPE NYLON
KEKEC
TOVARNA NOGAVIC IN
DROBNE KONFEKCIJE
POLZELA**

šič

Novost zakona je tudi, da omogoča zavarovancu spremeniti delovno mesto že takrat, kadar je podana neposredna nevarnost za invalidnost: to je takrat, kadar so glede na higienske in tehnične varstvene ukrepe delovni pogoji takšni, da v tako občutni meri vplivajo na zdravje in delovno zmogljivost zavarovanca, ki bi postal invalid, če delovnega mesta ne spremenijo.

Seveda pa pozna zakon tudi denarne dejatve za invalide, to so: invalidska pokojnina, dodatek za pomoč in nego, če je potrebna, povrnitev potnih stroškov in končno posebne vrste dajatev invalidnine, poleg že obeh omenjenih, t. j. oskrbnine med rehabilitacijo in nadomestil zaradi skrajšanega dela oziroma manjše plače.

Osnova za invalidsko pokojnino se določa po enakih kriterijih, kot osnova za osebno pokojnino, t. j. po vloženem delu. Ta se izraža v višini zaslužka v zadnjih letih pred upokojitvijo, nadalje po prispevku zavarovanca družbi, ki se izraža v kvalifikaciji delovnega mesta v zadnjih letih pred upokojitvijo, in po drugih družbenih interesih, ki se odražajo v interesu družbe na ugodnosti za žene, udeležence NOV, nekatere težje poklice in slično.

Višina invalidske pokojnine je odvisna od tega, ali gre za nesrečo pri delu oziroma poklicno bolezen, ko je vedno polna (100%), v primerih drugih boleznih ali nezgod izven dela pa tudi od delovne dobe. Udeležencem NOB se pa invalidska pokojnina povečuje po letih udeležbe v borbi, vendar največ do polne invalidske pokojnine.

Najtežji invalidi, ki jim je za osnovne življenjske pogoje negovna stalna pomoč in postrežba, imajo pravico do posebne denarne dajatve za pomoč in postrežbo po povprečni osnovi najnižjega pokojninskega razreda; ta dajatev se priznava seveda poleg invalidske pokojnine. Prav tako ima zavarovane pravico do povračila potnih stroškov v zvezi z uveljavljanjem pravic po tem zakonu.

Invalidnina je nova, svojevrstna dajatev, ki ima popolnoma drugo vsebino, kot jo je imela dosedanja dajatev pod tem imenom. To je v bistvu odškodnina za težave, ki jih ima zavarovane zaradi svoje telesne okvare. Poseben seznam telesnih okvar je sestavni del zakona, posamezna okvara je kategorizirana in v tej višini dobi zavarovane invalidnino, odmerja se torej v odstotku od povprečne osnove najnižjega pokojninskega razreda in je odvisna od stopnje telesne okvare. Invalidnino lahko dobi zavarovane tudi poleg invalidske pokojnine.

Zakon končno loči posamezne kategorije zavarovancev; za vse primere invalidnosti so zavarovani predvsem delavci in uslužbenci ter druge pokojninsko zavarovane osebe. Za nesrečo pri delu pa so zavarovani predvsem tisti, ki delajo skrajšan delovni čas, vajenci, udeleženci javnih del, mladinskih akcij in slične obse.

Zakon predvideva tudi prevedbo dosedanjih invalidnin in invalidskih pokojnin po novih kriterijih; ugodnosti, ki jih prinaša pokojninski zakon veljajo tudi na tem področju. Zavodi za socialno zavarovanje bodo najpoprevedli vse po uradni dolžnosti, do 18. junija pa je čas, da zavarovanci vložijo predloge za svoje prevedbe, pri katerih bodo zahtevali razne ugodnosti, ki jih novi zakon nudi.

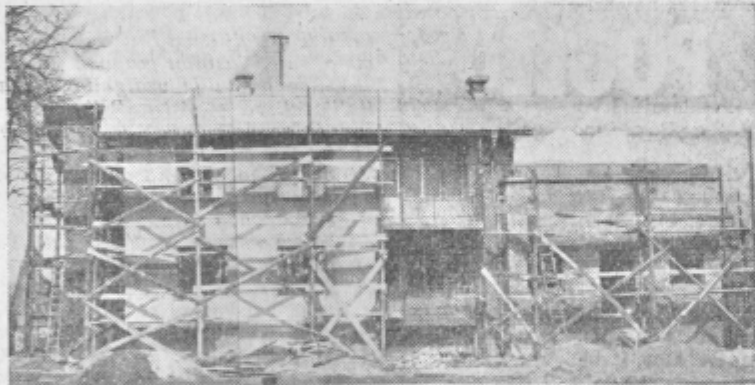
Dr. A. H.

Kaj predvideva družbeni plan žalske občine

**ZA DRUŽBENI PLAN OBČINE ŽALEC JE ZNAČILNA PEST-
ROST, RAZNOLIKOST IN NAPETOST. SLEDNJO NE SMEMO
OCENJEVATI KOT SLABOST, SAJ IZKUŠNJE PRETEKLIH
LET PRICAJO, DA PRAV VELIKE NALOGE POMENIJO PO-
LET, KI SE OB KONCU LETA ODRAŽA V USPEHIH, KI BI
JIH SICER VERJETNO NE BILO.**

Ko govorimo o raznolikosti imamo v mislih razmerje med industrijo in kmetijstvom. Družbeni načrt predvideva, da se bo narodni dohodek povečal za 12,3 odstotka. Pri tem ima levji delež

mična industrija Liboje, Tovarna pohištva Polzela in Tovarna nogavic Polzela ugodne pogoje, kar bo občinski povpreček nekoliko izboljšalo. Zlasti značilen primer smotrnega investiranja je Tovar-

V Zalcu gradijo nov veterinarski zavod

porast kmetijske proizvodnje. Industrija ima zaradi iztrošenosti strojnega parka in domala izkoriščene možnosti napredovanja malo pogojev. Zato naj bi se kmetijska proizvodnja povečala kar za preko 24 odstotka. Čeprav na videz visoka številka, nam predvideni porast kmetijske proizvodnje postane oprijemljiv, če se spomnimo, da so v preteklih letih zlasti v hmeljarstvu v Savinjski dolini investirali ogromna sredstva. Ta investicijska vlaganja se obutijo v realnih pogojih za visoke postavke družbenega plana. Bistven pri tem je tudi popolen uspeh akcije o proizvodnem sodelovanju med zadrugniki in zadrugo.

Značilno je, da kar pet industrijskih podjetij v žalski občini ne predvideva zvišanja proizvodnje. Nasprotno pa imajo Kera-

na nogavic, ki bo že letos napravila precejšen skok. Po končani rekonstrukciji bodo proizvodni uspehi še neprimerno večji.

Posebnost razvoja kmetijstva v žalski občini je bistvena razlika med socialističnim sektorjem in zadrugnim. Kmetijska gospodarstva so že doslej veliko storila za izboljšanje proizvodnje in uvajanje sodobnih metod pri obdelovanju. Tak korak pa bodo zadrugniki v okviru pogodbenega sodelovanja v proizvodnji z drugo naredili letos. Tako načrt upravičeno predvideva, da se bo kmetijska proizvodnja v zasebnem sektorju povečala za 30 odstotkov, v socialističnem pa le za 16 odstotkov. Proizvodnja krmnih rastlin naj bi se dvignila za 42 odstotkov, proizvodnja hmelja

Glede turizma so se v žalski občini spričo pičlih sredstev odločili, da najprej uredijo okolje Prebolda. 645 tisoč dinarjev, toliko je letos za namene turizma na razpolago, bo zalego le, če jih bodo porabili smotno.

Značilno mesto v družbenem načrtu zajemajo negospodarske investicije — predvsem stanovanj. Stanovanjska stiska v vseh krajih žalske občine je dokaj močna. Zato tudi ni čudno, da so pretežni del teh sredstev namenili prav za gradnjo stanovanj, in sicer preko 150 milijonov, kar pomeni okoli 55 novih stanovanj. Istočasno pa s pospešenimi pripravi za ustanavljanje stanovanjskih skupnosti tudi izven Zalca, računajo, da bodo lahko odpravili mnoge pomanjkljivosti in uredili stvari, ki prebivalce najbolj motijo.

šič

Načrt industrijske in kmetijske proizvodnje nad okrajnim povprečjem

Letošnji družbeni načrt občine Sentjur pri Celju je temeljito izdelan in plod številnih predhodnih posvetovanj ter poudarja predvsem prizadevanja za izboljšanje družbene ravni. Med drugim določa v ta namen 62 % več negospodarskih investicij kot preteklo leto.

V zvezi z investicijskimi naložbami v retelek letu in z boljšo organizacijo dela predvideva družbeni načrt povečanje industrijske proizvodnje za 37,5%. Podobno predvideva povečanje kmetijske proizvodnje za 14,2%. To bo omogočeno zaradi tega, ker so preteklo leto precej investirali v gospodarsko panogo, da letos uspešno poteka sklepanje pogodb za proizvodno odelovanje med kmetijskimi zadrugami in kmetijskimi proizvajalci in da bodo izko-

riščali vse zmogljivosti. Pri vsem tem predvideva načrt le neznatno povečanje delovne sile, in še to samo v trgovini (nove poslovalnice), kmetijstvu in obrti. Pri čem tega se bo delovna storilnost povečala za 8,2%, osebna potrošnja pa za 6%.

Glede na reformo šolstva predvideva družbeni načrt, da bodo šole dobile zemljo za praktični pouk v kmetijstvu, utrdeval šolskih odborov in ustanavljanje šol za odrasle. Za izboljšanje zdravstvene službe bodo letos usposobili ambulanse na Ponikvi pri Grobelnem, v Slivnici in Dramljah. Dalje bodo letos uredili tri nove trgovinske poslovalnice in ustanovili nove obrtne obrate v okviru komunalnega podjetja. Večji promet v trgovinah nameravajo doseči z večjo izbiro v trgovinah.

Družbeni plan, ki je vsklajen s perspektivnim planom gospodarskega razvoja občine, predvideva povečanje proizvodnje predvsem s povečanjem storilnosti. Tako bi se naj po planu povečal fizični obseg proizvodnje v industriji za 9 %, v kmetijstvu pa za 14,7 %. Dvig proizvodnje bo dosežen z boljšim izkoriščanjem proizvodnih sredstev, z načrtno uporabo investicijskih sredstev in predvsem z izboljšanjem organizacije dela, s čemer bodo dani pogoji za povečanje storilnosti pri delu. Narodni dohodek v industriji se bo na ta način dvignil za 9,9 %, v kmetijstvu pa za 11 %.

Od vseh investicijskih sredstev v znesku 356 milijonov dinarjev je predvideno za gospodarske investicije 69 %. Od tega bo vloženo v industrijo 16,8 %, v kmetijstvo 54,8 %, ostalo pa v gozdarstvo, trgovino, gostinstvo in obrt. Torej levji delež sredstev je namenjen kmetijstvu. To je tudi prav, saj ima mozirska občina pre-

težno kmetijski značaj. Investicijska sredstva v kmetijstvu pa bodo namenjena kooperacijskemu načinu proizvodnje. To pomeni, da bo občina podprla predvsem napredno kmetijsko proizvodnjo.

Za negospodarske investicije (za objekte družbenega standarda) je predvideno nekaj manj kot 117 milijonov din: za elektrifikacijo 24,1 %, za stanovanjsko izgradnjo 45,2 % ter za zdravstvo in komunalne potrebe 30,7 %.

Glede na vložena sredstva v kmetijstvo in sodoben način obdelovanja ob sodelovanju zadruga-kmet predvideva družbeni plan porast proizvodnje v poljedelstvu za 17 %, v travništvu za 19 % in v živinoreji za 14,8 %. V ta namen predvideva plan kooperacijsko proizvodnjo pri krompirju na 200 ha, pri travnikih na 700 ha in pri hmelju na 110 ha. Ob uporabi vseh agrotehničnih ukrepov bo znašal hektarski donos pri krompirju 300 stotov, pri senu 60 stotov in pri starih nasadih hmelja 13 stotov.

Zivinorejo bodo izboljšali predvsem z izboljšanjem krmne baze in s povečanjem sivorjave pasme na račun že degenerirane mariojadvorske pasme goveda. Od dosedanjih 550 glav goved sivorjave pasme, kar predstavlja na celotno število goveje živine komaj 9,6 %, bodo to število povečali na 20 %. To bodo dosegli s priplodom in z nakupom 200 glav živine. Zaradi povečane proizvodnje mleka bodo v Bočni zgradili mlekarno z zmogljivostjo 2000 l dnevne predelave v maslo in sir.

V gozdarstvu predvideva plan posek nad 70.000 m³ iglavcev in listavcev. Od lesa, ki bo namenjen za prodajo, pa predvidevajo 128 milijonov din dohodkov. Leti se bodo vračali v pretežni večini nazaj v gozdarstvo, in sicer za pogodovanje, čiščenje in urejanje gozdnih komunikacij. To so glavne značilnosti letošnjega družbenega plana mozirske občine. Plan je realen ter bo ob vsestranski prizadevnosti vseh družbenih činiteljev tudi brez večjih težav izvedljiv.

S. P.

Družbeni plan mozirske občine Največ sredstev za kmetijstvo

Borba strokovnega tajnika tov. Franca Leskoška za kolektivno delavsko pogodbo v tovarni Westen

Leta 1934 je prišlo po intervenciji Saveza metalnih radnika Jugoslavije do pogajanj za sprejetje kolektivnih pogodb med delavstvom in tovarnarji. Kakor po drugih tovarnah je postalo tudi pri nas to vprašanje življenjsko važno z ozirom na nemogoče materialno stanje in stalno zapostavljanje delavstva tudi pri nas, posebno še progresivno usmerjenega. V Celju je vprašanje kolektivne pogodbe posebno živo odjeknilo v Westnovi tovarni, kjer so delavstvo najbolj zapostavljali.

Celjsko delavstvo, ki je imelo glavno oporo v takratnem tajniku Saveza metalnih radnika Jugoslavije v Ljubljani, Celjanu Francu Leskošku-Luki, je sklenilo na sestanku dne 2. novembra 1934, da pošljejo delavske zaupnike k Westnu.

Ob tej priliki je delavstvo tovarne Westen zahtevalo, da bodo pri vseh pogajanjih sodelovali njihovi zaupniki in ne soglašajo, da bi kolektivno pogodbo sklenila samo Delavska zbornica. Nadalje so sklenili, če Westen delavskih zaupnikov ne sprejme in se ne bi hotel pogajati, je akcijski odbor pooblaščen,

««

Tov. Franc Leskošek govori udeležencem zleta »Svoboda« na Glaziji leta 1935

da napove v tovarni stavko. Stavka se naj prične 5. novembra 1934.

Westen se je spočetka izgovarjal, da pogajanj ne more pričeti, ker še ni sprejel osnutka kolektivne pogodbe od Delavske zbornice. Zaupnikom pa je še pripomnil, da pogodba, katero je sklenil z delavci prej, poteče še le konec novembra. Do tega roka pa bo zadevo uredil.

Dne 5. novembra, ko bi se morala stavka pričeti, je vodstvo tovarne izjavilo delavcem, da se dne 12. novembra 1934 prično pogajanja med vodstvom, delavskimi zaupniki in zastopniki Delavske zbornice za sklenitev kolektivne pogodbe.

Da seznani delavstvo z obstoječim stanjem, je Savez metalnih radnika Jugoslavije, podružnica v Celju, prijavila mestni policiji članske sestanke, ki so bili od 12. do 18. novembra v gostilni Zeleni travnik. Dnevni red je vseboval samo točko o pogajanjih s tovarno Westen, ki se bodo pričela 12. novembra.

»

Navajamo izvlečke poročila, ki ga je o teh sestankih poslalo Predstojništvo mestne policije v Celju pod Pov. No. 1336/1 z dne 27. XI. 1934.

»Na sestanku dne 12. t. m., katerega se je udeležil med drugim zastopnik oblasti, je prisostvovalo okrog 550 oseb obojega spola. Po otvoritvenem nagovoru predsedujočega Jakoba Vodopivca je Leskošek Franc, tajnik Saveza metalnih radnika Jugoslavije v Ljubljani, prečital osnutek kolektivne pogodbe, katero je vodstvo tovarne Westen izročilo tega dne osebjem, ki so ga poslali delavci na pogajanja. Ze med čitanjem je bilo pri nekaterih točkah ogorčenje

in protesti delavstva. Ko pa je Leskošek ta osnutek prečital, ga je vrgel pod mizo in rekel: »To je viš in ni vredno, da se o tem razpravlja.« Navzoči so to potrdili s klici: fuji. Nato je Leskošek prečital kolektivno pogodbo delavcev z Jesenic ter osnutek kolektivne pogodbe, ki so ga delavci oziroma njihovi zaupniki predložili. Delavci so se izjavili, da se strinjajo z njegovimi zahtevami. Pri tej priliki je Leskošek rekel, da čeprav ima gospod Westen nemško kulturo, ki naj bi bila najvišja stopnja kulture v Evropi, je z njegovim osnutkom kolektivne pogodbe pokazal, da ima kulturo Albanca.

Na sestanku dne 14. 11. t. l. ob 18. uri na istem mestu kakor zadnjič... Je po običajnih formalnostih predsedujočega Jakoba Vodopivca prečital Franc Leskošek, tajnik SMRJ, iz Ljubljane dovršeni osnutek kolektivne pogodbe z dne 13. in 14. 11. 1934. Navzoči delavci so bili z določbami glede nekaterih naprav v tovarni zadovoljni, niso pa bili zadovoljni z določbami glede zvišanja mezd. Vztrajali so, da se morajo mezde zvišati na podlagi njihovih zahtev. Nato je povzel besedo zastopnik Delavske zbornice g. Kopač, ki je podrobneje obrazložil stanje meznega gibanja ter svaril navzoče, da naj trezno razsojajo v pogledu nadaljnjih pogajanj. Pri tej priliki je bilo opaziti, da je Kopačevo svarilo delovalo na navzoče pomirjevalno in je bila že večina zato, da pristanejo na sklenjeno pogodbo. Na pritisk nekaterih posebno Petra Stanteta, najbrže po navodilih Leskoška, ker se je ta za nekaj časa odstranil in odšel v zadnje vrste, je predsedujoči stavil predlog, da se določi 10 minutni odmor in da se v tem času izvoli delegacijo (iz vsakega oddelka po enega delavca), ki bi naj naslednji dan, to je 15. 11. t. l. odšla k Westnu in stavila predlog za 10 odstotno povišanje plač vsem delavcem.

Na sestanku je bilo opaziti, da je Leskošek venomer namigaval, da on ni zadovoljen s sklenjeno pogodbo. Njegovo mnenju se je pridružil tudi nekaj navzočih, in sicer takih, ki so komunistično orientirani. Leskošek je na

tem sestanku, kakor tudi na prejšnjem poudarjal in spodbujal delavstvo k solidarnosti in izjavi, da jeseniški delavci budno pazijo na razvoj pogajanj v tovarni Westen ter da so pripravljeni tudi na vsako drugo pomoč za primer, da bi teh pogajanj ne mogli rešiti brez stavke.

Dne 16. 11. t. l. ob 18. uri je bil na istem mestu zopet sestanek, katerega se je udeležilo kakih 400 delavcev obojega spola.

Kmalu po otvoritvi je Leskošek poročal, da je Westen pristal samo na 5 odstotno povišanje plač delavstvu. Dalje je čital kolektivno pogodbo ter posamezne točke pogodbe kritiziral tako, da ga je navzoči g. Kopač posvaril, da naj ljudem pogodbo pojasni točno tako, kakršna je. Leskošek je namreč od početka čital samo take stavke, v katerih se govori o dolžnosti delavcev, dočim je pridobitve v kolektivni pogodbi skušal prikazati drugače, kakor je bilo zapisano.

Ko je Leskošek videl, da prevladuje razpoloženje med delavci za sprejem kolektivne pogodbe brez nadaljnjega ugovora, je za nekaj časa šel v zadnje vrste ter pripravil nekatere, da so potem na njegov predlog pritiskali, da se pogodba sprejme z dostavkom, da jo delavci lahko vsake tri mesece razveljavijo in prično nova pogajanja.

V kolikor je znano je Leskošek prisostvoval tudi dne 11. XI. t. l. v Delavski zbornici sestanku, ki ga je sklical Savezni svet SMRJ, podružnica Celje ob 8. uri zjutraj. Ta sestanek, kakor tudi sestanek dne 18. XI. t. l. se je vršil brez prijave.

Predstojnik mestne policije: Puš, I. r.

Ohranjen akt Mestne policije v Celju je sam droben fragment borbe celjskega delavstva za izboljšanje gmetnega položaja in njihovih osnovnih pravic v stari Jugoslaviji. Iz njega se lepo vidi vse težave in doslednost progresivne organizacije Saveza metalnih radnika Jugoslavije, kakor tudi delo takratnih komunistov za izboljšanje delovnih pogojev celjskega delavstva.

S. T.

OBISK NA BOHORJU

Dopoldne, 2. novembra 1941 si srečaval tostran Bohorja ljudi, ki se jim je že na obrazu poznalo, da bi radi nekaj povedali, pa niso vedeli, kako bi začeli. Na Pilštanj je prišel tisto dopoldne tudi logar Matevž Walland iz Loga. Povedal mi je, da so ga obiskali partizani; 60 jih je bilo, če ne več. Nikogar ni poznal, da pa so bili umeri študentje. »Velike reči nas še čakajo in ni še gotovo, če bodo Nemci zmagali,« je šepetaje dodal. Nemški župan je medtem izvedel iz Kozjega za pohod na Bohor. Prepovedal je, da bi se o njem še okoli govorilo. Logarju je zapretil, naj drži jezik za zobmi. Oštel ga je, ker je po resnici pravil, da so partizani pujska, ki so ga pri njem kupili, pošteno plačali. Okupator je ljudem že tolikokrat razglasil, da bo vsak kaznovan s smrtjo, pri komur bi našli samo kakeš naboj. Sedaj je pa prišla v Log kar četa neustrašenih oboroženih

partizanov. In to v času, ko so zastavice na zemljevidu pod trško lipo kazale, do kam je še segel nemški rajh.

Haimatbund je poostiril apele in svojim privržencem naročil, naj ljudi posvarijo pred nepremišljenimi govoricami. »Le norec se more upreti vojski, ki je osvobodila« uvo Evropo, se spravila nad Afriko in tole po Rusiji.

Takrat je bilo iz obmejnega pasu že izseljenih mnogo naših ljudi. Grozilo, da bodo preseliteni pa še razširili. Zato so si ljudje želeli pomoči, ki so jo videli le v narodnoosvobodilni borbi. In takšen prvi žarek je posvetil v noči od 1. na 2. november 1941.

Med tistimi, ki so že leta 1941 gospodarili na Bohorju, so bili Dušan Kveder, španski borec in narodni heroj, Sergej Kraigher, član zveznega izvršnega sveta in še mnogi drugi.

F. C.

OB 40-LETNICI KPJ ★ OB 40-LETNICI KPJ ★ OB 40-LETNICI KPJ ★ OB 40-LETNICI KPJ ★ OB 40-LE

I. konferenca Komunistične stranke Slovenije

V ŠMIGLOVI ZIDANICI 1938. LETA

NA VRHU HRIBČKA NAD GRAJSKO VASJO, KJER IMAJO ŠMIGLOVI SVOJ VINOGRAD, STOJI LESENA ZIDANICA. V NJEJ JE BILA APRILA 1938 PRVA KONFERENCA KOMUNISTIČNE STRANKE SLOVENIJE. NA TEJ OSAMELI ZIDANICI, KI JE SKORAJ OD VSEH STRANI OBDANA OD GOZDA, SO PRED LETI V SPOMIN NA KONFERENCO ODKRILI SPOMINSKO PLOŠČO Z NAPISOM: V TEJ HISI JE BILA 17. APRILA 1938 KONFERENCA KPS, KATERI JE PRISOSTVOVAL TOV. TITO.

Ta konferenca, prva po ustanovitvi Komunistične stranke na Cebinovem 1. 1937, kjer je postal sekretar naš rojak Franc Leskošek-Luka, je ena najvažnejših, ki so bile na našem terenu. Ta konferenca ni izredno važna samo zaradi tega, ker ji je prisostvoval sekretar CK KPJ tovariš Tito in zastopniki vseh partijskih organizacij Slovenije, ampak predvsem zato, ker je bil po osrednjem referatu tovariša Kardelja razmotren avtoritativno politični položaj, v katerem smo se nahajali Slovenci in vsa država po Anshlusu (Hitlerjeva priključitev sosedne Avstrije k Tretjemu rajhu). Na tej konferenci so bile nakazane z izredno, naravnost preroško jasnostjo naloge, ki so bile pred Komunistično stranko in našim narodom. Te usodne nevarnosti, ki je pretila naši domovini, se je v celoti zavedala edino Komunistična stranka. Ravno v tem je bil v tem času tudi njen zgodovinski pomen, ki je preraščal okvir in važnost ostalih konferenc. Konferenca ni obravnavala samo partijske zadeve, ampak je bil na njej predvsem vsestransko premočen ves položaj in perspektive našega naroda v tej brezizgledni situaciji.

V končnih sklepih, ki so se izkristalizirali po referatu tovariša Kardelja, je jasno in naravnost preroško prikazana situacija, ki je nastajala. Tako, da bi morali postati ti sklepi program, ne samo komunistom, ampak vsem Slovincem, ne ozi-

raje se na svetovnopolični nazor.

Izredna važnost konference je bila tudi v tem, ker je nakazovala pota, po katerih naj ubiramo korake, da se učinkovito upremo nasilju fašizma, ki nas je tri leta kasneje hotel za vedno uničiti.

Kako so se pripravljali za to konferenco? O tem nam pove pokojni tovariš France Hribar: »Spomladi leta 1938 mi je Slavko Slander zaupal važno novico: Naša organizacija v Prebolu je prejela nalogo, da pripravi prostor za večjo skupino ljudi — za konferenco CK KPS. Kaj meniš, kje bi bil primeren prostor? Predvsem mora biti na samem.«

Odgovoril sem mu, da vem za takšen prostor. Predlagal sem mu Šmiglovo zidnico. To sem namreč dobro poznal, ker sva z domačim sinom Mirkom bila že dolgo prijatelja. O tej zadevi sem govoril še z Mirkom, ki sem mu lahko vse zaupal. Potem si je zidnico ogledal še Slavko in v sporazumu s Šmiglovimi starši smo se dogovorili.

Delegati so prihajali ponoči. Za sprejem posameznih delegatov so bile določene javke. Tisto nedeljo je bilo lepo vreme. Moja naloga je bila pripeljati na konferenco delegate s štirih javk. Prva javka je bila na vogalu Tekstilne tovarne Prebold ob 3. uri zjutraj.

Prišel sem na minuto točno. Čakala sta me tam v polmraku že dva. Bila sta Edvard Kardelj in njegova poznejša soproga, tedaj še Pepca Mačkova. Parole ni bilo treba. Poznal sem oba že prej. V dobre pol ure smo bili na mestu.

Zatem sem šel po revirске delegate. Od teh se spominjam tov. Lojza Hochkrauta Umeka Zepla in Farčnika-Kristusa iz Zagorja. Ko sem pripeljal delegate iz revirjev na mesto, sem odšel v gostilno Fonda na Rozani. Tu je bila tretja javka. Do sem bi se bil moral pripeljati z avtobusom »Distro« Tone Tomšič iz Ljubljane. Njega pa ni bilo.

Pozneje smo zvedeli, da ga je policija prav tisto nedeljo izredno strogo nadzirala in tako ni mogel iz Ljubljane.

Na četrti javki sem našel Kazimirja Koželja. Tudi z javk, kjer so drugi sprejemali delegate, so ti do osme ure dospeli. Delegatov je bilo kakih 25 do 30. Pozno ponoči so se delegati mirno razšli. Z Milošem Zidanškom smo nekateri krenili proti Kaplji vasi.

Tovariš Jože Umek-Zepl, ki je tej konferenci prisostvoval kot delegat, je za arhiv oddelka NOB v Celju zapisal: »Dobro se spominjam te konference v aprilu 1938. Tov. Hochkraut Lojze in jaz sva bila delegata za Hrastnik-Trbovlje in Zagorje. Iz Trbovelj sva šla do Šmiklavškega hriba. Občlena sva bila kot turista. Bilo je zgodaj zjutraj. Pod Šmiklavško planino naju je čakal pri neki kapelici neznan tovariš, mislim, da je bil Rudi Hribar iz Prebolda. Peljal naju je do zidanice. Kako so prihajali ostali delegati ne vem, tudi nisem nikogar spraševal. Osebo so mi bili znani naslednji delegati: Edvard Kardelj, Miha Marinko, Franc Leskošek, Boris Kidrič, prof. Novak iz Maribora in Slavko Slander. Ostalih nisem poznal. Sele po vojni sem zvedel, da je bil prisoten tudi tov. Tito. Na konferenci sem takoj videl, da je on vodeča osebnost. To sem zaključil po njegovem sklepem referatu.

Vsak delegat je moral podati poročilo o stanju in delu na svojem območju.

Pred odhodom smo se pogovorili, kje smo bili in kaj bomo trdili, če nas slučajno kdo legitimira.«

Drobci iz slavne zgodovine Partije na področju celjskega okraja

Prvi začetki partijskega gibanja v delavskih središčih celjskega okraja so povezani z urnitvijo progresivno usmerjenih vojakov, ki so po zlomu prve svetovne vojne prihajali domov, posebno z vzhodnega bojišča, kjer jim je bila vzor Oktobrska revolucija.

Prva ilegalna partijska celica po terorju Obznane je bila ustanovljena na področju celjskega okraja v Pesjem pri Velenju. To organizacijo so vodili Lovro Kuhar-Prežihov Voranc, Franc Plankl in Ignac Teršek. Ustanovni sestanek te organizacije je bil poleti 1926. leta na Malenškovem gospodarskem poslopju v Pesjem. Med velenjskimi rudarji pa je že 1920. leta bilo močno simpatizersko gibanje, ki ga je vodil ključavničar Lovro Berložnik.

Leta 1930 je ilegalna celica v Pesjem pripravila ilegalno zatočišče nekaterim članom CK KP, pri Kavretovih v Okonini. Tukaj so kot ilegalci prebivali dva meseca organizacijski sekretar CK KPJ Viktor Koleča in člani Vojin Pecarski, Stanislavčević-Krka, France Klopčič in Franc Plankl.

Po izdaji, ki je bila kmalu po njihovem odhodu iz Velenja, so člani te celice zaprli in tako je bilo ilegalno partijsko delo celice onemogočeno. Vendar je rudar Janko Ulrih v Velenju in Pesju oživel takoj po tem kulturno in prosvetno dejavnost, kjer so se zopet začeli zbirati komunisti in njihovi simpatizerji.

V Saleški dolini je pričela zopet z delom partijska organizacija v letih 1934-35, ko so komunisti organizirali partijske komite za Saleško dolino v Soštanju. Komite je organiziral v kratkem času celice v Soštanju, Velenju in Pesjem. V tem času so bili v prvih vrstah progresivnega gibanja šostanjski mladinci: brata Mravljaka, Blaž Rock-Biba, Olga in Janko Vrabčič ter Karel Destovnik-Kajuh. V Pesjem pa je delovala izredno močna slojevska skupina iz vrst mladih rudarjev.

Ze julija 1929 je bil v Celju prvi večji komunistični proces proti skupini 12 komunistov-delavcev, ki so delali v Celju. Po obsodbi so prestajali kazen v Mariboru skupaj s tovarišem Titom in Colakovičem.

Skoraj v istem času zasledimo v Zabukovci, Grižah in Libojah prvo simpatizersko grupo, ki sta jo vodila Ivan Pečnik in Jurij Debeljak. Simpatizersko grupo v Prebolu, ki je štela okoli 30 članov, pa sta nekaj kasneje organizirala Slavko Slander in Mirko Koželj. Člani te grupe so bili raztreseni vse do Vranskega. Iz teh grup sta nastali 1932. leta dve ilegalni partijski celici. V času grupiranja teh celic je Slavko Slander že vodil partijski komite v Celju. Največji vpliv na te celice je imela trboveljska partijska organizacija z Lojzom Hochkrautom in kasneje Mihom Marinkom. V tem času je imela Mrzlica, priljubljena izletniška točka delavcev Savinjske doline in rudarskih revirjev, poseben pomen. Na njej so se shajali in družno proslavljali delavski praznik 1. maj trboveljski rudarji ter delavci iz Prebolda, Celja in Velenja.

V to dobo spada tudi brezkompromisni nastop tajnika Saveza metalnih radnika Jugoslavije v Ljubljani, Franca Leskoška-Luke, ki je imel vodilno vlogo pri vseh strokovnih gibanjih in kolektivnih pogodbah. Povsod je z izredno odločnostjo zastopal delavske interese in s tem linijo Partije. To je bila ena najdelikatnejših nalog sploh z ozirom na takratno težko politično stanje, ko je po zakonu o zaščiti države nastal pravi pogrom proti vsem, ki so mislili s svojo glavo, še posebej pa proti komunistom.

Okrožni komite KPS v Celju je pod Slandrovim vodstvom 1932. leta povezal vse ilegalne partijske celice v celoto. Okrožno partijsko konferenco, ki je bila 1933. leta v Pečovniku blizu Hudčevega grabna, je vodil Miha Marinko. Konferenca je bila važna predvsem zaradi tega, ker je že takrat Miha Marinko v referatu nakazal imperialistično svetovno vojno.

Leta 1933 je bilo za partijsko delo v Celju in Savinjski dolini usodno. V Celju sta bila dva velika procesa proti komunistom. Na prvem so posadili na obtožno klopo 8 obtožencev, med njimi Petra Stanteta, na drugem pa 22 obtožencev. Med njimi so poleg Slavka Slandra bili skoraj vsi vodilni komunisti od Slovenj Gradca do Celja. Glavne obtožence so odpeljali na robijo v Sremsko Mitrovico.

Na ustanovnem kongresu KPS na Cebinovem 1937. leta je postal sekretar CK Celjan Franc Leskošek-Luka, član CK pa med drugimi tudi Slavko Slander-Slavc. Leto kasneje je bila v aprilu prva konferenca KPS v Šmiglovi zidnici nad Grajsko vasjo. Te konference sta se udeležila tudi tovariš Tito in Kardelj, na njej pa so bile naravnost s preroško jasnostjo nakazane naloge Partije zaradi bližajoče se fašistične nevarnosti. (Potek te konference in sklepe objavljamo v tej številki v posebnem sestavku.)

Na Silvestrovo 1939. leta je bila partijska konferenca v Joštovem mlinu v Medlogu pri Celju. Vodil jo je tovariš Kardelj. Kot zadnja znana konferenca na celjskem območju pred vojno je bila partijska konferenca v Klavževi sušilnici v Okonini pri Pesjem avgusta 1940. leta. Vodil jo je Boris Kidrič.

Po ilegalni partijski dejavnosti so se pred vojno odlikovali tudi rogaški steklarji. V Rogški Slatini je delovala prva partijska celica že ob koncu 1927. leta. V Ponikvi pri Grobelnem pa je bila ustanovljena ilegalna celica 1936. leta. Iz te celice sta izšla španski borec, član CK KPS, Branko Babič in član CK KPS Dušan Bole. V Sentjurju pri Celju je bila ustanovljena partijska celica 1938. leta. Njen sekretar je bil Milan Boršič. Leta 1940 je bila ustanovljena partijska celica tudi v Smartnem ob Paki. Tja, v Petričevo skladišče, se je preselila »Rdeča tovarna« iz Joštovega mlina v Medlogu pri Celju.

Komaj sedem mesecev od partijske konference pri Klavžu v Okonini je aprila 1941. leta vdrl okupator v deželo. Na ta usodni zgodovinski boj so bili pripravljani samo komunisti. Le Partija je ob podpori naprednih delovnih ljudi bila zmožna nuditi fašizmu odpor. Po nalogu Partije so bile že kmalu po vdoru okupatorja ustanovljene Celjska, nekaj dni kasneje pa še Savinjska in Saleška četa.

Iz vrst proboorcev je izšlo v celjskem okraju osem narodnih herojev. Padli so Slavko Slander, Franjo Vrnunč, Miloš Zidanšek, Dušan Kraigher, Janko Skvarča, žive pa Franc Leskošek-Luka, dr. Aleš Bebler in Peter Stanje-Skala.

-ma-

Stavke v Tovarni emajlirane posode so bile močno orožje delavcev

Novo upravno poslopje Tovarne emajlirane posode v Gaborju

S trpljenjem in krvjo je naš delavski razred dosegel svoj cilj: — Iz ponižanih in izkoriščanih so postali gospodarji.

Delavcem nove tovarne emajlirane posode v Celju je bilo kaj kmalu jasno, da novopečeni kapitalist Westen ni prišel v Celje za to, da bi ljudem pomagal, nudi zaposlitev in kruh. Kmalu so spoznali bridko resnico: prišel je v Celje zato, ker je bil prepričan, da bo tu lahko hitreje obogatel kot drugje, da bo prej zadovoljeno njegovega pohlepu.

Sprva so morali delavci v tej tovarni delati od jutra do večera — od šeste zjutraj do šeste zvečer. Opoldne so sicer imeli nekaj prostega, da pospravijo skromno kosilo, ki so si ga večinoma morali nositi s sabo. Saj tista ura ni bila dovolj, da bi lahko šli na oddaljene domove.

Tako se je zgodilo, da so se delavci že dve leti po ustanovitvi tovarne prvič uprli. Leta 1896, ko je kolektiv štel še manj kot sto ljudi, so organizirali prvo stavko z zahtevo po višjih mezdah. Veliko o tej stavki ni znanega, znano je le, da je bilo reagiranje lastnika zelo ostro in da je bilo veliko ljudi odpuščenih.

Takrat delavci še niso imeli kake trdne razredne organizacije, politično še niso bili razgledani. Zato je bila borba z lastnikom toliko težja. Tako so ljudje trpeli, toda s trpljenjem je postopoma le

rasla tudi delavska zavest, prepričanje, da bodo lahko uspeli le z organizirano neizprosno borbo.

VELIKI STAVKI LETA 1920 IN 1922

Ko so po prvi svetovni vojni uvideli, da nova nacionalna država noče braniti delavskega razreda pred izkoriščevalskimi lastniki, so se delavci tovarne emajlirane posode pričeli množično vključevati v svoj sindikat, v Zvezo kovinskih delavcev Jugoslavije. Organizacija je bila marksistično usmerjena in je zajela skoraj vse delavce.

Ena glavnih zahtev je bil osemurni delavnik, zvišanje mezd ob rastoči dragini, priznanje svoje organizacije kot zakonite predstavnice delavskega kolektiva. Razen tega so zahtevali še človeško ravnanje z delavci, pravičen odnos do ljudi, pravico do letnega dopusta, socialno zaščito in podobno.

V začetku je v precejšnji meri uspevalo. Toda ko se je buržoazna oblast v stari Jugoslaviji uveljavila in utrdila, je bil tudi odpor kapitalistov napram delavstvu čedalje večji. Pri tem se je lahko Westen, čeprav tujec, popolnoma naslanjal na oblast v svoji borbi proti upravičenemu hotelju slovenskega delavstva. Interese kapitalistov so varovali žandarji in policija.

Glavne postojanke celjskih delavcev so bile v Gaborju v Samskem domu (Ledigheim), ki so ga imenovali celo »delavski parlament« in v gostilni »Amerika«. V samskem domu so stanovali sami napredni delavci in pri njih so se zbirali. Razen tega so se delavci radi zbirali tudi »Na zelenem travniku«, v gostilni ob Teharski cesti.

Spomladi leta 1920, ko so bili znani krvavi dogodki v Ljubljani, kjer so žandarji streljali na demonstrirajoče železničarje, so tudi celjski delavci dvignili v protest svoj glas. V Tovarni emajlirane posode so v znak protesta organizirali dvodnevno stavko, ki je tudi uspela.

Dve leti kasneje je bila reč mnogo hujša. Leta 1922 so delavci pričeli stavkati, ker lastnik ni hotel priznati delavskih zaupnikov in funkcionarjev ter ni hotel podaljšati že sklenjenih pogodb.

Stavka je trajala enajst tednov. Delavci so sicer dosegli podpis dogovora, vendar jih je lastnik kasneje prevaril. 32 organizatorjev stavke so celo aretirali. V tej stavki je sodelovalo okrog 800 ljudi. Manjša stavka je bila tudi leta 1926.

V tem času je strokovna organizacija zaradi hudega pritiska nekoliko oslabila. Trdno se je postavila na noge šele leta 1930, ko se je za delavsko vprašanje v tovarni pričel zanimati znan revolucionar Franc Leskošek-Luka. Leskošek je bil takrat oblastni tajnik zveze kovinskih delavcev Jugoslavije. V strokovno organizacijo so v tem času uspeli vključiti vrsto novih delavcev, tako da se je število članov povzpelo na 1300. Že v tem letu, ko je prišlo do znane svetovne krize, so delavci z organiziranim smelimi nastopom prisilili lastnika, da pri omejevanju delovnega časa ni delal razlike v korist svojih zaupnikov.

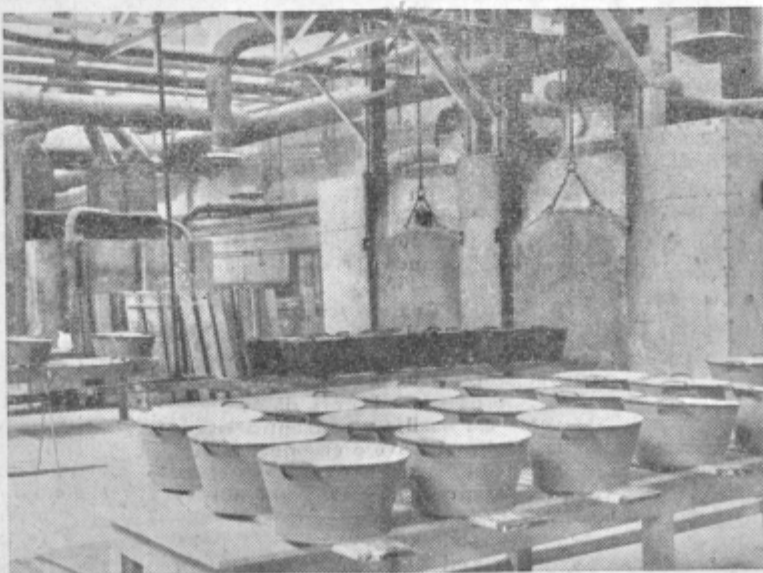
MOGOČEN OPOR DELAVSTVA LETA 1936

V tridesetih letih so se razen strokovne organizacije močno uveljavile še Svobode. Mogočna manifestacija delavske zavesti in

in močno organizirano. Imelo je rediteljski zbor, ki je štel 260 mož. Ta je stražil tovarniške objekte in jih za nobeno ceno ni hotel zapustiti. Westen je nad stavkujoče poslal okrog sto žandarjev in policajev. Ti so stavkujoče do krvi pretepli in vodili v zapore. V tej stavki so se posebno odlikovale žene, ki so se vlegale celo na tračnice, da bi preprečile prihod lokomotive.

Delavci so ostali v tovarni noč in dan, hrano pa so jim prinašali. Ko so žandarji preprečili prinašanje hrane, so stavkujoči kljubovali še štiri dni brez hrane. Vdali so se šele, ko so jih vojaštvo, policija in gasilci prisilili k umiku. To nadvse ostro borbo, ki se je pričela 27. avgusta, je vodila Komunistična partija Slovenije. Njene direktive je tu z vso energijo uresničeval tov. Franc Leskošek-Luka, ob podpori številnih tovarišev kot so bili Franc Kač, Peter Stante in drugi.

Ob tej stavki je izgubilo zaposlitev 300 delavcev in delavk. Toda vse hujši teror, novi sodni procesi zoper napredne borbe, težave na vsakem koraku — so ljudi kalile, da so postali še bolj prepričani v pravičnost svoje stvari.

Izdelki TEP si usvajajo tržišča po vsem svetu

kulture je bil zlet Svobode leta 1935. Tedaj se je v Celju zbralo okrog deset tisoč delavcev iz vseh krajev Slovenije — od revolucionarne Črne na Koroškem do železarskih Jesenic. Resda so Svobode po tem zletu razpustili, vendar s tem niso mogli zatreti naraščajoče zavesti proletariata in njegove volje, da si pribori svoje pravice. Kakor znano je na tem zletu med drugimi govoril tudi tov. Franc Leskošek. Delavci tovarne emajlirane posode so pri zletu odigrali nemajhno vlogo.

Leto kasneje, ko so že tudi v Celju pristaši fašizma in nacizma drzno dvigali glave, je prišlo v tovarni emajlirane posode do nove velike stavke. Do stavke je privedlo vse večje izkoriščanje delavstva, omejevanje zaslužkov in grdo ravnanje. Zlasti mojstri in predelavci, med katerimi jih je bilo več tujcev kot domačih, so grdo ravnali z ljudmi, posebno nedostojni so bili do delavk. Take razmere so izzivale stalne spore, nazadnje pa so privedle do najostrejših stavke.

Delavstvo tovarne je bilo dobro

Leta 1936 je bila že ena stavka spomladi in v maju. Trajala je tri dni. Povod je bila zahteva nekega mojstra, naj odpustijo dve dekleti. Na pritisk organiziranega delavstva je lastnik sprejel odpuščeni delavki nazaj, mojstra pa poslal na dopust. Ko se je mojster Kresnik vrnil z dopusta, so ga delavci vrgli pred vrata in znova zagrozili s stavko.

Napredni delavci iz tovarne emajlirane posode so bili med prvimi borci — partizani. Razen tov. Franca Leskoška, ki je postal komandant partizanskih odredov, moramo na prvem mestu omeniti Petra Stanteta, ki je organiziral prvo celjsko četo. Bil je tudi njen komandant. Ko je bila prva celjska četa po izdaji razbita, so pričeli snovati drugo četo, žal pa je bila tudi ta izdana še pred nastopom.

V celoti je od članov kolektiva tovarne emajlirane posode med NOB padlo 46 delavcev in delavk. Njih imena so vklesana v marmor ob vhodu v novo upravno poslopje. Njihove žrtve niso bile zaman.

Pogled na Tovarne emajlirane posode v Celju, kjer so se delavci v stavkah 1920. in 1922. leta borili za svoje pravice. Leta 1936 je prišlo do nove velike stavke proti tedanjemu lastniku tovarne, nemškemu kapitalistu Westnu

Franc Leskošek-Luka, revolucionar in delavski voditelj je uporno in uspešno vodil stavkovno gibanje po vsej Sloveniji

O nastanku in razvoju TOVARNE EMAJLIRANE POSODE

Tovarna emajlirane posode sodi med naša najstarejša podjetja kovinske stroke. Tovarno je leta 1894 ustanovil majhen in pohlepen nemški kapitalist Adolf Westen. Mož je vedel, da v južnih avstrijskih pokrajinah in na Balkanu še ni razvite proizvodnje emajlirane posode. Vedel je tudi, da je to dovolj dobre in cene delovne sile.

Westen je bil prvotno trgovski potnik, toda pri svojem sorodniku, ki je imel v avstrijskem Knittelfeldu podobno tovarno. Nova celjska tovarna je sprva imela le emajlirnico. V kako skromnih razmerah se je pričela razvijati, priča tudi to, da je bilo ob začetku tu zaposlenih le 10 ljudi, med njimi nekaj nemških mojstrov. Nekateri teh mojstrov so se kasneje vrnili, dočim jih je nekaj ostalo v Celju za stalno.

Zaradi uspešne prodaje in velikih zaslužkov je lastnik Westen naglo razvijal svojo tovarno. Zraven emajlirnice so nastali obrati za oblikovanje, izdelovanje ročajev, za kleparske potrebe, skladišče gotove posode, nato še elektro-delavnica, kotlarna in drugo. Podjetje se je vključilo v srednjeevropski kartel, ki se je kasneje razvil v evropski kartel. To pomeni, da je bil Westen soudeležen pri delitvi interesnih področij, torej tržišč.

Razvoj podjetja je nekoliko zavrla prva svetovna vojna, ko je padlo število zaposlenih na 860. Tovarno so med vojno preusmerili za proizvodnjo čelad, emajliranih vojaških porcij in čutaric. Tako mu je vojna dejansko prinesla nov dobiček.

Po vojni je v novi državi tovarna nadaljevala z izgradnjo. Leta 1923 so zgradili plinske generatorje ter na ta način prešli od navadne kurjave na generatorski plin. Naslednje leto so pričeli izdelovati še pokositreno posodo in prešli še na priprave za proizvodnjo radiatorjev centralne kurjave, kakor tudi za izdelavo higienskih in sanitarnih izdelkov. Namesto starih ognih emajliranih peči so leta 1926 postavili tri kontinuirane peči za emajliranje, ki so bile prve v srednji Evropi. V tem času so uredili še mnoge stavbe pomožnega značaja in nabavljali novo proizvodno opremo.

V letih 1929—1939 so zgradili še lužilnico, pocinkovalnico, osrednje skladišče, skladišče za pločevino in mehanično delavnico.

Pri jugoslovanskih oblasteh je Westen dosegel uvedbo carinske zaščite. Ta je bila tolikšna, da je praktično onemogočala vsako tujo konkurenco. Carina je znašala nad štirideset odstotkov takratne prodajne cene na kilogram.

Z drugo svetovno vojno se je tovarna ponovno preusmerila na izdelovanje vojaških potrebščin; proizvajali so čutare, porcije iz aluminija, stabilizatorje za bombe, oklopne plošče, morske mine itd. Tako je lastnik podjetja neposredno pomagal okupatorju.

V lastninskem pogledu se je značaj tovarne leta 1924 spremenil. Ustanovili so delniško družbo. V upravnem odboru so bili sami člani Westnove družine in takratni ravnatelj Pfeifer. Ogromne dobičke, ki so jih želi v tej tovarni, so nalagali tudi v druga podjetja, zlasti v novo tovarno emajlirane posode v Italiji.

KONEC DOBIČKOV V NOVI DRŽAVI

Z osvoboditvijo je bil enkrat za vselej konec prilaganju tolikšnega bogastva, dobičkov, ki so jih ustvarile žuljave roke. Kolikor tovarna ustvarja akumulacije, jo skupnost koristi za izgradnjo dežele, za razvoj gospodarstva in druge skupne potrebe.

Tovarna je zaenkrat deloma še odvisna od uvoza pločevine in kemikalij. Vendar se položaj v zvezi z nabavo pločevine iz leta v leto izboljšuje, medtem ko ima podjetje z dobavitelji kemikalij dobre zveze. Pri proizvodnji zasleduje podjetje vse tehnične izpolnitve in iznajdbe. Med drugim so prešli na uporabo titanovih emajlov in se s tem obdržali na ravni boljše kakovosti emajlirane posode.

V perspektivnem načrtu razvoja tovarne so ugotovljene še znatne možnosti za nadaljnje povečanje proizvodnje.

DELOVNI KOLEKTIV IN OSNOVNA ORGANIZACIJA ZKS

CESTITA ZA 40. OBLETNICO
USTANOVITVE KOMUNISTIČNE
PARTIJE JUGOSLAVIJE
VSEM DELOVNIM LJUDM
NAŠE DOMOVINE

Kako se je gibalostvevilo zaposlenih od ustanovitve dalje

O razvoju tovarne emajlirane posode nam veliko pove tudi statistika o številu zaposlenih v posameznih letih ob koncu leta.

Leto	Med letom odpuščeni ali odšli z dela	Število zaposlenih ob koncu leta
1894	—	14
1900	107	148
1910	815	803
1914	1086	868
1920	60	957
1930	450	2137
1940	—	2370
1945	—	1079
1958	—	2200

V prvih štiridesetih letih je značilna zelo velika menjava delavcev, iz česar sledi, da ljudje bodisi niso vzdržali ali pa so bili odpušteni. V prvih tridesetih letih je povprečno vsak enkrat na leto zapustil ali moral zapustiti zaposlitev.

Številko 1000 zaposlenih je podjetje za stalno prekorajilo šele leta 1923, pet let kasneje pa se ta številka poveča že na dva tisoč. Če izvajamo krizo in vojno, ima od tedaj skoraj stalno preko 2000 zaposlenih.

Priprave za rekonstrukcijo

Tovarna emajlirane posode je eno od redkih industrijskih podjetij, ki v povojnem času ni bistveno povečala proizvodnje in tudi ni bila rekonstruirana. Ker je velik del naprav že izrabljen in zastarel, je obnova strojnega parka nujna.

V tovarni se že pripravljajo na rekonstrukcijo. V izdelavi so načrti za modernizacijo proizvodnih naprav, nekaj pa bodo tudi dozidali. Potrebe so zlasti velike za obrat radiatorjev in za skladišča materiala. Po rekonstrukciji se bo proizvodnja lahko povečala skoraj za sto odstotkov.

„AD ACTA“

(Ob premieri v Delavskem odru 9. aprila t. l.)

Gledališki listi

v.

O ljudskem odru se je v Celju po nastanku poklicnega gledališča govorilo precej in to ponavadi takole: Al' ima še smisel igrati ljudske igre tisti publiki, ki ji izbrani repertoar celjskega gledališča ne ugasi prastare, prvobitne človeške žeje po gledališki umetnosti, o kateri je Victor Hugo globokomno dejal, da je »topilnica civilizacije«, laboratorij, v kateri se oblikuje »l'âme publique? Ali ne bi bilo bolje poklicno ustanovo voditi tako, da bi zajela tudi to publiko, bodisi v svojih rednih bodisi izrednih predstavah? Odgovoril na to vprašanje vsaj javno ni nikdo, kvečjemu štejemo lahko za odgovor to, da se je Delavski oder ustanovil, da je dobil primerne prostore, čeprav ne najbolj udodne, in da od svoje ustanovitve tudi živi, dela, vprižarja in da ima tudi svojo publiko. Ker smo že navajeni, da se o nekaterih problemih slovenskega gledališča ne govori javno, zato pa toliko več v raznih družabnih okoljih, nas tudi ne preseneča, če v Celju na zgornje vprašanje ni bilo načelne javnega odgovora.

Mislím, da je treba ljudski oder tudi v celjskih razmerah potrditi v njegovem delovanju. Ne zato, da bi se tu rezal črni, ljudski kruh tistim, ki belega v mestnem gledališču niso vajeni, marveč zato, da opravlja svoje kulturno poslanstvo, svoje ljudsko-izobraževalno funkcijo, ki jo kulturne razmere v mestu še terjajo. Brez nje bi izgubili izredno učinkovito javno vzgojno sredstvo, nedvomno pa bi dušili naravna umetniška prizadevanja tiste vrste ljudi, ki v našem okraju vzdržujejo pri življenju sto igralskih družin. Priznati je treba Delavskemu odru, da smotno izbira repertoar, da posega po domačih delih, čeprav literarno niso med vrhunci dramske literature. Toda teater ima svoje umetniške zakonitosti in njegova odvisnost od literature ni absolutna. Postavim, — Marinčeva komedija Ad acta, ki smo jo gledali v četrtek večer pri ne ravno dobro zasedeni dvorani! Prav je, da se taka stvar igra in nikomur ne bi škodilo, če bi jo postavilo na oder tudi poklicno gledališče, ki bi igrlo dramaturško in igralsko obogatilo, ji priznalo razne nerodnosti in jo izpopolnilo z raznimi tehničnimi sredstvi, ki jih zmore posebna narava gledališča in njegove skrivnosti. Mislím, da je prav, če povzamem tezo, ki se je pred leti že zapisala v Celju, da bi bilo treba več iskrenega sodelovanja med poklicnim in ljudskim gledališčem in to vse zaradi namena, ki je obema skupen, to je izobraževanje in vzgoja naših ljudi z umetniškimi sredstvi. Metode sodelovanja bi morale biti seveda take, da bi obe ustanovi vzajemno in skladno rastle, ne da bi se med njima razraščali kakršnakoli zavist, konkurenčnost, ali, kakor danes pod vplivom vulgarizirane psihoanalize radi pravimo, kakršnakoli kompleksi. Metode pa so odvisne od ljudi, ki ustanovo vodijo. Če bodo imeli pred seboj skupni, isti cilj, ne bo težko najti skupni jezik za tovarišje, vzajemno pomoč. Poudarjam vzajemno.

Menda res živimo v sušnem času, vsaj v pogledu naše dramske literature. Zato je toliko važnejše, da tisto, kar imamo, kar je v na-

šem času zraslo, zaživi na odru. Res je, da teater ni absolutno odvisen od literature, da je često živel in da še živi svoje posebno »sejmarsko« življenje z literarno manj vrednimi ali celo ničvrednimi skeči, prizori, kupleti, dueti, revijami in kar še sem spada. Na drugi strani pa se je treba v nekem smislu vprašati, če ni vsa literatura v svojem principu teater, ki naj življenje prikazuje, razlaga, poboljšuje in sladi, teater, ki je tako star ko svet, primitivna in obenem univerzalna umetnost, po kateri se bolj kot po katerikoli drugi meri in čisla človeški duh.

Komedija Ad acta nam postavlja pred oči stvari iz sedanjega časa, obenem pa stvari, ki zlepa ne bodo šle ad acta. Na priliko: mož — copata, neizčrpni in nepogrešljivi tip komedije v vsem njenem integralu od najnižje do najvišje; »učena« žena, normalno krvava pod kožo kakor druge; žena, ki nosi hlače; politični vtrogončič; denuncijant in siko-fant, uradniška para z veliko mero karizma in zato poniglavo-sti. A kaj bi to naštevati! Komedija nam je pokazala to, s čimer imamo danes opravka in s čimer še ne bomo zlepa opravili. Tu je najprej stanovanjsko vprašanje, s katerim se zadnja leta v živo spopadamo, podnajemniške simbioze in stisk, ki jih povzroča, pa najbrž še ne bomo zlepa zatrli, s tem pa tudi ne vseh mogočih manifestacij človeške nature, to je, njene slabšega dela, le redko boljšega. Marinčeva je hudomušno izrazil, ni pa zakrival njegove kočljivosti in dalekosežnosti. Hišni gospodar, ki ga je posrečeno igral Zagorčnik, je ob tej podnajemniški konstelaciji odkril vse svoje šibke lastnosti: nestrpnost, nepotrpežljivost, skratka »živce« pre-računljivost, mešetarjenje s hčer-

ko, domišljavost, ošabnost, stre-muštvó in vse, kar gre k temu plevelu človeštva še zraven. Tu je dalje na delu »agencija«, ki prenaša od hiše, od ust do ust, alarmantne novice, ki delajo hudo kři, tu je cela vrsta stvari, ki se v naši socialistični družbi gra-jajo kot škodljive, in njihove posledice, pa tudi posledice in ostanki starih časov, ki jih še ni-smo in jih še ne bomo tako lahko zatrli. Marinčeva se je iz teh stvari prijetno ponorčeval, igralci pa so poskrbeli, da je ta zbadljivi hu-mor prožil v dvorani sproščen smeh, nekaj tistega smeha, ki ga je pisal Gogolj z veliko začetni-co. Marinčeva sicer ne bomo pri-merjali z Gogoljem, priznati pa mu moramo, da je vendarle pri-držal ogledalo času in pravem in to po treznem, objektivnem pred-sodku razmer. Tak avtor je dra-gocen prav v smislu Diderotove besede o komediografiji. »Opera-cija MK« daje vsakomur svoj nauk. Zato je treba Delavskemu odru priznati, da je z igró opravil lepo, družbeno pomembno nalogo. Delo je skrbno zrežiral Cvetko Verdnik, igrali pa so Zagorčnik, Kos, Jordan, Verdnik, Ožimova in Zeletova ter poželi lep uspeh.

Kulturne novice

V soboto, 4. aprila zvečer je izva-ljal moški zbor KUD »Ivan Cankar« iz Celja v dvorani Narodnega doma svoj letni pevski koncert. Zborovod-jji, Jurčetu Vrežetu naj bo za nje-govo obilno vložen trud v zadošče-nje ugotovitev, da je zbor lepo na-predoval. Posebno globoko dožive-to in prisrčno je bil izvajan drugi del programa. Zal, dvorana ni bila polna.

Pohvala iz ust strokovne avto-rite je zmerom vzpodbudna. Ta-ko smo bili veseli, ko smo te dni dobili v roke novo (tretjo letošnje) številko mariborske revije »Nova obzorja« z esejem Janeza Gradišni-ka »Zapiski o jeziku«. Janez Gradiš-nik je danes gotovo najvidnejša av-toriteta za praktično kultiviranje ži-ve slovenščine — saj je najbolj pri-zadeven med vsemi bojovníki za či-stost in omiko rodne govorice in je tudi v praksi in teoriji najtrdnjeje podprt s širokim znanjem. Zdaj v omenjenem eseju precej natanko opisuje in ocenjuje našo (pred ne-davnim v »Naših razgledih« objav-ljeno) praktično jezikovno doktrino in zaključuje obravnavo tega vpraš-anja s pribito trditvijo: Mislím, da je celjsko gledališče ubralo pot v pravo smer in da mu moramo biti za to hvaležni. — Menimo, da smo na to pohvalo res lahko ponosni, zlasti ker Gradišnik pač ne govori samo zase, temveč pravzaprav v imenu vseh tistih slovenskih jeziko-slovcov in pisateljev, ki se v seda-nji — za jezikovno zgodovino tako kritični — situaciji trudijo, da bi slovenščino odrešili in plemeniti-li, kakor ji gre. In veseli smo tu-di zato, ker smo dočakali zdaj prvič priznanje in občeslovenskem merilu — ko nam zlasti pri jezikovnih pri-zadevanjih ravno v resnici ne gre

samo za korektnost našega dela, temveč si želimo s temi prizadeva-nji ustvariti prispevek za splošno rast in razvoj žive gledališke slo-venščine. Toliko bolj vneto se gle-de tega trkam po prsih predvsem zato, ker — kolikor vemo — edino v našem gledališču sistematično, do-sledno in enotno delamo za jezi-kovni razvoj, ko druga gledališča prepuščajo skrb za to samo prilož-nostnim, občasnim in nekoordinira-nim poskusom posameznih lektor-jev, pisateljev in prevajalcev.

Studij »Romea in Julije« se kar hitro bliža zaključku. Kmalu (zadnji teden pred premiero) bo tudi žreb odločil vrstni red alternacij za na-slovni vlogi. — Od uprizoritve si obojemo predvsem nekaj: da bomo

zopet dobili možnost in priliko za gostovanje z igró »velikega stila« na malih podeželskih odrih. Kakor smo pred leti z »Othellom« ponesli Shakespeara prav na vas, tako na-meravamo letos z drugo mojstrovno najpopularnejšo tragedijo. V tem smislu sta tudi režiser in scenograf (Vrhunc, Savinšek) pripravila tehnično in likovno ureditev prizorišča, da po eni strani sicer ustreza širo-kim in značnim dimenzijam našeg domačega odra in te dimenzije tudi napolnjuje — a da ga je po drugi strani vendarle mogoče nenasilno prilagoditi stisnjenim, skromnim možnostim naših podeželskih dvo-ran. Prosvetni in razsvetljski smisel tega »pohoda« s Shakespearom na podeželje« prav gotovo ni nepo-memben.

Iz poročila okrajnega odbora SZDL v Celju

O delu kulturno prosvetnih društev

Iz poročila Okrajnega odbora SZDL v Celju na okrajni konfe-renci SZDL, ki je pričela z delom včeraj, objavljamo izvešek iz poglavja, ki obravnava delo kulturno-prosvetnih društev v celjskem okraju.

Zelo pomembno vlogo v boju za izgradnjo socializma imajo med družbenimi in političnimi organizacijami društva Svobode in ostala prosvetna društva. Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da je bila zlasti lani dejavnost na kulturno prosvetnem in izobraževalnem področju dokaj pestra in uspešna.

V celjskem okraju je 18 Svobod in 85 prosvetnih društev z nad 12.000 člani. Na sedežih vseh občin delujejo izobraževalni centri, razen tega pa so taki centri še v Vojniku, Storah, Velenju, Preboldu, na Vrnskem in v Rogaschi Slatini. Izobraževalna dejavnost je postavljena na čvrste temelje. Zvišalo se je število predavanj in tečajev, hkrati pa je naraslo tudi število predava-teljev. Lani je bilo najmanj 311 predavanj s preko 16.000 poslušalci in 16 krajskih seminarjev s 322 udeleženci.

Vendar s temi uspehi še ne moremo biti zadovoljni, saj je bilo lani 27 prosvetnih društev, ki so organizirala komaj 5 preda-vanj. Najboljši je izobraževalni center v Zalcu, ki ima 30 preda-vateljev, delo tega centra pa je čutiti tudi že v bolj oddaljenih vaseh.

Na področju okraja je 83 društvenih knjižnic s 57.151 knjigami po katerih posega preko 23.000 čitateljev. V okviru prosvetnih društev deluje 10 mladinskih, 8 ženskih, 29 moških in 10 mešanih pevskih zborov, ki so priredili lani 64 samostojnih koncertov in 163 priložnostnih nastopov. Trije harmonikarski orkestri so na-stopili preko 50-krat, 12 godb na pihala je imelo 30 samostojnih koncertov in 105 priložnostnih nastopov. V teh ansamblih je vključeno preko 2000 ljudi. Razen tega deluje v okraju 8 druš-tenih in 1 državna glasbena šola. Najbolj uspeša kulturna ma-nifestacija v lanskem letu je bil mladinski pevski festival.

V okraju je 84 dramskih družin s približno 1000 igralci in 140 režiserji. Te družine so odigrale 124 iger na 287 predstavah, katere je gledalo preko 51.000 ljudi. Razveseljivo je, da je večina društev našla pravo pot in vsebino, saj je bilo današnji stvarno-sti in razvoju mnogo manj neprimernih iger kot prejšnja leta.

Kljub temu, da je kulturno-prosvetna dejavnost lani dobro potekala, moramo ugotoviti, da ni potekala povsod sistematično. Marsikje ni bilo čutiti vpliva organizacij SZDL in sindikatov. Zato ni čudno, da so se na raznih področjih vzgoje in izobrazbe porajale težave, ker v programih ni bilo čutiti povsod duha no-vega časa.

Občinski odbori SZDL in občinski sindikalni sveti bodo mo-rali stanje v kulturno-prosvetnih društvih temeljito analizirati in pomagati društvom, da bo delo kvalitetnejše ter da se bo v vsebini jasno odražala idejna orientacija.

Gostovanje ljubljanske Drame

Slovensko narodno gledališče iz Ljubljane je v ponedeljek, 13. aprila t. l. gostovalo v celjskem gledališču z dramo Janeza Zmavca »V pristanu so orehove lupine«. Kot kronisti moramo zabeležiti tudi mi, da je avtor Janez Zmavc s tem de-lom dosegel tudi v Celju izredno lep, prepričevalen uspeh. Pisatelj je doma iz Soštanja, gimnazijo je do- vršil v Celju, v Ljubljani dramatur-gijo in zdaj že nekaj let dela kot bibliotekar v celjski Studijski knjiž-nici. Drama »V pristanu so orehove lupine« je doživela krstno predsta-vo v ljubljanski drami, ljubljanski

igralci pa so z njo dosegli lani na Sterijinem pozorju v Novem Sadu prvo mesto med mnogimi gledališ-či, ki so tam nastopila z domačimi jugoslovanskimi dramskimi deli. V ponedeljek zvečer smo imeli v našem gledališču priložnost videti domačo dramo, ki nas je s svojo ži-vo problematiko in tehniko, z zna-čajji in konflikti v resnici pritegnila, v ljubljanskih igralcih pa smo obču-dovali njihovo kreativnost in igralsko dovršenost. Dramo je zrežiral Slavko Jan, igrali pa so: Potokar, Juvanov, Kraljeva, Kovič, Kralj, Počkajeva in Potokarjeva.

RAZPISNA KOMISIJA PRI OKRAJNEM ZAVODU ZA SO-CIALNO ZAVAROVANJE V CELJU

razpisuje naslednja delovna mesta:

1. enega uslužbenca z nazivom referent I. vrste za priznanje pokojnin,
2. dva uslužbenca z nazivom referent I. vrste za priznanje invalidnin,
3. dva uslužbenca z nazivom pristav III. vrste za priznanje invalidnin,
4. enega računovodjo III. vrste za delovno mesto likvidacije pokojnin,
5. enega računovodjo III. vrste za delovno mesto likvidacije invalidnin,
6. enega uslužbenca z nazivom referent III. vrste za delovno mesto referenta za izbiro poklicev,
7. enega retaksatorja receptov — magistra pharmacije,
8. eno strojeopisko I B razreda,
9. eno strojeopisko III. razreda,
10. enega uslužbenca z nazivom referent III. vrste za delovno mesto šefa odseka za izdajo odločb v oddelku za otroški dodatek,
11. enega uslužbenca z nazivom pristav III. vrste za delovno mesto referenta za izdajo odločb za otroški dodatek,
12. enega uslužbenca v nazivu pomožni pisarniški referent za delovno mesto — prijave in objave — pri podružnici ZSZ v Soštanju,
13. enega uslužbenca v nazivu računovodja III. vrste pri podružnici ZSZ v Zalcu,
14. enega uslužbenca v nazivu pristav III. vrste za delovno mesto referenta za dajatve pri podružnici ZSZ v Zalcu,
15. enega uslužbenca v nazivu pomožni pisarniški referent za statistično evidenčno službo pri podružnici ZSZ v Sloven-skih Konjicah.

Rok za vlaganje prošenj: 15. maj 1959.

V kolikor do tega roka za posamezna delovna mesta ne bo reflektantov, ostane razpis še naprej v veljavi.

Kulturni spomeniki Celja in njegove okolice

Celjska okolica slovi po svoji lepoti, ki je razlita po vsakem koščku njene zemlje ter ustvarja milje, ki s svojo raznolikostjo oblikuje čudovite pokrajinske motive. Toda ne ti pokrajinski motivi sami, ampak izredno tenak posluh naših prednikov za njihovo lepoto je ustvaril celjski okolici njen poseben, samo njej lasten izraz, ki je produkt naravnih danosti, načina življenja, družbenih razmer, stavbnega gradiva itd. Polagoma se je izoblikoval stil posa-meznih tipov stavb in celih naselij, značaj gospodarstev in način obdelave zemlje, z eno besedo nastal je stil pokrajine. To se ni zgodilo čez noč, ampak je posledica stoletnega razvoja in izkušnje. Včasih se človeku zdi, kot da so se v lokalnem gra-divu postavljene stavbe rodile iz zemlje ter zrasle naravnost iz domačih tal, tako sta se njih tloris in oblika prilagodile po-krajinski veduti, s katero se spajata v ne-razdružno enoto. Naši dedje so naravo priko-rjevali po svojih potrebah in vendar se njih delo zlija z naravnim prostorom in njegovim večnostnim ritmom v čudoviti akord. Njihove stavbe so naravnimi okolici ali intimno podrejene (kmečki domovi), ali

pa jo monumentalno podpirajo (cerkve) in obvladujejo (gradovi), vedno pa z njo harmonizirajo in so ji vkomponirane. S kako pretehtanim čutom so nastajali kmeč-ki domovi pred pojavom kapitalizma, po-sejani kot biseri po prsih hribov ali skriti v zelenju sadovnjakov in kozolci, te kate-drale naših polj, arhitektura vsakdanjega kruha, stoječa v pradedovi moči naše zemlje. Spomnim naj na dominantne mnogih naših gradov in cerkva, ki so sicer že dav-no izgubile svoj raison d'être, pa vendar še vedno razkazujejo s kakim čutom za milje so bile postavljene.

Tako je pokrajina postala zrcalo našega življenja danes in v preteklosti, sozvočje del človekove ustvarjalne volje in narav-nih pogojev zemlje, nacionalno geografski okvir naše ljudske podobe. Njeno sliko sestavljajo kulturno-historični, umetniški, NOB, etnografski, arheološki in prirodni spomeniki, z eno besedo vsi oni detajli, ki v celoti tvorijo mozaik domačega miljeja. Ta milje je lep kot celota, ker je njegova lepota kompleksna in se ne omejuje samo na en kraj ali eden spomenik, ampak je

razlita po vsej zemlji, povsod se jo lahko najde in občuduje, tako v obliki vedute kot tudi posameznega kulturnega spome-nika ali prirodne zanimivosti. To iskanje človeka navdušuje, ker mu pomaga gle-dati v naš kulturni obraz, v vse one nje-gove vrednote, s katerimi je neopazno po-vezano naše življenje ter korenini v njih vse tisto, kar nam daje pred svetom zna-menje samobitnega, kulturnotvornega na-roda. Prevzame nas ideja razširjenega pojma domovinskega prostora in zemlje, na kateri živimo, vzbudi se nam misel na njeno stvarnost in lepoto, do katere po-gosto ne najdemo pravega razmerja, ker smo preobremenjeni z vsakdanjostmi in predsodki, rodi se spoznanje njenega spe-cifičnega izraznega pečata, katerega sta ustvarila narava in človek v tistih plod-nih trenutkih, ko je človek še znal naravi prisluhniti, z njo živeti, jo oplemeniti pa tudi ohraniti. To sožitje je bilo čestokrat nezavedno in nas prav zato toliko bolj očara, ker smo daleč od njega. Iz tega sožitja se je rodila specifična razpolož-en-skost, ki ni sentimentalna, ker rezultira iz zdravega praobčutka, da se ne gradi novo vedno le na razvalinah starega, ampak poleg njega. Zato so naši očetje ustvarjali svoja dela poleg pozitivnih del svojih de-dov ter tako bogatili bodočnost svojim vnukom. Ambient pokrajine se je ohranjal

Gorska vasica Svetina je znana po etnografskih posebnostih

kolikor je bilo le v skladu z gospodarskim napredkom in razvojem, sinteza med že bivajočim in nastajajočim se ni nikoli pre-trgala, nikdar ni bilo manifestativnega rušenja naravne skladnosti, dokler se ni pojavil kapitalizem v 2. pol. 19. stol.

Med te kulturne vrednote, ki trajno in

verno izpričujejo naše lastnosti in sposo-bnosti, našo bitnost in veljavo, bomo usme-rili naše korake ter v sredi prebujajoče se narave, pod vabečim lokom pomladanskega neba prisluhnili njihovu daljnemu življenju, ki nam govori o trajnih vred-notah človeškega duha in dela.

Jože Curk

IZ ŽIVLJENJA MDB »MLADI ZADRUŽNIKI« NA IZGRADNJI AVTOCESTE

Vesele novice v skopih poročilih

Pred dobrimi štiridesetimi dnevi je odšla iz Celja prva letošnja MDB »Mladi zadružniki« na izgradnjo ceste bratstva in enotnosti na odseku Paračin—Niš. Naši vrli brigadirji so presneto skopi s svojimi sporočili, kar jim spričo delovne vneme ne moremo šteti v slabo. Iz dveh kratkih dopisov (eden je bil namenjen našemu uredništvu, drugi pa OK LMS in OZZ) posnemamo naslednje iveri iz življenja te naše brigade:

Brigada dela v Drazevcu in je nastanjena v naselju »Rade Končar«. Med štirimi brigadami v tem naselju je mladina iz treh republik. Odnosi med brigadami

ob dnevu brigad dobili za vzorno disciplino in red v naselju.

Podatke o teh uspehih nismo posneli iz njihovih skromnih pisem, temveč smo zanje zvedeli

na OK LMS. Le tam so prepričani, da se bo brigada vrnila vsaj trikrat udarna in večkrat pohvaljena.

Brigadirji gredo večkrat tudi na obisk v druga naselja in bližnje kraje. Z domačini Drazevca so v tesnih stikih, zlasti z mladino te vasi, ki je izredno vesela, da v njihovi vasi delajo mladi zadružniki celjskega okraja.

Kaj dosti več se iz njihove pošte ne da izluščiti. Čeprav se veselijo ponovnega snidenja s Celjem, smo vendar nekako prepričani, da jim je tam doli všeč in da nam pripravljajo presenečenje. Če bi bili otožni in če bi se slabo izkazali, bi gotovo pogostejše romala njihova pošta v domač kraj.

Na koncu jim ustrezemo. Zeleli so, da naš list posreduje plamteče pozdrave in brigadirski »hooruk« vsem sorodnikom, znanec in prijateljem.

Naj jim bo, čeprav niso ustregli naši upravičeni radovednosti in so se oglasili v skopih besedah šele sedaj, ko se pripravljamo na vrnitev.

so v znamenju, ki daje ime temu gigantskemu prometnemu objektu. Skupaj prirejajo prireditve, obiskujejo razne tečaje, od traktorkega, foto in radioamaterskega pa do kinooperaterskega. Imajo redne filmske predstave, prirejajo športna tekmovanja z mladino ostalih brigad, kakor z društvi iz okolice.

Kaj pa delovni uspehi? Ostali so zvesti svoji obljubi. Dasi ravno je njihova povprečna fizična kondicija slabša od one v drugih brigadah, imajo za sabo lepe zmage. V začetku so delali pri regulaciji rečice Trnava, zdaj pa delajo na trasi ceste in gradijo objekte. Pri svojem delu so nenehno nad predpisano normo. Od začetka aprila sem presegajo normo za okoli 40 do 50%. Za svoje delo so bili že dvakrat proglašeni za udarno brigado, enkrat pa so bili pohvaljeni. Posebno pohvalo so

Žena • dom • družina

Umetnine v stanovanju

»Kot umetnostna zgodovinarica bi si rada ogledala vaše stanovanje«... Tako nekako sem pričela razgovor s prijeto gospodinjjo, ko sem pred nedavnim skušala opravičiti svoj nenavaden obisk pri njej. In z njenim privoljenjem se je moje delo pričelo... Z ogledom enega samega stanovanja pa moje radovednosti še ni bilo konec. Zato sem morala obiskati več družin in šele potem sem si lahko ustvarila neko splošno podobo o umetninah v stanovanju.

Pri vsem tem pa ne nameravam razpravljati kaj je umetnina kaj ni, ampak le nakazati nekaj misli v zvezi z urejanjem stanovanja z umetninami. Zato navedem pod besedo umetnina slike, plastiko in razne izdelke umetne obrti — skratka vse, kar daje z umetniškega stališča stanovanju lepši in prijetnejši videz. V splošnem pa naj velja pravilo, da naj vsak stanovanjski prostor z umetninami vred predstavlja neko prijetno harmonično vzdušje, polno sproščenosti in udobja. Vsekakor pa skušajmo ureditev stanovanja približati svojemu poklicu in svojim denarnim možnostim. Izognimo se malomeščanskemu okusu, kajti večkrat pridobimo mnogo več s ceneno droboz keramiko, ki je pravilno izbrana in na pravo mesto postavljena kot pa s preobilico kiča, natrpanostjo nemožnih diletantskih slik in podobnega. Zato tudi ne kupujmo nikoli onega, kar je brez umetnostnih pa tudi brez estetskih vrednot.

Izrednega pomena pri urejevanju stanovanja je barva stene. Slika, ki je obešena na ornamentirano ozadje izgubi na svoji vrednosti in učinkuje celo neokusno, pa tudi plastika, ki je postavljena pred steno, okrašeno z raznimi vzorci izgubi na svoji lepoti. Zato naj bodo stene gladke, enobarvne (za slike so primerni sivi ali drap toni) in to nikdar v izrazito močnih odtenkih. Vsekakor pa izrabimo bogastvo barv tudi zato, da bomo imeli s pomočjo sten svetlejšo, bolj tople in bolj vesele prostore.

Upam, da ni treba posebej poudarjati, kako previdni moramo biti, ko se odločimo za nakup kake oljnathe slike, akvarela, pastela ali grafike. Marsikoga namreč kaj rada zavedeta preračunana »ugajnost«, navidezna nizka cena in s tem tudi to, da namesto ene slike lahko kupi dve ali še več takih, ki mu celo bolj ugajajo. Se le čez čas morda ugotovi, da je zgrešil. Narejene lepote se hitro naveliča in končno ob vsej praznini, ki zija iz takih umetnin zaključijo, da tudi v stanovanju ne cenimo umetnin po številu, ampak po njihovih umetniških vrednotah. Te se pri kvalitnih umetninah s časom večajo, pri ce-

Akademski kipar
Ivan Napotnik:
Junaki (les)

nenih so pa že pri nakupu skoraj brez njih in še te kaj hitro propadejo... S sliko je tesno povezan tudi okvir, kajti s slabo izbranim okvirom lahko umetnina izgubi svojo učinkovitost, posebno še, če v celoti izstopa samo okvir pred delom samim. Zato naj velja ubranost ampak tako, da bo glavni poudarek na umetnini sami.

Neštetokrat se tudi zgodi, da imamo sliko že doma pa ne vemo kam bi jo obesili. V tem pogledu sem marsikje videla grobe napake. Slike so bile obešene kar v nadstropjih, na svetlobno in temperaturno neogovarjajočih mestih. Ne smemo pozabiti, da so slike delane v taki perspektivi, da najlepše učinkujejo, če so postavljene tako, da jih gledamo naravnost, če stojimo. Zato se držimo pravila: spodnji rob okvira naj bo v višini 1—1,10 m od tal. Spodnji rob ene slike naj bo po možnosti vodilo za višino vseh slik (to seveda ni vedno možno). Izredno pozorni moramo biti pred vplivom toplote: oljnathe slike visokih kvalitet naj bodo vedno obešene na notranjih stenah stavbe, kjer je čim manj temperaturnih razlik, kjer ni vlage in nikdar v bližini peči. Slikarska osnova, olja in lak kaj radi razpokajo, koščki začnejo razpadati in skoraj ni več pomoči brez restavratskih posegov. Glede svetlobe moramo sami poiskati prostor, da ne motijo refleksi, da ni umetnina izpostavljena direktnemu soncu ker določeni toni lahko zbledijo. Akvarel in grafika pa tudi pastel imajo ravno tako svoje zahteve, a manjše. Papirju sta v glavnem škodljivi le vlaga in premočna svetloba. Milena Moškon.

Celjski tednik v vsako hišo

Iz življenja na naši vasi

Z OBCNEGA ZBORA DRUŠTVA TRAKTORISTOV IN KMETIJSKIH STROJNIKOV V CELJU

V prvi bojni črti za kmetijsko proizvodnjo

V ENEM LETU ZA ENKRAT VEČJE ŠTEVILO ČLANOV. — TRAKTORISTI CELJSKEGA OKRAJA REPUBLIKI IN DRŽAVNI PRVAKI — RAZNIH TEČAJEV SE JE UDELEŽILO 346 TOVARISEV — V OKRAJU IMAMO SEDAJ 348 TRAKTORJEV, 14 UNIMOGOV, 8 KOMBAINOV IN 43 ENOOSNIH TRAKTORJEV

IZ POROČILA OKRAJNEGA ODBORA SZDL V CELJU

O NALOGAH SZDL NA VASI

Iz poročila, ki so ga sprejeli delegati na okrajni konferenci SZDL, ki se je pričela včeraj v Celju, povzemamo nekaj ugotovitev o delu in nalogah organizacije SZDL na vasi.

Kljub relativno dobremu izpolnjevanju planskih nalog v kmetijstvu in zadružništvu, ne moremo biti povsem zadovoljni s splošnim političnim in gospodarskim stanjem na vasi. Čeprav je v zadnjih mesecih spričo številnih nalog v kmetijstvu podeželje zelo razgibano, še vedno ugotavljamo nič kaj razveseljivo dejstvo, da je v organizaciji SZDL vključeno premajhno število kmetovalcev. Zaradi tega SZDL še vedno ni dovolj množična politična sila na vasi, ki bi dovolj učinkovito posegala v probleme kmetijstva in zadružništva. Zato bo ena glavnih nalog organizacij SZDL na vasi, da bodo vključile v SZDL čim več volivcev iz kmečkih vrst. Kajti le ob množičnem in aktivnem sodelovanju bo možno uspešno utirati naprednejše odnose na vasi in dosegati večjo proizvodnjo. Če pri tem upoštevamo, da tudi v vseh zadružnih svetih ni dovolj odločne politične orientacije, potem je vloga in vpliv SZDL na zadružne organe toliko večja.

Značilnost za kmetijstvo v celjskem okraju je še vedno prevelika razdrobljenost kmetijske posesti, ki ne nudi dovolj možnosti za sodobnejši način obdelave. Razdrobljenost ovira ekonomično uporabo strojev za obdelavo zemlje ter onemogoča uvajanje visoke agrotehnike. Zato se bodo morale organizacije SZDL na vasi temeljiteje zalagati za kooperacijsko proizvodnjo v okviru zadruge. Sedaj je stanje glede razdrobljenosti zemlje še slabše kot pred leti. Po podatkih katastrskega urada v Celju je bilo v 1956. letu na področju 135.787 ha zemlje 38.641 zasebnih lastnikov kmečke zemlje. V letu 1957 se je na isti površini njihovo število povečalo na 39.381. Tako drobljenje posesti nastaja zaradi nakupa in prodaje, delitve, zapuščine, dosmrtnega uživanja itd. Zato naj bi bila ena med glavnimi nalogami organizacij SZDL na vasi, da z najrazličnejšimi posegi omogočajo združevanje parcel in kompleksno kooperacijo. Le tako bomo dosegli boljši ekonomski učinek v kmetijski proizvodnji.

Večina kmetijskih zadrug je že dojela, da je kooperacija edina uspešna oblika, ki bo omogočila hitrejši napredek še dokaj zastarele kmetijske proizvodnje pri nas. Zato postaja sodelovanje med zadrujo in kmetom nujen in neizbežen sistem vsakdanjega dela naših zadrug. Vendar pa pri tem še ni stanje povsem zadovoljivo. Akcija za sklepanje pogodb za kooperacijsko proizvodnjo je pokazala, da je še vedno vrsta zadrug, ki se za kooperacijske odnose ne zalagajo dovolj. Vzrok temu je nerazgledanost nekaterih ljudi v zadružnih svetih, ki od zadruge iščejo samo korist, prevladovanje še starih konceptov o pospeševalni službi, kmečka konservativnost in sovražna propaganda, ki namiguje, da hočemo s kooperacijo preiti zopet nazaj na tip KDZ. V zadružne svete nekaterih zadrug pa so izvolili tudi nekaj takih ljudi, ki niso bili člani SZDL. Jasno je, da taki ljudje ne bodo zastopali napredne interese družbe in programa SZDL.

V nekaterih kmetijskih zadrugah slabo izpolnjujejo plan kooperacijske proizvodnje. To je opaziti predvsem na področju Zg. Savinjske doline, kjer so se zadruge doslej pretežno bavile z odkupom lesa. Ker ima to področje izredne pogoje za živinorejo in proizvodnjo semenskega krompirja, bodo morale zadruge organizirati predvsem napredno proizvodnjo v teh dveh kmetijskih panogah. Kljub tem pomanjkljivostim pa kaže, da bodo v glavnem vsi plani kooperacijske proizvodnje, razen pri koruzi, izpolnjeni. Njihova končna realizacija pa seveda zavisi od prizadevanja vsega članstva SZDL.

V skladu s perspektivnim planom razvoja kmetijstva se bo vrednost kmetijske proizvodnje letos povečala za 13,3 odstotka napram lanskemu letu. Poljedelska proizvodnja pa naj bi se dvignila za 16,6 odstotka napram lanskemu letu.

Tudi letos se bo v kmetijstvo veliko investiralo. V skladu s petletnim družbenim načrtom za gospodarski razvoj okraja bodo investicije v kmetijstvu znašale 1 milijardo 520 milijonov din. Lastna investicijska sredstva kmetijskih gospodarskih organizacij bodo znašala okoli 909 milijonov din, posojila iz družbenih investicijskih skladov pa okoli 600 milijonov din. Največ sredstev bo vloženih v poljedelstvo za izgradnjo hmeljskih žitnih opor, sušilnic za hmelj, skladišč za umetna gnojila in kmetijske pridelke ter hlevov za govejo živino.

Torej naloge v kmetijstvu so ogromne. Zato jih bomo uspešno izvajali le ob podpori vsega članstva SZDL in ob uspešnem vodstvu političnih in strokovnih kadrov. V kmetijskih organizacijah celjskega okraja je trenutno zaposlenih 25 inženirjev, 85 kmetijskih tehnikov ter 36 absolventov z nižjo kmetijsko šolo. To stanje še zdaleka ne zadošča potrebam. Zato štipendirajo gospodarske organizacije v kmetijstvu in zadružništvu 291 študentov oziroma dijakov. Letos bo treba dokončno urediti tudi tarifno politiko v kmetijskih zadrugah in poslovnih vezeh, ki bo slonela na sodobnih metodah nagajevanja po učinku.

Pred dnevi je bil v Celju redni letni občni zbor Društva traktoristov in kmetijskih strojnikov, ki že nekaj let uspešno deluje in je v močno oporo našim skupnim naporom za izboljšanje kmetijske proizvodnje in utrditev socialističnih odnosov na podeželju. Poročilo, ki ga je podal predsednik društva tov. Jeraj, dokazuje, da je društvo v preteklem letu opravilo ogromno delo in pri tem zelo izredno velike uspehe. Ze samo dejstvo, da se je število članov društva od lanskega občnega zbora povečalo za 100% in da sedaj šteje že 204 člane, je dovolj zgovoren dokaz za to. Število članov pa se bo v prihodnje še bolj povečalo.

Največje uspehe je društvo doseglo na področju vzgoje in izobraževanja. Tako so priredili vrsto tečajev za traktoriste in strojnike, kar ima posebno vrednost glede na odgovorne naloge v zvezi s kooperacijo. Od usposobljenosti traktoristov in strojnikov je odvisno kakšni bodo uspehi kooperacije, saj predstavlja strojno obdelovanje zemljišč in kultur enega izmed osnovnih pogojev za uspešno sodelovanje med zadrugami in proizvajalci.

Tako je bil v Medlogu organiziran enoletni tečaj pred republičkim tekmovanjem. Tega tečaja se je udeležilo 20 traktoristov. Nadalje so bili organizirani tečaji za začetnike in sicer v Mozirju, Braslovcah, Zalcu, Celju, Vojniku, Taboru, Preboldu, v Slovenskih Konjicah in na Planini. Skozi te tečaje je šlo 345 tečajnikov, ki so imeli okoli 130 ur teoretičnega in praktičnega pouka.

V Vrbiu je 63 lanskoletnih začetnikov opravilo dopolnilni tečaj, ki je bil v dveh izmenah organiziran na internatski način. 112 tečajnikov je opravilo specialni tečaj za upravljanje traktorja »Ferguson« in vseh njegovih priključkov. Na tem tečaju, ki je bil organiziran v treh krajih, so predavali celo strokovnjaki iz Industrije traktorjev in strojev iz Beograda.

Za tiste traktoriste, ki imajo triletni staž, je društvo v Vrbiu priredilo enomesečni tečaj. Na tem tečaju si je 16 starejših traktoristov pridobilo naslov kvalificiranega delavca-traktorista. Skozi vse te tečaje, ki smo jih navedli, je šlo v preteklem letu 546 tovarisev. Stroške za te tečaje je večji del poravnalo društvo, del pa tudi kmetijske organizacije.

Kako koristno delo opravlja društvo na našem kmetijskem področju dokazujejo poleg gospodarskih uspehov v zadrugah in kmetijskih gospodarstvih tudi tekmovanja traktoristov.

Ta tekmovanja so odraz naprednosti kmetijske proizvodnje v posameznih krajih. Popolnoma razumljivo je, da so lahko uspešni posamezniki le tam, kjer je celota močno razgibana in kjer se večina lahko pohvali z dobrimi uspehi. Celjski traktoristi že tretje leto zapovrstjo zavzemajo na tekmovanjih traktoristov najboljša mesta. V preteklem letu so ekipe našega okraja bile najboljše. Tako imamo v našem okraju letos državnega prvaka Janka Smeha iz Slivnice, republiškega prvaka Rada Bergeza iz Zreča in republiškega mladinskega prvaka Ivana Tisla iz Gomilkega.

Celjski okraj je v pogledu števila kmetijske mehanizacije med najmočnejšimi v državi. Ze spričo tega dejstva je društvo nujno potrebno in njegova dejavnost nadvse koristna. V okraju imamo danes 348 traktorjev s priključki, 14 Unimogov, 8 kombainov in 43 enoosnih traktorjev. Število traktorjev in kmetijskih strojev pa se nenehno povečuje, kar je hkrati zgovoren dokaz, da kmetijstvo v našem okraju osvaja na vedno širši fronti sodobne oblike obdelovanja.

V bogati razpravi na občnem zboru so delegati razpravljali o vseh teh stvareh. O nalogah traktoristov pri razvijanju socialistične miselnosti na podeželju, o tem, kako bi delo traktoristov in strojnikov doprineslo čim več k uspehom kooperacije. Govorili so tudi o potrebi večje elastičnosti prometnih predpisov za traktorje. V krajih, skozi katere vodijo ceste prvega reda, je spričo sedanjih predpisov včasih nemogoče priti z zadružnimi vozili do postaje in do skladišč.

OBVESTILO

Naslove za oglašje, ki so pod šifro, ne izdajamo, oziroma ne pošiljamo. Za takšne oglašje vložite pisemne poudbe.

Za ostale oglašje, za katere se nalogi in informacije dajejo v upravi lista, bomo pisemno odgovarjali le, če bodo priložili v svojih pisemih priložili znanko za dan 30.

Sprejemanje oglasov in objav zaključimo vsako sredo ob 12. uri. Uprava Celjskega tednika

Okrasimo naše mesto in vsa naselja

Te dni je občinski odbor Socialistične zveze v Celju poslal vsem svojim in drugim političnim ter družbenim organizacijam, hišnim svetom in šolam na področju celjske občine pismo naslednje vsebine: Letos mineva 40 let, odkar je bila ustanovljena Komunistična partija Jugoslavije in SKOJ. V počastitev te obletnice je sprejela Zvezna ljudska skupščina zakon, da se letošnji 20. april praznuje kot državni praznik.

Da damo temu dnevu poseben poudarek, je prav, da se okrasijo s partijskimi in državnimi zastavami ter zelenjem vse zgradbe v mestu Celju in njegovi okolici.

Vsem organizacijam Zveze komunistov, Socialistične zveze, Ljudske mladine, sindikalnim podružnicam, društvom, hišnim svetom, šolam ter trgovskim podjetjem in drugim priporočamo, da temu vprisanju posvetijo zadostno pozornost ter skrb, da bodo 19. in 20. aprila primerno okrasile vse zgradbe, tovarne, šole in podobno in tako prispevajo svoj delež k lepšemu izgledu mesta in vseh naselij ter k prazničnemu razpoloženju naših ljudi.

ČETRTA ČETR! OTOK IN ZIDANSKOVA! KLIČE NAS RDEČI KRIŽ!

V kratkem nas obiščejo člani upravnega odbora terenske organizacije Rdečega križa. Sprejmite jih blagohotno, uredimo svoje članstvo in poravnajmo skromno članarino! Nabirajmo tudi nove člane Rdečega križa in zlasti povečajmo krog krvodajalcev! Zdravstvene ustanove potrebujejo vedno več krvi — te čudovite tekočine, ki je večinoma ne more nadomestiti nobeno zdravilo. Zasedajmo objave Rdečega križa v Celjskem tedniku pod gornjim naslovom!

Kronika nesreč

S kolesom je padel Ivan Podhraški iz Tržišča pri Rogški Slatini. Zlomil si je nogo.

Z nožem si je prerezal žile na roki Ivan Resnik iz Kasaz pri Petrovčah.

Pri padcu po stopnicah si je pretresel možgane Karl Lamut iz Dobrave.

V pretepu je bil z nožem zaboden v glavo in prsa Franc Deželak iz Pongrača v Grižah.

S kolesom je padel in si poškodoval nogo Jože Landa iz Kasaz pri Petrovčah.

SMRTNA NESREKA NA GRMADI

Franc Jurak in njegov tovariš, oboje iz Celja, sta v nedeljo popoldne po južni strani plezala na Grmado. Na vrhu Grmade je stal in opazoval oboje plezalca 20-letni filmski inženir Alojz Kuk, zaposlen v tovarni Idro v Celju. Kuku je spodrsnilo in je padel po skalovju na oboje plezalca. Kuk je obležal na licu mesta mrtel, plezalec Franc Jurak pa je pri tem dobil poškodbe na glavi, roki in nogi.

VSI DO ZADNJEGA V BRIGADI

UCENCI, UCITELJI IN USLUZBENCI METALURŠKE INDUSTRIJSKE TER VAJENSKE SOLE V STORAH GRADIJO SPORTNI STADION

Gojenci Metalurške industrijske šole, učitelji vaješke šole, predavatelji in uslužbenci obeh zavodov v Storah so v začetku aprila ustanovili mladinsko delovno brigado, ki dela pri izgradnji športnega stadiona in ureditvi okolice šole. Ta brigada, v katero so vključeni vsi gojenci in vajenci, poleg njih pa tudi predavatelji, vzgojitelji in uslužbenci, šteje 192 brigadirjev. Razdelje-

na je v štiri čete, na čelu brigade pa je štab devetih mladincev. Brigada ima svojo partijsko organizacijo, mladinsko organizacijo, poleg komandanta, namestnika in sekretarja pa še športnega, kulturnega in sanitetnega referenta.

Posamezne čete, ki štejejo vse nad 40 brigadirjev so sestavljene tako, da v njih delajo mladinci različnih starosti. Tako ob skupini fletje-

ga letnika dela skupina drugega in prvega letnika. Na tak način so si čete po fizičnem sestavu dokaj enake.

Štab brigade vodijo mladinci, prav tako so mladinci tudi komandirji čet. V vsaki četi so vključeni predavatelji in uslužbenci kot navadni brigadirji. Tako najdemo v spisku četne čete med brigadirji ravnatelja šole tov. Klinarja in upravnika internata tov. Lubeja.

V šoli je brigada uredila grafikon brigade, na katerem vsak dan sproti beležijo uspehe posameznikov, čet in celotne brigade. Brigada tekmuje v čast 40-letnice KP in SKOJ. Poleg dela, ki je brigadi glavni cilj, se delo odvija tudi na kulturnem in športnem polju.

Občasna mladinska delovna brigada v Storah je vsekakor ena najboljših v celjski občini, zlasti v tem, da je bila dosežena takšna enotnost obeh šolskih kolektivov.

Dela napredujejo

V Velenju so v zadnjih dveh letih opravili nad 90.000 ur prostovoljnega dela. Uredili so igrišča in regulirali Pako. S tem so prihranili skupnosti 140 milijonov dinarjev.

Tudi letos so že marca pričeli urejevati ljudski park. V tem mesecu so opravili 7675 prostovoljnih ur. Propagandna komisija štaba za prostovoljno delovno silo je uredila izložbeno okno prodajalne Bazen. Tam si vsakdo lahko ogleda, kaj vse nameravajo urediti letos do 3. julija — rudarskega praznika. Prav zaradi tega, ker prebivalci poznajo načrt dela in vedo da bodo s prostovoljnim delom še prej uredili sebi prijetno mesto, prostovoljcev ne manjka. Do 7. aprila so v ljudskem parku opravili 4399 ur. Za najbolj prizadevne je štab pripravil posebne značke: za 50 ur dela bronasto, 75 ur srebrno in za 100 ur zlato značko. Poleg del v parku velenjski planinci dograjujejo planinsko ko-

čo na Paškem Kozjaku, kjer so samo v nedeljo opravili 2630 ur. Zelenje, da bi jo predali namenu 1. maja. Te dni je nagajal dež. Kakor hitro posije sonce, je na delovnih v parku in centru več sto ljudi.

TUDI PODNAJEMNIKE bi bilo treba zaščititi...

Tako začenja svoj sestavek dopisnik O. I., ki opisuje dogodek pred dnevi na Bregu. Deložacije so najzlastnejše poglavje pri stanovanjskih problemih. Slo je za petelansko družino Pungersček, katero je najemnik stanovanja Kavčič s sodno odpovedjo uspel deložirati iz svojega stanovanja. Pungersček je

da bodo poleg najemnine plačali še 50.000 dinarjev. Tega plačila Pungersčkovi niso zmogli, zato se Kavčič ni zadovoljil s 5.000 dinarji in vložil tožbo, katere posledica je bila sodna odpoved. To barantanje je šlo za stanovanje v stavbi splošnega ljudskega premoženja. Mimorede povedano, takim ljudem, ki

bil podnajemnik in je moral z družino in pohištvo na cesto.

Kar se je pozneje zgodilo, so Celjani, ki so se v gručah podajali ogledovati stisko deložirane družine, sami videli. Deložirani so nad pohištvo razpeli staro ponjavo in v teh razmerah prebivali eno noč in ves dan. Na nesrečo je še deževalo. V Pungersčkovi družini je tudi 4 mesečni dojenček.

Dopisnik sprašuje, kako je to mogoče, zakaj je do te deložacije prišlo, in zaključuje svoje sporočilo s tem, da bi bilo treba tudi podnajemnike z zakonom zaščititi.

Po zahtevi dopisnika bi bilo treba obelodaniti tudi drugo plat medalje. Toda to ni potrebno. Potrebno je znana dejstva osvetliti samo še z manj znanim ozadjem:

Družina Pungersček je bila v stanovanju Kavčiča kot podnajemnik. Pred vselitvijo so se sporazumeli,

prekpučujejo s stanovanji in si iz stiske delajo dobičke, bi bilo treba tudi stopiti na prste.

Kar se je pozneje zgodilo, je bila neke vrste demonstracija. Na Okrajnem sindikalnem svetu so sicer mnenja, da bi sodišče ne smelo deložirati družine, dokler bi ji ne dali primernega stanovanja. Vendar je prizor ob cesti na Bregu imel poleg pretresljivosti tudi tendenciozni prizvok. Napis na šoforskem krilu »Stanovanje petelanske družine« je za vse očividce pomenil, češ, družba je kriva. Prizadeti so ljudem pripovedovali le o tem, da so bili deložirani, toda o denarni kupčiji je le malokdo zvedel. Ko so pristojni organi hoteli vsaj zasilno rešiti problem, je prišlo s strani deložirancev do izsiljevanja — zahtevali so komfortno stanovanje. Podobno se je zgodilo tudi ob ponovni vselitvi v staro stanovanje, ko je pri-

IZBERITE NASLOV SAMI

Savinjska dolina, prelepi moj kraj, v Gotovljah — Grušovljah najlepše je zdej.

(Prosto po B.)

To ni pravi naslov članka. Hotel sem samo opozoriti bralce, pa četudi so doma pri »Tomažu« v Vojniku in jim zastira pogled na Savinjsko dolino mlin ob Hudinji, da se ozrejo ponočno v to lepo pokrajino.

Ali ni to čudno, včasih se mučiš ure in ure, da bi dal napisani vsebini pravi naslov, naenkrat pa se pripeti nekaj takega, da lahko bralcem postrežeš brez razmišljanja z neštetimi naslovi. Kar imate rajši, izbirajte, saj je demokracija v naši deželi za tiste, ki pišejo in za tiste, ki čitajo.

Takole bi rekli, nekaj se je pripetilo, naslov tega pa je:

1. Komaj je odklenal zvon!
2. Konec sedmine!
3. Turki prihajajo!
4. Za dediščino gre!
5. Velika puntarija!
6. Malo za res — malo za špas!
7. Zlolenje in mišljenje brez maske!
8. Skreganje z deseto božjo zapovedjo.
9. Kronana »Sabinka«.

Zemljan je legel k počitku. Odsel je tja, kjer bo namesto svinjskih krač užival večni mir, kjer se ni treba boriti za regre za hmeljeveke ter se prerekati z nezadovoljnimi hmeljskimi obiral-kami.

Ze na sedmini so ugotovili zapuščino. Po temeljiti »inventur« pa so takoj pričeli prihajati mladi konjiči ter odvažali stare skrinje in še marsikaj. Na vozove požrtvovalnih furmanov je romalo vse od rumene pšenice, do rdečega cvička. Vsi so se trudili, da bi predstavili Lojzekovo imovino za 5 km proti zahodu, nekateri pa za 17 km proti severovzhodu. V začetku je šlo vse v red. Prva smola je bila, ko je imel Hrenov Mihče defekt na vozu, natoženim s senom. Pa so vendarle delovne Gotovljanke prišle na pomoč in predno je Pšan izpregel konje, so rekly: »Ho-ruke in voz je imel vsa štiri kolesa v zraku. To so baje napravile zato, da bi ga Ribčev Tonček laže popravil. Pri tem je neka botra nabodla Petra Skalo, kakor ocirk. No pa se nič preveč ne meni, ker je že tako na vidiku zdravstveno zavarovanje kmetov.

Potem je prišla druga smola. Vreč za pšenico je zmanjkalo, pa se je vendar našla brihtna glava in rešila situacijo. Zakaj bi jarovsko leseno stranišče ne uporabili kot silos za žito in so rumeno pšenico kar tja vsipali. Tu pa se je pričel majhen spor. Gotovljski Franček je trdil, da lahko pokliče na pomoč bližnje gradbene strokovnjake in se kakšno višjo glavo, ki bodo ugotovili, da nepredelana pšenica ne spada v takšen silos. Na hitro roko sklicani vaški posvet je pod točko »razno« ugotovili, da so pozabili v Gotovljah vzeti razni dediči še 14 takih posod, ki po navadi stoje pod posteljo. Madoneš Franc pa je rekel: »Bodimo pošteni in peljimo zraven tisto leseno hišo, v katero gre še papež peš«. In so naložili. Zaradi močnega duha, katerega je oddajal predmet na vozu, je tovariš December priporočil vsej procesiji, naj pije med potjo čimveč jabolčnika.

Po prihodu na položaje so vse pošteno razdelili. Pri Halebu so ravno kruh pekli in so rabili suhe deske, Ločička Erika pa je dobila desko, ki ima po navadi tako veliko luknjo, da Franček ni imel nobenega truda, ko ji je desko posadil preko glave na lepa ramena.

S tem se konča ta zanimiva povest. Peter in Zofka sta pa rekla: »Kako je dobro, da mu je Baloska dobro zatislila oči, da ne vidi, kako se butajo ovčke iz njegove šrede.« Vinko iz zadruge si pa misli: »Samo, da so hmeljeveke ostale, pljunil bom v roke, novo kooperacijsko pogodbo bomo sklenili, pa bo šlo naprej.«

Napisano po prvem aprilu. Borštnar Jože

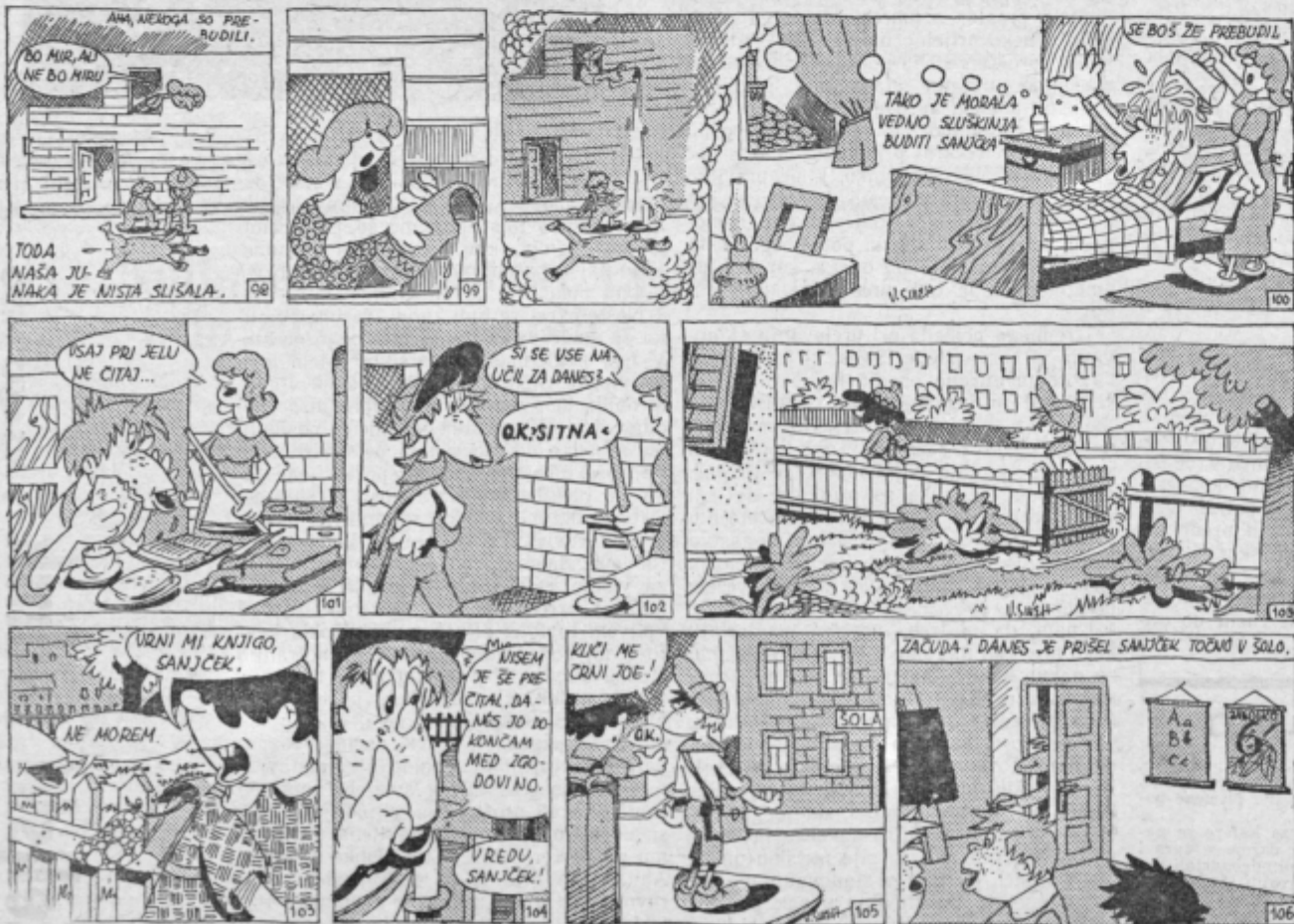
šlo do vpitja, češ, »pobiti nas hočejo«.

SLIVNICA PRI CELJU

Vsak razumen človek bo priznal, da je za dogodek predvsem kriva Pungersčkova družina in seveda Kavčič, ki je s stanovanjem barantan. Zato je valjenje odgovornosti na družbo tendenciozno in neopravičeno. Vsekakor pa bi bilo treba pri obravnavanju stanovanjskih primerov, zlasti kadar gre za družine z otroki, gledati bolj človeško. To bi bilo treba imeti v vidu zlasti v tem primeru, ko ni šlo za nasilno vselitve, temveč za predhodni sporazum, ki je po našem mnenju kazniv.

Hribovita vas Slivnica pri Celju ima precej delavno organizacijo SZDL, hkrati pa tudi dobro vaško skupnost. Kraj ima zelo slabo cestno povezavo z nižinskim predelom ter se po strmi cesti skoro ne da voziti. Zato so vaščani na pobudo organizacije SZDL pred kratkim sklicali sestanek, na katerem so se domenili, da bodo s prostovoljnim delom pričeli graditi približno 2 km dolgo cesto v naselje. Svoj sklep so takoj pričeli uresničevati ter so že v bližnjem kamnolomu nalomili precej kamenja in pričeli graditi cesto.

»SANJČEK« NA DIVJEM ZAPADU

Sprejem novih članov v Zvezo komunistov

V okviru praznovanja 40-letnice KPJ so osnovne organizacije ZK v šentjurski občini sprejele v svoje vrste precej novih članov. Največ jih je vključila osnovna organizacija ZK v Ponikvi in v podjetju Alpos. Osnovno organizacijo so ustanovili tudi v Dobju pri Planini in v podjetju LIP v Šentjuru; pri vključevanju novih članov je občinski komite ZK posvetil po-

sežno pozornost vključevanju delavcev in napredni kmetički mladini. Osnovne organizacije v šentjurski občini uspešno predelejujejo tudi gradivo VII. kongresa. Dosele so imeli že 15 študijskih sestankov, po osnovnih organizacijah pa 6. K tem so pritegnili tudi učiteljstvo in ostale predstavnike političnih in gospodarskih organizacij.

V celjski občini imamo 9.903 stanovanj

Ob zaključku lanskega leta je bilo v celjski občini 50.721 prebivalcev, družin pa 14.442. Vseh stanovanj pa je bilo 9.903 tako, da odpade na eno stanovanje v povprečju po 5,12 prebivalcev. Po zasedbi stanovanj sta Celje in Store na slabšem, kot so v Vojniku. Medtem, ko pride v ožjem mestnem središču ter v železarskih Storah na eno stanovanje po 5,45 prebivalcev v povprečju, pa se to razmerje na področju bivše vojniške občine glasi 1:4,06. Pred petimi leti je bilo na ožjem celjskem področju 21% družin brez lastnega stanovanja. Glede na to, da se je v zadnjih petih letih povečalo število prebivalcev za okoli 24%, število stanovanj pa le za 12% je gotovo, da je danes odstotek družin brez stanovanj večji.

Ce bi hoteli doseči nivo povprečnega stanovanjskega standarda bi morali imeti v celjski občini vsega skupaj 12.370 stanovanj. Tako primanjkuje 2.467 stanovanj, od tega predvsem v Celju in Storah. Ne-

rešenih prošelj za stanovanja pa je nad 2.500. Če bi hoteli zadostiti vsem potrebam, bi morala podjetja in ustanove oskrbeti okoli 2.000 novih stanovanj, občina pa okoli 500. Čeprav se število stanovanj v zadnjih letih močno veča, pa se vzporedno s tem večajo tudi potrebe. Tako je bilo lani samo v celjskem mestu sklenjenih okoli 300 zakonskih zvez, nadalje je bilo rojenih okoli 260 otrok, število priseljen-cev pa je znašalo nad 160.

Kakor za družine, je pereče tudi pomanjkanje samskih stanovanj. Za reševanje tega problema se je doslej le malo storilo. Edina izjema je gradbeno podjetje »Ingrad«, ki gradi samski dom s 140 ležišči.

Ob koncu lanskega leta je bilo na področju povečane celjske občine 1.715 sob, 27 garsonier, 3.379 enosobnih, 3.099 dvosobnih, 1.313 trosobnih in 370 štiri in več sobnih stanovanj.

Telesna vzgoja in šport

SVEČAN ZAKLJUČEK

delavskih
športnih iger

Vse priznanje velja ob zaključku prvih množičnih športnih iger med delavci izreči vodstvo tovarne »Zične«, ki je s temi prireditvami dostojno praznovala 40. obletnico Partije in ustvarila temelje za trajno športno aktivnost med delavci celjske občine. Tov. Kokalj, direktor podjetja »Zične«, je pred razglasitvijo rezultatov in podelitvijo pokalov, diplom in nagrad na glasil izreden pomen športne aktivnosti za našega delovnega človeka, ki mu poleg razvedrila vnaša tudi večji delovni polet, ustvarjalnost, razvija prvo moralnih kvalitet in podobnih pozitivnih lastnosti, ki bi naj krasile vsakega našega delovnega človeka. V tej aktivnosti najde človek brez dvoma tudi bogat del vsebine svojega življenja, ki ga venomer pozivlja, obenem pa ga tesneje povezuje v delovni kolektiv in z bližnje s sorodnimi podjetji in ljudmi na področju celjske občine. V tem je vsekakor globok smisel in pomen delavskih športnih iger, ki bodo v Celju brez dvoma iz leta v leto dobile množičnejšo obliko.

Na tekmovalnih, ki so trajala časovno domala 2 meseca, je skupno nastopilo 90 ekip s 760 delavci — športniki. V kegljanju je bil vrstni red najboljših: TNZ 964, Invalidi 951, Kovinotekna 939, ELEKTRO 938 in OZZ 929 itd. V nogometu so dosegli odlični grafičarji Celjskega tiska prvo mesto ter niso utrpeli poraza niti nobenega gola. Sledijo pa jim Klima, Zlatarna, TEP, OZZ, Zična itd. V namiznem tenisu pa je bil vrstni red: TEP, IDRO, Ljudski magazin, Klima, Zična itd. V streljanju je zmaga Kovinotekna pred Avtoobnovo, Cinkarno, TEP, tapetniki itd.

Po velikem uspehu teh iger pripravila OSS, komisija za šport in oddih, nova športna tekmovanja po ligasem sistemu, ki bo brez dvoma pritegnila še večje število ekip. Tekmovanja se bodo pri-

čela že z majem! Zeleti je le, da bi pri teh igrarh izločili še aktivne športnike v naših društvi, ker bi s tem ta dejavnost dobila širšo osnovo, saj bi pri-

tegnila v krog aktivnih športnikov vse tiste priložnostne delavce — športnike, ki so se doslej le tu in tam ogreli za to aktivnost.

IZ POROCILA OKRAJNEGA ODBORA SZDL V CELJU

O delu telesnovzgojne organizacije Partizan

V poročilu, ki so ga delegati na okrajni konferenci SZDL sprejeli, je med drugim posvečeno kar precej prostora delu in problemih telesno vzgojne organizacije Partizan.

Iz poročila povzemamo, da je v celjskem okraju 36 osnovnih organizacij Partizana. To stanje pa še zdaleka ni razveseljivo, saj še nismo dosegli niti predvojnega nivoja. Vrsta kmečkih predelov in industrijskih naselij še nima te vseljudske organizacije za telesno vzgojo. Občina Mozirje n. pr. ima le 3 društva Partizan. Pri takem stanju se vsiljuje vprašanje, ali res ne obstajajo možnosti in tudi pogoji, da bi taka društva ali vsaj aktivne ustanovili v Solčavi, Lučah, Ljubnem, Bočni, Nazarju, Smartnem ob Dreti itd.? V vseh teh krajih so telovadna društva že bila pred vojno. Podobno stanje bi lahko ugotovili tudi v drugih občinah.

Organizacija Partizan v celjskem okraju šteje 8254 članov. Društva v glavnem zajemajo predšolsko in šolsko mladino, saj je aktivnega članstva v društvi nad 18 let starosti le 831. V to organizacijo bo treba v bodoče vključevati poleg šolske mladine tudi delavsko in kmečko mladino.

Kljub omenjenim slabostim je organizacija Partizan lani napredovala. Vendar pa so pred to organizacijo še številne naloge, katere bo lahko uspešno rešila le s pomočjo in ob sodelovanju vseh družbenih organizacij, predvsem pa organizacije SZDL.

Prvi državni prvaki v letu 1959

Prvi letošnji atletski prvaki Jugoslavije iz Celja: (sede) Slanin, Naraks, Belaj, (stoje) Kamenik in Tovornik

VROČE BITKE ZA TOČKE

Tudi zadnje nedeljo so se nogometaši trdo prijeti med seboj za točke. Kladivar je imel na domačih tleh v gosteh Krim, ki je bil kar trd oreh. Sicer je v začetku kazalo na katastrofo Ljubljancem, saj je Hribernik že v 2. minuti ušel mrežo. Kladivarju je ta uspeh vili poleta in v 16. minuti je mladi Hočevar z močnim udarcem z glavo usmeril Hribernikov predložek med vratnice — 2:0. In dobrih 10 minut za tem je ponovno skorajda na isti način zopet z udarcem z glavo razpoloženi Hočevar povešal na 3:0. Krimovci so se počasi otreli pritiska in v 38 minuti je Skrabar prisilil Benika na kapitulacijo. Le 2 minuti kasneje je sodnik Pilbersek iz Maribora dosodil dvomljivo enajstmetrovko v korist Krima in že je bilo 3:2! Po odmoru je Kladivar popustil in gostje so imeli pobudo v svojih rokah. Nič kaj rožnato ni kazalo domaćinom... Zadnjih 20 minut igre pa je Kladivar znova zaigral kot se spodobi in je ostri finiš diktilal do zaključka tekme. Od številnih zrelih situacij pa je le Hočevar enkrat našel žogi pot v mrežo. Rezultat — 4:2 (3:2) za Kladivar. Tudi ta zmaga ni pomagala Kladivarju k višjemu mestu na tabeli. Vso priznanje služi Hočevar za izdatne 3 gole, neumorni Hribernik in v ozadju umirjena Marineček ter Cokliž. Zal, da je prodornega Stiplovskega zamenjal Kujan, ki ni tokrat pokazal nič posebnega.

Nesporazum v Petrovčah

V Petrovčah je bilo v nedeljo okrajno prvenstvo partizanskih društev v odbojki, ki se ga je udeležilo lepo število društev. Zal zaradi odločnega stališča vodje tekmovalca več ekip ni smelo nastopiti, predvsem iz Savinjske doline, ker bi tekmovalje na potekalo le med prvaki občin. Toda to prvenstvo so izvedli le v žalski občini, ostale pa so kar ad hoc poslane svoje ekipe... Dosednost je tepa čednost, ki pa naj v bodoče velja za vse občine enako! — Pri članih je zmagal Šempeter pred Sentjurjem in Celje-mestom, pri mladincih

Petrovč pred Sentjurjem, pri članih Sentjur pred Gomilskim in pri mladinkah pa Petrovče pred Celjem-Polale.

ZACETEK MLADINSKE PRVENSTVA

V nedeljo, 19. aprila bodo nastopili za točke tudi mladi nogometaši, ki so v celjskem okraju razdeljeni v 3 skupine. V celjski skupini je po jesenskem prvenstvu v vodstvu Celje, v celjsko-žalski skupini Kladivar, v rogski pa Bratstvo iz Rogatec. Naslednjo nedeljo — 26. aprila — pa bodo nastopili še pionirji!

PIONIRJI ZALCA NEPREMAGLJIVI

V povratnem atletskem dvoboju med pionirji Zalca in Partizana Celje-mesto, ki je bilo v nedeljo v Celju, so Zalcanci zopet prepričljivo zmagali, saj so pobrali vsa prva mesta. Najboljši so bili: 60 m — Kave 7.6, Ježovnik 7.9, višina — Leopold 140 cm, daljina — Kozovinec 5.30, 400 m — Antloga 59.6 in kroga — Kave 12.45 m! Mladinci so dosegli naslednje rezultate: daljina — Lesnik 5.91, 1000 m — Korber 2:54.8, 200 m — Lakner 24.6 in 100 m — Kučer 12.2.

INVALIDSKI SPORTNI TELEN

Po zgledu »Zične« je tudi športni kolektiv invalidov organiziral teden športnih tekmovanj v kegljanju, šahu in streljanju. Najbolj množično udeležba je bila na kegljanju, ki se ga je udeležilo 24 ekip s 248 tekmovalci, kar je dosegel rekordna udeležba za Celje. Zmagala je TEP s 726 pred invalidi 719, OZZ 712 itd.

Kar 22 atletov in atletinj iz Celja se je v nedeljo v Zagrebu udeležilo prvenstva FLRJ v krosu, ki so na tem tekmovanju krepko posejeli v borbo za najboljša mesta. Slaninova pri članih in Naraks pri starejših mladincih sta osvojila lento z naslovom prvaka Jugoslavije v krosu za leto 1959, ekipa članice Kladivarja s Slaninovo, Belajevo, Kamenikovo in Tovornikovo je osvojila ekipno prvenstvo Jugoslavije, mlajši mladinci Jarh, Erjavec, Stebernak in Potrata drugo mesto v ekipnem prvenstvu v skupini mlajših mladincev, Belajeva pa je bila druga pri članih. Na častna mesta sta se uvrstili tudi ekipi članov na 4.000 m dolgi progi in ekipa mladink, ki je bila sestavljena v pretežni meri z začetnicami v atletiki. Za začetek sezone torej več kot odlično — trije naslovi državnih prvenstev in dve častni drugi mesti!

STRELSKO TEKMOVANJE

V POČASTITEV 40-LETNICE
KPJ IN SKOJ

V počastitev 40-letnice KPJ in SKOJ ter pod kroviteljstvom občinskega odbora Zveze borcev v Celju prireja strelska družina »Branko Ivanuš« veliko strelsko tekmovanje z zračno puško. Tekmovanje posameznikov in ekip bo na športnem strelišču v Celju ob Dečkovi cesti (za stadionom Borisa Kidriča). Za tekmovanje posameznikov je priredil pripravil naslednji vrstni red: 20. aprila od 8. do 18. ure, 21., 23. in 25. aprila od 15. do 18. ure in 22. ter 24. aprila od 9. do 13. ure. V tej skupini lahko tekmujejo vsi, kot pionirji, taborniki, člani Ljudske mladine, člani SZDL, ZKS, Zveze borcev, UROJ in ZYVI. V tej disciplini bo vsak strelce oddal pet strelcev za oceno iz stoječega položaja, lahko tudi z naslonom. Poskusnih strelcev ni.

Zraven tega bo 26. aprila od 8. do 18. ure ekipno tekmovanje strelskih društev. Po propozicijah tekmovalca šteje vsaka ekipa po pet članov. Vsak član pa ima 5 poskusnih in 20 strelcev za oceno v času 25 minut. Strelske družine lahko pošljejo neomejeno število ekip.

Za najboljšo ekipo je pokrovitelj tekmovanja pripravil lep pokal, ostale najbolj plasirane ekipe pa prejema diplom. Najboljšim strelcem-posameznikom pa so namenjene praktične nagrade.

Izid tekmovanja in razdelitev nagrad bo objavljen pozneje, vsekakor pa pravočasno.

-mb

KOPIKA TEKEM

V nedeljo je bila v Celju kopica košarkarskih tekem. Na Skalni kleti smo videli na delu kvalitetne ekipe — moško ekipo Rudarja iz Trbovelj in ženske ekipe iz Maribora, Ljubljane in Celja.

Tekme so bile v počastitev Dneva železničarjev in v okviru praznovanja 40-letnice Partije. Celjani so po tesnem vodstvu v I. polčasu podlegli v nadaljevanju boljšim Trboveljčanom s 37:42 (14:11). Pri ženskah so bili rezultati — Maribor : Celjske 21:16 (8:9), Maribor : Ljubljana 26:20 (7:4) in Ljubljana : Celjske 25:17 (15:6). Najboljša pri Celju je bila Citarova.

Okrajno prvenstvo partizanskih društev je prineslo pri članih zaslužen zmago Zalca, ki so premagali Celje-Gaberje z 80:21, članice iz Zalca so osvojile prvenstvo brez borbe, pri mladincih in mladinkah pa je Celje-mesto premagalo lokalnega rivala Celje-Gaberje in s tem osvojilo kar 2 prvi mesti! Udeležba na okrajnem prvenstvu nas vsekakor ne more zadovoljiti, saj se košarkarska igra tudi v Laškem, Velenju in Sošanju, zastopnikov iz teh društev pa ni bilo...

POZIV

V smislu uredbe o postopku za izvedbo nacionalizacije namenjnih zgradb in gradbenih zemljišč (Urad. list FLRJ št. 4/1959)

pozivamo

ponovno vse državljane, civilno pravne osebe, družbene organizacije in druga društva državljanov, ki so imeli v Jugoslaviji na dan 25. decembra 1958 v lasti ene ali več zgradb, ki so z zakonom nacionalizirane in prijave še niso vložili, da prijaviijo takoj oddajo pri podpisanim oddelku soba 78, pritličje, Gregorčičeva 5.

Kdor prijave ne bo vložil, bo odgovarjal kazensko po čl. 63 Zakona o nacionalizaciji.

OBCINSKI LJUDSKI ODBOR CELJE
Oddelek za finance

Celje, 15. aprila 1959.

KRAVATA
NOGAVICE

PRESENT

TOVARNA NOGAVIC IN
DROBNE KONFEKCIJE
POLZELATRGOVSKO. PODJETJE »SAVINJSKI MAGAZIN« ZALEC
sprejme

2 trgovska pomočnika-ce

Pogoj: kvalificiran trgovski delavec(ka). Plača po tarifnem pravilniku. — Pismene ponudbe je poslati na upravni odbor podjetja do 30. aprila 1959

GRADBENO. PODJETJE »GRADBENIK« LASKO
zaposli na gradiliščih v Laškem in v Celju večje številozidarjev,
tesarjev
in delavcev

Plača po tarifnem pravilniku. Hrana in stanovanje preskrbljena

Tovarna tehtnic Celje

sprejme

1. TEHNIČNEGA KALKULANTA

Pogoj: tehnična srednja šola z vsaj dveletno prakso v stroki ali nepopolna srednja šola z daljšo prakso v stroki;

2. SEFA MATERIALNEGA KNJIGOVODSTVA

Pogoj: popolna srednja šola in dve leti prakse ali nepopolna srednja šola in daljša praksa.

3. MEZDNEGA KNJIGOVODJO

Pogoj: nepopolna srednja šola s prakso v mezdnem knjigovodstvu.

4. MIZARJA

Pogoj: kvalificiran mizar ali polkvalificiran mizar z daljšo prakso.

5. SKLADIŠCNKA ORODJA

Pogoj: poznavanje orodja in praksa v skladišni službi.

POSLOVNA ZVEZA ZA
GOZDNO IN LESNO GOSPO-
DARSTVO CELJE

ima na razpolago v svojih drevnicah: Prešnik, Ločica, Vransko in Zreče večjo količino 3 do 4 letnih smrek sposobnih za živo mejo. Cena smrekce je 3—4 dinarjev.

Interesenti lahko javijo svoje potrebe pri naslovu ali pa dvignejo sadike direktno v imenovanih drevnicah v dopoldanskih urah.

KONCERTI

MLADINSKI PEVSKI FESTIVAL
V CELJU

RAZPORED KONCERTOV:
Četrtek, 23. aprila: Mladinski mešani zbor gimnazije, dirigent: Egon Kunej. Vstop prost.

Sobota, 9. maja: Mladinski zbor »France Prešern«, dirigent: Jurče Vreže.
Sobota, 16. maja: Mladinski zbor »Svoboda-Center«, Trbovlje, dirigent: Albin Weingerl.

Ponedeljek, 25. maja: Revija najboljših mladinskih zborov Celjskega okraja.
Sobota, 31. maja: Mladinski mešani zbor MKUD »Jože Kerenčič«, Učiteljske Maribor, dirigent: Jože Ritovec.

Vsi koncerti so v Narodnem domu z začetkom ob 20. uri.
Cene sedežev: 120, 100, 80 dinarjev, stojnice 40 dinarjev.
Abonmajske cene za 4 koncerte: I. prostor 400 din, II. prostor 300 din, III. prostor 250 din.
Prodaja vstopnic in rezervacije v pisarni Glasbene šole, Tel. 27-12. Prijave za obnovo sprejemamo do zaklj. 30. aprila tega leta.

GLEDALIŠČE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 18. aprila ob 16. uri — Colette: Gigi — Zaključna predstava za železničarje
Nedelja, 19. aprila ob 14. uri — Colette: Gigi — Gostovanje na Ljubnem ob Savinji
ob 20. uri — Colette: Gigi — Gostovanje v Rečici ob Savinji
Petek, 24. aprila ob 20. uri — Shakespeare: Romeo in Julija — premiera — premierski abnoma in izven
Sobota, 25. aprila ob 20. uri — Shakespeare: Romeo in Julija — sobotni abnoma in izven
Nedelja, 26. aprila ob 10. uri — Shakespeare: Romeo in Julija — nedeljski popoldanski abnoma in izven

KINO

KINO UNION
Od 18. do 21. IV. 1959 »Bežno srečanje« angleški film
Od 22. do 25. IV. 1959 »Sareni program« ameriški barvni film Cso (Disney-eva risanka)

KINO METROPOL
Od 17. do 21. IV. 1959 »Ljudje in volkovje« italijanski barvni film Cso
Od 22. do 24. IV. 1959 »V rovihi Stalina« gradac ruski film

Matineja:
19. IV. 1959 »Pogum kot Lassie« — ameriški barvni film

Z A H V A L A
Sporočamo vsem, ki ste poznali in spoštivali mojega ljubega moža, očeta in tasta

FRANCA TURCERJA

upokojenca,

da smo draga pokojnika pokopali v četrtek, 9. aprila 1959 na mestnem pokopališču v Celju.

Ob tej priliki se zahvaljujemo predvsem dr. Strausovi, ki mu je zadnja ležnja v njegovi težki bolezni lajšala bolečine in tako omilila poslednje dneve. Prav tako se zahvaljujemo družini Prekar in Celcer ob pomoči in vsem znancem, darovalcem vencev ter cvetja in spremljevalcem na njegovi poslednji poti.

Marija Turcer in Vodenikovi

DRAGO KUMER:

NEUSPELA aretacija

Klerikalec Zmrk je v sapi pritekel na žandarmerijsko postajo.
»Gospod stražmojster!« se je priklonil debelušnemu žandarmerijskemu naredniku. »Ovadbo imam. Imenitna stvar, vam rečem!«
»Na dan z besedo!« je stražmojster Poker plosknil z rokami in si od veselja, da bo spet kaj dela v hiši, popravil košate brke. Klerikalec Zmrk je nekajkrat globoko zajel sapo in začel.
»Gospod Poker, Prelič je komunist!«
»Imate dokaze?« je resno vprašal stražmojster Poker.
»Dokazov več ko preveč! Poslušajte! Nosi rdečo kravato. Ne hodi v cerkev in zmerja dušne pastirje za goljufe. Grdo se izraža o naši, se pravi klerikalni stranki. Za Korošca pa pravi, da je hudič v človeški podobi. In še nekaj drugega je. Pravijo, da je sekretar komunistične organizacije!«
»Kaj ne poveste!« si je stražmojster pomel debele roke. »Kdo vam je to povedal?«

Zmrk je zamahnil z roko.
»Nihe, Na koga pa se naj človek zanese? Na sebe! Sam, jaz sam sem se prepričal!«

Spet je globoko zajel sapo, nato je začel pripovedovati:
»Ko sem se v soboto zvečer vračal iz trga, me je pot zanesla preko pokopališča. Zazdelo se mi je, da v mrtašnici vidim luč. Stopil sem bliže. Pogledal sem skozi ključavnico. Presenečenje! Kakih deset komunistov mi je kazalo hrbet. Nisem jih mogel prepoznati. Prelič je stal in bil obrnjen proti meni. V roki je držal nekakšno pisanje. Imel je govor. Gospod Poker, da bi ga slišali! Govori kakor advokat!«

Stražmojster je grbančil čelo. Prestopal se je z levo na desno. Nervozno si je popravil očala in vprašal.
»In kaj je govoril?«

»O, da bi slišali! Napadal je duhovščino. Blatil je Korošca in našo stranko. Dol s klerikalci! je kričal po mrtašnici. Mi, komunisti, je rekel in se udaril po prsih, moramo biti budni. Stopati moramo zalegi na prste, kjer se dá. Pomislite, kake je razlagal! O vas in vaših žandarjih se je izrazil, da ste podobni zdresiranim psom!«

»O ti kanalja komunistovska!« je stražmojster zakrilil z rokami. Nato se je obrnil in glasno zaklical.
»Sova!«

V pisarno je stopil visok, plečat in nenavadno resen žandar.
»Zelite, gospod stražmojster?«
»Izvršili boste aretacijo. In to takoj! Poznate Preliča?«
»Preliča?« je pomislil žandar Sova. »Ne, ne poznam ga. Kje pa stanuje?«
»Kurja vas številka trinajst!« je povedal Zmrk.
»No, to bom že našel,« je rekel Sova in si začel popravljati uniformo. In predno je odšel na pot, ga je stražmojster Poker posvaril.
»Dobro ga primite! Prelič je nevaren lisjak!«

Minila je slaba ura in žandar Sova je potrkal na vrata Preličeve hiše. Vstopil je. Sredi sobe je zagledal visokega, nenavadno močnega in plečatega moža. Če je ta Prelič, si je tiho mislil žandar Sova, ne bom imel lahke naloge.
»Zdravo! Ste vi Prelič Anton?«

Prelič, ki je že nič koliko dni predsedel v zaporu, se je hitro znašel.
»Da, jaz sem Prelič. A na žalost ne pravi. Njegov brat sem. Včeraj sem prišel na obisk. Pravkar je šel brat v trg, da me prijavi. Kaj, ga še ni bilo na žandarmerijo?«

»Ne, je rekel žandar Sova uradno. Nobenega Preliča ni bilo. Danes smo imeli samo eno stranko. In to je bil Zmrk in ne Prelič.«

»Zmrk?« se je vprašal Prelič. »Izdajalec! Ze trikrat je napravil ovadbo. Gotovo jo je napravil tudi četrti. Zdaj ima nad glavo žandarja in ga bo aretiral. Toda prej bi bilo treba obračunati še z Zmrkom. S tem podlim izdajalcem!«

»Za Preliča ste brez skrbi,« je dejal žandarju Sovi. »Sam bo stopil pred stražmojstra in če ga bo volja, ga bo lahko lastnoročno zvezal in zaprl v ječo. Sicer pa sem slišal, da se gospod Poker in moj brat imenitno razumeta.«

»Nezaslišano!« je Sova raztegnil obraz. »Sovražnika in ne prijatelja! Rdeče in belo ne gre skupaj. Rdeče je pes in belo je mačka!«

Prelič se je nasmehnil.
»Ampak pes zmeraj mačko užene!«

»V tem primeru je narobe,« je rekel Sova.
Prelič je spoznal, da mora ubrati drugo melodijo. Vzel je steklenico in prijazno dejal.

»Prosim, posedite malo. Prinesel bom malo kapljice. Pot je dolga in človek se užaja.«

»Poslušajte, ni treba,« se je branil Sova. »V službi sem in...« Hotel je reči, da takrat ne sme piti. A se je hitro spomnil, da je doma iz Slovenskih goric in da je že od mladega navajen na kapljico.

Prelič je najprej natočil žganja. Sova se je branil, izpil pa je vendarle. Nato je Prelič natočil še savinjskega »rizlinga«-šmarnice. Žandar Sova se je še malo branil, potem pa je pil. Razvezal se mu je jezik. Vprašal je Preliča.

»Ste že bili v Slovenskih gorikah?«

»Seveda sem bil!« je potrdil Prelič. »V Gornji Radgoni!«

»Kaj ne poveste!« se je razveselil Sova. »Tam je moj dom!«

»Pri graničarjih sem bil,« je rekel Prelič. »Pet let!«

»Potem poznate Mengerje. Seveda jih poznate. Pri Mengerju pravijo po domače. Pišemo pa se Sova.«

»O, seveda poznate!« se je napravil Prelič, kakor da je to samo po sebi umevno. »Imenitna hiša! Kaj pa oče in mati, sta še živa?«

»Se,« je rekel Sova.

»Kadar boste šli na dopust, recite, prosim, da ju Prelič, tisti visoki graničar, prav lepo pozdravi.«

»Hvala, bom, je pokimal žandar. Popil je kozarec šmarnice in potrepljal Preliča po rami.

»Zares sem vesel, da sem vas spoznal. Kaj, zdaj niste več pri graničarjih?«

»Ne, že dve leti ne. V Mariboru sem. Tam delam v neki tovarni. Na zdravje!«

»Na zdravje!«

Pozno popoldne se je Sova okajen in dobre volje prizibal na žandarmerijsko postajo. Stražmojster Poker je izbulil volovske oči.

»In kje imate Preliča?«

Žandar Sova je raztegnil obraz.

»Kaj, ga niste vi prijeli?«

Gospod Poker je poskočil in s pestjo udaril po pisalni mizi.

»Naj vas hudič zajaha, Sova! Pijani ste ko svinja! In napojil vas je sam Prelič. Ze s tremi je tako obračunal. Vi, tepci zagamani, pa se daste zapeljati. Poberite se v posteljo! Ste vi sploh žandar? Navadna pijana svinja stel. Za ta prestopke se boste zagovarjali. Zapomnite si, pri okrožnem načelniku!«

Prelič si je zadovoljno mel roke. Izvrstno je potegnil žandarja! In kako bi poračunal z Zmrkom? Tudi to je treba urediti.

Napravil je ponarejeno pismo. Nekje, med svojimi dokumenti, je našel nepopisan papir z žandarmerijskim žigom. Z lepo, izpisano pisavo je napisal.

»... Gospod Zmrk! Zvečer, okoli desete ure, pridite zagotovo na žandarmerijsko postajo. Preliča smo prijeli. Caka vas denarna nagrada. Torej zvečer sigurno na svidenje. Vas pozdravlja Poker Silvester, stražmojster.

Pismo je zalepil in ga po zanesljivi osebi spravil v Zmrkove roke. Sam pa si je dobil nekaj zvestih prijateljev iz vrst organizacije. Zmrkova pot je vodila po temnem gozdu. In prav na sredi gozda je čakalo izdajalca pet močnih krepelc. Okoli pol desete si je veselo prižvižgal. Nenadoma pa je reko: pika, poka, pika, poka, pok! Zmrk je javkal in prosil, naj ga za božjo voljo pustijo. S prižastim hrbtom jo je popihal domov.

ZA NAJMLAJŠE BRALCE

MALA CVETKA in njene putke

Takrat je bila Cvetka majhna punčka in še ni hodila v šolo. Imela je zlate, skodrane laske in žive oči, s katerimi je zvedavo gledala v svet. Njen očka je bil učitelj v Kopolah. To je vas blizu Stor, kjer železarji topijo železno rudo v velikanskih pečeh. V tej vasi ni bilo veliko otrok in Cvetka ni imela prijateljic, ki bi bile njenih let. Nekateri otroci so bili starejši, drugi pa mlajši od nje. Zato se je Cvetka držala svoje mamice za krilo ali pa tekala po šolskem dvorišču. Cvetkina mamica je imela tudi putke, ki so ves ljubi dan brskale po šolskem vrtu in Cvetka jih je imela zelo rada. Se rajši pa bi mala Cvetka imela piščančke. Take, kot so jih imeli pri sosedu. Majčkene, drobcene, pokrite z mehkim rumenim puhom. Toda Cvetkina mamica je vzela kokoškam vsako jajčko. No, saj je tudi Cvetka rada jedla jajčka.

Pa se je nekoč zgodilo, da je ena kokoška skrila jajčko pred mamico in pridno hodila nanj sedeti. Cvetka ni mamici povedala, da hodi putka sedeti na jajček. Dan za dnem je hodila oprezati za putko in čakala in čakala. Včasih ji je šlo kar na jok, ko je pomislila, da se je piščanček že zvalil iz jajčka, da pa putka tega ne ve in ga bo zmečkala. Toda putka se je prestavljala na gnezdu in gnezdu in čakala Cvetki, češ, le potrpi...

Nekega lepega dne pa je Cvetka presenečena obstala pred kokošnjakom. Putka je skrbno razkopavala zemljo, vneto ključala in venomer klicala:

— Kokooo, kokoko, kok, kok!

Poleg nje je stal drobceni piščanček, pokrit z mehkim rumenim puhom in nerodno tekal okoli svoje mamice.

Piščanček je rasel, jedel je Cvetki iz drobnih dlani. Toda večji je bil, bolj je bil podoben svoji mamici — grahasti puti. Rumeni puh se je spremenil v pisano perje in čivkanje se je polagoma spremenilo v tisto:

— Koko, kok, kok...

Pa vendar ga je Cvetka imela tako zelo rada. Tudi pozneje, ko je Cvetka že hodila v šolo in ko je njen piščanček postal prava putka, ki je nesla jajčka, jo je imela najrajši med vsemi putkami na šolskem vrtu.

Kaj ni bila Cvetka prav taka kot ste vi, nadbudni Cicibani? In kot je zrasla njena putka, je zrasla tudi Cvetka. Pridno se je učila in šla v tisto šolo, od koder pridejo učitelji. Toda prišla je vojna in Cvetka je zasovražila grde Nemce, ki so ji odpeljali očka in mamico daleč na Hrvaško. Šla je v partizane in je bila zelo junaško dekle. Ko je bila stara komaj osemnajst let, je ujela celo gručo sovražnikov. Nekoč pa je v hudem boju z Nemci bila ubita. Njen grob je sredi tihega gozda blizu kralja, kjer se je sama rodila. To je bila junakinja — Cvetka Jerinova.

STROKOVNA IZBIRA...

Vnuk, ki živi v nekem manjšem mestu, je napisal svoji babici v velemesto pismo naslednje vsebine:

...Draga babica. Se nekaj te prosim. Za rojstni dan mi kupi nekaj gramofonskih plošč. Kar brez skrbi bodi, da boš prave izbrala. Tiste, ki se ti bodo zdele najbolj nemogoče, tiste bodo ravno prave.

CE SO PODJETNIKI RIBICI...

V nekem londonskem izložbenem prostoru je bil razstavljen najnovejši model avtomobila Rolls Royce. Zastopnik firme je moral venomer odgovarjati na vprašanja radovednih obiskovalcev.

Nekega dne pa se oglasi zastopnik neke druge trdke in hoče spraviti kolego od konkurence v zadrego s vprašanjem:

— Je res, da tale voz pri 100 kilometrih brzine ne daje še nobenega glasu od sebe razen tiktakanja ure?

Pa ga prvi ošine s pogledom in na ves glas odvrne:

— Imate prav. Zadnjič je direktor na seji tehničnega oddelka sitnaril in naročil konstruktorjem, da morajo nekaj ukreniti proti tej prekleti uri...

PREVEČ RESNICNO, DA BI BILO LAHKO LEPO...

Nov klobuk ne vpliva na žensko samo razburljivo, marveč ji daje predrzno moč, da si k pokrivu kupi še odgovarjajoč kostum in dva para čevljev...

Nihče, ki ima doraščajoče otroke, ne bo trdil, da obstaja kakršnakoli nadprodukcijska živilskih potrebščin...

Po mnenju izvedencev naj bi bili možje pri petdesetih letih najbolj pametni... To je pa ravno tista starost, ko jih v hiši nihče več ne posluša...

SE STRINJATE Z NAMI?...

— Ni večjega vzroka za jezo kot to, če nas ne povabijo v družbo, v katero »pod nobenim pogojem« ne bi šli!

— Ljudje bi lahko doživeli veliko višjo starost, če bi za stare dni tako zelo ne skrbeli...

— Zadnje besedo pri preprih ima vedno žena. Kar moč potem še reče, je vedno začetek novega prepira...

— Njen besedni zaklad v resnici ni tako obilen, pač pa hitrost, kako ga uporabljaja...

PAVLIHOV
KOMPAS
ZA 150 DINARJEV

dobite v vseh trafikah in pri drugih prodajalcih. Pohitite z nakupom, kajti brez »Pavlihovega kompasa« zaidete povsod.

PRESENEČENJA na pragu veseljstva?

ZEMLJA NE MORE BITI IZJEMA BOMO V VESOLJSTVU SREČALI BITJA NA VIŠJI STOPNJI?

Ta tri vprašanja se živo postavljajo pred ljudi, pa naj bodo učenjaki ali preprosti zemljani. Kaj nas čaka v vesoljstvu? Smo edini planet z življenjem in razumnimi bitji? Če nismo, bomo srečali bitja na višji stopnji civilizacije?

Beseda »nemogoče« je zastarela. Na tisoče potrdil imamo, da so se nekoč »nemogoče« napovedi uresničile. Človek je vzlezel pod nebo, pod ledom je podplul Arktiko, drvi po zemlji z neverjetnimi brzinami itd.

Sicer ne vemo, kaj vse je mogoče, toda nemogočega ni...

Kaj pravi Arthur Crlarke, predsednik britanskega medplanetarnega društva?

— Danes smo lahko prepričani, da mnoge, če ne večino zvezd stalnic, obkrožajo planeti... Če to ni tako, potem je pravzaprav nedopovedljiva slučajnost, da bi bili zemljani edina izjema v vesoljstvu. Toda če ima samo vsaka stota zvezda stalnica vsaj po en obljuden in z življenjem obdan planet, potem jih je v vesoljstvu na milijone...

Od česa je odvisno življenje?

Našli so delce meteoridov. Sestavina le teh je bila mešanica tudi na zemlji znanih kovin in kamenin. Dokazano je, da naše bližnje sosedje obdajajo plini, tudi kisik, ki ga vdihavamo, je plin. Električna gotovo ni privilegij zemlje. Torej pogoji so povsod možni in ni vzroka za dvom, če bi ne našli življenja kar pred pragom, to se pravi v našem osončju.

Nejeverni Tomaž bo rekel: Zapadnjaki so zagrete glave in polni bujne domišljije. Ze mogoče, da najde na Zapadu utopična literatura bolj plodna tla. Toda na Vzhodu niso nič manj fantastični navzlic strogemu realizmu.

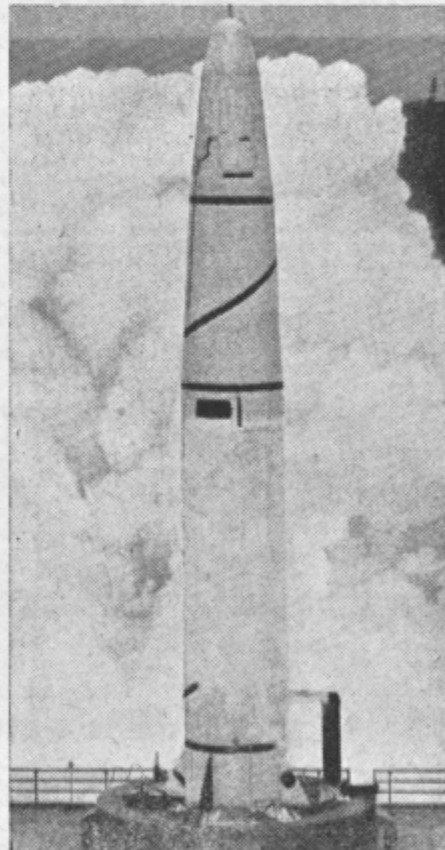
Torej o vznemirljivi novici iz Sovjetske zveze:

Znanstveniki so se pobleže spoznali z ogromnim kraterjem velikega meteorja, ki je pred pol stoletja padel v Sibirijo. Jama, ki jo je izkopal, je tako velika, da bi vanjo lahko postavili srednjeveliko mesto.

In kaj so našli tam? Kovinske kose sumljivega izvora in izjave neštetihi starih ljudi, ki povedo:

Ko je tuje telo treščilo v tundro, je nastala strahotna eksplozija. Nad mestom eksplozije je nastal gobast oblak. Potem so še dolga leta po dogodku v širni okolici umirali ljudje za čudno boleznijo.

Kaj je gobast oblak, vemo. To je tipičen pojav ob eksploziji atomske bombe. In kaj so zdravniki ugotovili na tej čudni bolezni. Da brčias gre za leukemijo, to pa je tipična bolezen, ki je kot kuga morila okoli Hirošime in Nagasakija po eksploziji ameriških atomskih bomb.

Kaj te domneve povedo? Z Zemlje torej ta reč ni bila, to je jasno. Potem je tisto telo priletelo od drugod. Od kod?

Beseda »nemogoče« je postala nemogoča. Presenečenje noče biti konca. Nedavno umrla Celjanka, stoletnica Ogrinčeva, je šla tri ure peš, da bi videla »hlapon« na železnih stezah. Naši stari očetje so odpirali usta, ko je »švignil« mimo smrduh na bencin z brzino 10 kilometrov na uro. Pred 40 leti je letalo v zraku bil pravi čudež za množice. Danes se otroci na ulici igrajo vsemirske pilote in tekmujejo, kateri satelit je boljši. In vsak med temi je gotovo že sto in stokrat rekel nemogoče, pa se je sto in stokrat že uštel.

Je življenje tudi na drugih svetovih? So tam bitja, enaka nam in pametnejša od nas?

Niso!

Sol!

Dokažite, da so!

Ce vi dokažete, da niso!

Cemu prepri? Potrpljenje. Morda zvemo še hitreje kot si mislimo.

CINKARNA

Telefoni: 20-81, 20-82, 24-94, 24-95

Teleprinter: 03417

Železniška postaja: Celje
industrijski tiri Cinkarne

metalurško kemična industrija

C
E
L
J
E

NAŠI PROIZVODI

Surovi cink min. 97,80% Zn
Cinkov prah — 97,0 % Zn total
Rafinirani cink min. 98,70% Zn
Fini cink — min. 99,75% Zn
Cinkova pločevina raznih dimenzij in formatov
Cinkovi protektorji za kotle
Cinkove pralnice valovite
Cinkova žica
Cinkovi strešniki
Autotipijske plošče
Offset plošče
Žveplena kislina 60° Bé
Cinkovo belilo — zlati pečat
— beli pečat
— zeleni pečat
— rdeči pečat

Kromov galun
Natrijev hidrosulfit
Natrijev sulfid — surovi
Natrijev sulfid — čisti
Cinksulfat
Natrijev silikofluorid
Barijev sulfid
Zelena galica
Litopon
Ultramarin
Svinčeni minij 30%
Svinčeni minij 32%
Svinčena glajenka čista
Superfosfat
Modra galica
Metalit

V VALJARNI USLUŽNOSTNO VALJAMO TUDI SVINEC, KOSITER IN SREBRO

„SAVINJA“

LESNA
INDUSTRIJA
CELJE

NUDI IN PROIZVAJA REZAN LES
LISTAVCEV IN IGLAVCEV, ZABOJE,
SODE, LESNO GALANTERIJO, SLEPE IN PLEMENITE
FURNIRJE.

SVOJIM CENJENIM STRANKAM
IN VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU ČESTITA
K 40. OBLETNICI ZKJ IN SKOJ TER PRAZNIKU DELA
1. MAJU

Tovarna organskih barvil CELJE

SE PRIDRUŽUJE ČESTITKAM OB ZGODOVINSKEM
JUBILEJU KPJ IN SKOJ. OBENEM ČESTITA K MED-
NARODNEMU DELAVSKEMU PRAZNIKU 1. MAJU

ISTOČASNO SE S SVOJIMI PROIZVODI PRIPOROČAMO TEKSTILNI,
USNJARSKI IN OSTALI INDUSTRIJI.

Podjetje Elektra-Celje, Celje

- dobavlja potrošnikom električno energijo po najugodnejših pogojih;
- projektira, gradi in opravlja montažo daljnovodov, krajevnih omrežij in transformatorskih postaj;
- izvršuje vsa v elektro stroko spadajoča instalacijska dela

„MERKUR“

TRGOVINA Z ŽELEZNINO CELJE

ČESTITA K 40. OBLETNICI ZKJ IN SKOJ

DELOVNI KOLEKTIV

»SLIKARSTVO DOM« CELJE

SE PRIDRUŽUJE ČESTITKAM
K 40. OBLETNICI ZKJ IN SKOJ

TRGOVSKO PODJETJE

flutomotor

CELJE

ČESTITA K 40. OBLETNICI ZKJ

TER DELAVSKEMU PRAZNIKU 1. MAJU

GOSTINSKO PODJETJE

»MAJOLKA«

CELJE, PREŠERNOVA 3

ČESTITA K 40. OBLETNICI KPJ IN SKOJ

GOSTINSKO PODJETJE

NA-NA CELJE

ČESTITA K 40. OBLETNICI ZKJ
TER K MEDNARODNEMU DELAVSKEMU
PRAZNIKU 1. MAJU

TRGOVSKO PODJETJE

Tkanina-Galanterija
CELJE

SE PRIDRUŽUJE ČESTITKAM OB ZGODOVINSKEM JUBILEJU KPJ
IN SKOJ. OBENEM ČESTITA K MEDNARODNEMU DELAVSKEMU
PRAZNIKU 1. MAJU

Uslužbenci v pisarnah, gospodinje, slikarji-umetniki, šolarji in dijaki širom
po naši domovini poznajo kvalitetne izdelke

TOVARNE

Aero

CELJE

Karbon papir, indigo papir, pisalni trakovi, matrice za razmnoževanje, šolske
barvice, tempera barve, oljnate umetniške barve, črnila, barve za obleke itd.

DELOVNI KOLEKTIV

„IDRO“

TOVARNA FINOMEHANIKE

ČESTITA K 40. OBLETNICI ZKJ IN SKOJ

Kleparstvo in vodovod
ŠOŠTANJ

ČESTITA K 40-LETNICI ZKJ IN SKOJ

Projektivni atelje

CELJE, MARIBORSKA 91

ČESTITA K 40. OBLETNICI ZKJ IN SKOJ

KOLEKTIV

Avtobusni promet Celje

ČESTITA K 40. OBLETNICI ZKJ TER K MEDNAROD-
NEMU DELAVSKEMU PRAZNIKU 1. MAJU

TRGOVSKO PODJETJE

JADRAN CELJE

čestita ob zgodovinskem jubileju KP Jugoslavije
ter SKOJ vsem delovnim kolektivom

Delovni kolektiv tovarne esenc in eteričnih olj

»Etol« Celje

ČESTITA K 40. OBLETNICI ZKJ IN SKOJ

OB ZGODOVINSKEM JUBILEJU KP JUGOSLAVIJE IN SKOJ SE TUDI NAŠ
DELOVNI KOLEKTIV PRIDRUŽUJE S ČESTITKAMI. PRAV TAKO OB TEJ
PRILIKI ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM K PRAZNIKU DELA

1. M A J U

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE

»GRADIS«

GRADBENO VODSTVO CELJE

LIP Mestinje

POŠTA PODPLAT

proizvaja žagan les vseh vrst listavcev in iglavcev za izvoz in tuzemstvo, v predelovalnem obratu pa izdeluje vse vrste šolskega pohištva po solidnih cenah in ugodnih pogojih. Svojim odjemalcem se že vnaprej priporočamo.

K OBLETNICI USTANOVITVE ZKJ IN SKOJ
ISKRENO ČESTITAMO!

Trgovinska zbornica

ZA OKRAJ CELJE

ČESTITA K ZGODOVINSKI OBLETNICI USTANOVITVE ZKJ IN SKOJ TER PRAZNIKU DELA

1. MAJU VSEM SVOJIM ČLANOM IN DELOVNIM KOLEKTIVOM

Kmetijska zadruga z o. j. Celje

ISKRENO ČESTITA K 40. OBLETNICI KPJ IN SKOJ

Zadružna hranilnica in posojilnica

CELJE, LEVSTIKOVA 1

ČESTITA K 40. OBLETNICI KPJ IN SKOJ,
OBENEM ČESTITA TUDI ZA PRAZNIK DELA 1. MAJ

Trgovsko podjetje na debelo
s špecerijskim in kolonialnim blagom

„MERKS“ CELJE

ISKRENO ČESTITA K 40. OBLETNICI ZKJ IN SKOJ

Kinopodjetje Celje

ČESTITA K 40. OBLETNICI ZKJ IN SKOJ

Tapetništvo Celje

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM K PRAZNIKU
DELA TER 40. OBLETNICI ZKJ IN SKOJ

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnega
razmerja pri TOVARNI NOGAVIC in drobne kon-
fekcije Polzela razpisuje delovno mesto

VODJE PRODAJNEGA SEKTORJA

Pogoj: Srednja strokovna izobrazba s 5-letno prakso. —
Plača po tarifnem pravilniku podjetja. — Ponudbe po-
slati najkasneje do 30. aprila 1959.

Gostinci — podjetja!

Vrtne garniture v vseh izvedbah in barvah
gostinske stole in mize
ležalne stole
senčnike za vrt in plažo
razno pisarniško pohištvo

Vam dobavi hitro in po konkurenčnih cenah

»LESNINA« Ljubljana

Prodajalna Celje, Prešernova ulica

K 40. OBLETNICI USTANOVITVE ZKJ IN SKOJ
ČESTITA VSEM DELOVNEMU LJUDSTVU
KOLEKTIV

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR CELJE

ČESTITA K 40. OBLETNICI VELIKEGA ZGODOVIN-
SKEGA DOGODKA — ROJSTVA ZKJ IN SKOJ TER
PRAZNIKU DELA 1. MAJU VSEM VOLIVCEM, MLA-
DINI TER DELOVNIM KOLEKTIVOM CELJSKEGA
OKRAJA. OBENEM ČESTITA K DOSEŽENIM USPE-
HOM Z ŽELJO, DA BI BILO DELO TUDI V BODOČE
TAKO USPEŠNO, KAR BO NAJBOLJŠE JAMSTVO ZA
NAPREDEK NAŠE DOMOVINE NA POTI V SOCIA-
LIZEM

Kolektiv Mehanične tkalnice

ČESTITA K 40. OBLETNICI USTANOVITVE ZKJ IN
SKOJ TER DELAVSKEMU PRAZNIKU 1. MAJU VSEM
DELOVNIM LJUDEM ŠIROM NAŠE DOMOVINE

GRADBENO INVESTICIJSKO PODJETJE

„INGRAD“

CELJE, LJUBLJANSKA CESTA 16

je poleg ekonomskih enot — sektorji in specializirani
obrat — ustanovilo poseben obrat za remontna dela.
Ta obrat bo izvrševal vsa drobna dela in adaptacije —
gradnje, ki jih redne ekonomske enote ne bodo pre-
vzemale in izvrševale. — Obrat za remontna dela bo kril
potrebe Celja in bližnje okolice v adaptacijah in remon-
nih delih. — Za cenjena naročila se priporočamo!

Opekarna Ljubečna-Bukovžlak

ČESTITA K 40. OBLETNICI USTANOVITVE ZKJ IN
SKOJ TER DELAVSKEMU PRAZNIKU 1. MAJU

S svojimi izdelki se cenj. odjemalcem toplo priporoča!

Rudnik rjavega premoga PEČOVNIK CELJE

PROIZVAJA VISOKOKALORIČNI RJAVI PREMOG
V VSEH SORTIMENTIH

K 40. OBLETNICI USTANOVITVE ZKJ IN SKOJ TER
PRAZNIKU DELA 1. MAJU ISKRENE ČESTITKE!

K 40. OBLETNICI VELIKEGA ZGODOVINSKEGA
DOGODKA — USTANOVITVE ZKJ IN SKOJ

ISKRENO ČESTITA VSEMU

SVOBODOLJUBNEMU LJUDSTVU

KOVINSKO PODJETJE

„Klima“

CELJE, VODNIKOVA ULICA 6

OKRAJNI ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE V CELJU

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM K 20. APRILU, OBLETNICI
USTANOVITVE ZKJ IN SKOJ TER K DELAVSKEMU PRAZNIKU 1. MAJU

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA ZABUKOVCA

nudi svojim odjemalcem visoko količino premoga po najnižjih dnevnih cenah.
Ob prazniku 40. obletnice ZKJ IN SKOJ ter za delavski praznik 1. maj čestita
kolektiv Rudnika rjavega premoga Zabukovca in uprava podjetja vsem svojim
odjemalcem.

Vsem delovnim ljudem, gospodarskim organizacijam, organom delavskega in
družbenega upravljanja, množičnim organizacijam in društvom na področju
celjske občine čestitamo k 40. obletnici ustanovitve ZKJ in SKOJ ter k našemu
delavskemu prazniku 1. maju, z željo, da bi še nadalje vlagali svoje napore
za razvoj socialistične demokracije, ki je največji porok za uspehe na vseh
področjih našega družbenega življenja

Občinski ljudski odbor Celje
Občinski komite ZKS
Občinski odbor SZDL
Občinski odbor LMS

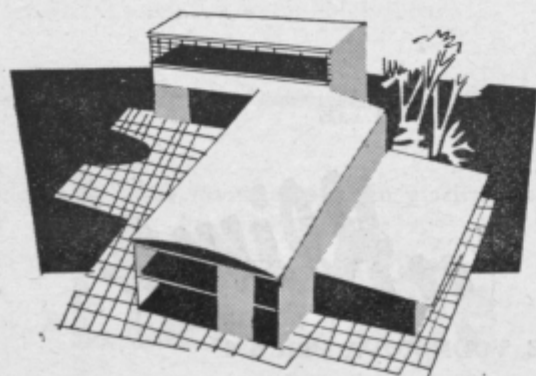
Tovarna „TOPER“ Celje

ČESTITA VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU ŠIROM PO NAŠI DOMOVINI
K OBLETNICI USTANOVITVE ZKJ IN SKOJ TER K PRAZNIKU 1. MAJU!

Delovni kolektiv gradbeno industrijskega podjetja

„INGRAD“ Celje - Ljubljanska cesta 16

ČESTITA VSEM INVESTITORJEM
IN DELOVNIM KOLEKTIVOM
K 40. OBLETNICI ZKJ IN SKOJ
TER K PRAZNIKU DELA — 1. MAJU!

VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM ČESTITA
K 40. OBLETNICI ZKJ IN SKOJ TER K 1. MAJU

KMETIJSKO GOSPODARSTVO LAVA-CELJE

